

www.linhtet.com

လင်းထက် မြန်မာ မှ စီစဉ်တင်ဆက်သည်

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ
တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

www.linhtet.com

စက်တင်ဘာ ၂၀၁၇

www.linhtet.com

လင်းထက် မြန်မာ မှ စီစဉ်တင်ဆက်သည်

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

(၈၅)၊ ၁၆၄-လမ်း၊

တာမွေ၊ ရန်ကုန်။

ဖုန်း-၅၄၄၁၉၆ (တဆင့်)

နို့ကာဇွန်အစေ့ဆုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	နို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	နို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	နို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ❖ ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ❖ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

www.linhtet.com

လင်းထက် မြန်မာ မှ စီစဉ်တင်ဆက်သည်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ် - ၅၆

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

၂၀၀၂ ခုနှစ် မတ်လ

စာမူခွင့်ပြုချက်
မုက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်

၂၂/၂၀၀၀ (၅)
၄၇/၂၀၀၀ (၁၂)

ပုံနှိပ်သူ

ဦးကျော်ဌေးမင်း
အောင်သိန်းသန်းပုံနှိပ်တိုက်
(၀၅၉၉၂)
၄၄၊ သိမ်ဖြူလမ်း၊ ရန်ကုန်။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးအောင်ကြီး
ရွှေပူရပိုက်စာပေ
၅၊ တင့်ဆန်းလမ်း
ဝတ္တလစ်၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

အုပ်စု

၁၀၀၀

ထုတ်ဝေသည့်ကာလ

မတ်လ၊ ၂၀၀၂

တန်ဖိုး

၃၅၀ ကျပ်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

မာတိကာ

၁။ ကျားအရှိန်နဲ့ မြေခွေးတွင်ကျယ်	၁
၂။ လေးမှန်ဖူးသည့်ငှက်သူငယ်	၅
၃။ ချောင်းကူးပြီး တံတားဖျက်	၁၁
၄။ သုံးဦးပြောကျားဖြစ်	၁၃
၅။ တောင်ပိုင်းကလိမ္မော်ချို မြောက်ပိုင်းရောက်မှခါး	၁၈
၆။ နတ်ကွန်းကကြွက်နှင့်ရခက်	၂၀
၇။ အပြစ်လည်းမြင်စေ၊ အမျက်လည်းကင်းစေ ..	၂၃
၈။ စက္ကူပေါ်စစ်ခင်း	၂၆
၉။ မြင်းအရိုးကို ရွှေပေး၍ဝယ်	၂၉
၁၀။ ဆူးကြိမ်ပိုးကာ ဝန်ချတောင်းပန်	၃၅
၁၁။ တစ်ချက်အော် ပြည်ကျော်သည့်ငှက်	၃၉
၁၂။ လေးအရိပ်ကို မြွေထင်	၄၁

၁၃။ ကျားသေလည်းရ ကျားနာလည်းရ ၄၅

၁၄။ ဗျိုင်းနှင့်ယောက်သွား ခိုက်ရန်ပွား၊
 တံငါကြားက အမြတ်ရ ၄၉

၁၅။ မြွေရုပ်ကို ခြေထောက်တပ် ၅၃

၁၆။ ရေတွင်းထဲကဖား ၅၆

၁၇။ သူ့ဒိုင်းနှင့် သူ့လှံ ၆၀

၁၈။ သစ်ပင်အောက်မှာ ယုန်စောင့် ၆၂

၁၉။ လေထဲ ပြဿဒ်ဆောက် ၆၅

၂၀။ ပျိုးပင်ကြီးအောင်ဆွဲ၊ လယ်တစ်ကွက်လုံး‘မွဲ’ . . ၆၈

၂၁။ တပုလမ်းလျှောက် လေးဘက်ထောက် ၇၂

၂၂။ ‘ကျိန်’ ပြည်သား ဖိနပ်ဝယ်သွားသလို ၇၅

၂၃။ မြေခွေးထံ အရေခွံတောင်း ၇၇

၂၄။ နဂါးမြတ်နိုးသော ‘ယဲ့ကုံး’ ၈၀

၂၅။ လှေနံဓားထစ် ၈၃

၂၆။ မျက်ကန်းဆင်စမ်း ၈၅

၂၇။ မက်မုန်ရွှေပြည် ၈၉

၂၈။ နှုတ်ခမ်းမရှိလျှင် သွားအေးမည် ၉၄

၂၉။ နန်းရင်းဝန်က၊ တော်တော်
 ရထားထိန်းက၊ ကဲ ၉၈

၃၀။ နှမလည်းဆုံး စစ်လည်းရှုံး ၁၀၀

၃၁။ ရုပ်ပုံကြည့်ကာ မြင်းကောင်းရှာ ၁၀၃

၃၂။ ကျွဲပါးစောင်းတီး ၁၀၆

၃၃။ နားပိတ်၍ ခေါင်းလောင်းခိုး ၁၀၈

၃၄။ ရေငတ်ပြေစေလို ဆီးသီးကိုမျှော် ၁၁၁

၃၅။ ခြေတုဈေးတက်၊ ဖိနပ်ရောင်းမထွက် ၁၁၄

၃၆။ မြင်းအိုလမ်းသိ ၁၁၆

၃၇။ ပုစဉ်းရင်ကွဲကို၊ မင် ငှက်ဝါရန်ကို မမြင် ၁၁၉

၃၈။ အဝေးကရေ အနီးကမီးကို မငြိမ်းနိုင် ၁၂၃

၃၉။ သစ်ရွက်တစ်ရွက်ဖြင့် ကိုယ်ဖျောက်ချင် ၁၂၅

၄၀။ သံကျည်ပွေ့သော်မှ အပ်ဖြစ်ရ ၁၃၀

၄၁။ အဘိုးအို တောင်ဖြူ ၁၃၄

၄၂။ မီးသတ်မဲ့သူနှင့် မီးထိုးမဲ့သူ ၁၃၈

၄၃။ အဖန်ဖန် တွန်းခေါက် ၁၄၁

၄၄။ ရတနာမြတ် ကျော်တုံးမှတ် ၁၄၆

၄၅။ ‘ငြင်း’ဆရာတွေကြားမှာ
 အယောင်ဆောင်ရောဂါ ၁၅၀

၄၆။ အဿထိုရ်မြင်းကောင်း ဆားတင်မောင်း ၁၅၂

၄၇။ ရတနာမြတ် ပိုင်ရှင်ပြန်အပ် ၁၅၆

၄၈။ အကောင်းအဆိုး ဒွန်တွဲရှိ ၁၆၄

၄၉။ နဂါးရုပ်ဝယ် မျက်လုံးခြယ် ၁၆၆

၅၀။ အခွန်အတုတ်သည် ကျားထက်ကြောက်ရ ၁၇၀

၅၁။ ဥပဒေပညာရှိတိုင်း ဥပဒေကိုမလေးစား ၁၇၃

❖ လင်္ကာစာအုပ်အား ဝေဖန်ချက်များ

၄၃။	ပြုံးသာရ	မင်္ဂလာရှိသော ကလေးများဆီသို့
၄၄။	သော်တာဆွေ	သတ္တဝါတို့၏ သံသရာ
၄၅။	အရှင်ဝိမလ	အရဟံဂုဏ်တော်အဖွင့်
၄၆။	မောင်ထွန်းသူ	ဇာစ်မြစ်
၄၇။	မြင့်စိုးလှိုင်+အော်ပီကျယ်	လူတိုင်းမှာ အလားအလာရှိတယ်
၄၈။	ပြုံးသာရ	သားငယ်သမီးငယ် စကားကြွယ်စေဖို့
၄၉။	မောင်ထွန်းသူ	အနိနှင့်အနက်
၅၀။	ဘာသာပြန်စာရေးဆရာကြီးများ	အာရှခရီးသည်
၅၁။	ညီသစ်	သင်္ဘောပျက် သင်္ဘောသားတစ်ယောက်အကြောင်း
၅၂။	ကောက်နွယ်	ဘဝကြမ်းရှုမျှော်ခင်း
၅၃။	ဦးဘိုသိန်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်)	အခြေခံအဆင့်စာသင်သားပုံ
၅၄။	ဦးဘိုသိန်း (စက်မှုတက္ကသိုလ်)	အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပုံပြအဘိဓာန်
၅၅။	မြင့်စိုးလှိုင်	လွှပ်ရွာသွားလာ ပုံပြအင်္ဂလိပ်စာ
		စကားနောက်တရားပါ

❖ သရ

၅၆။	ခေတ္တရာစိမ်းဝါ	တရုတ်စကားပုံပြင်များ

❖ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်

-	ညီသစ်	အိစ္ဆာပုံပြင်များ (အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ)
-	ရဲကောင်းထက်	မဖျက်ကနဲတွေ့ရသော နိုင်ငံတကာရုပ်ပုံလွှာများ
-	ရဲစကိုင်း	ပြန်လုံးပြန်ပါ (ဟာသများ)

ကျားအရှိုနဲ့ မြေခွေးတွင်ကျယ်

တရုတ်ရာဇဝင်တွင် (ဘီစီ ၄၀၃ မှ ဘီစီ ၂၂၁) ခေတ်သည် စစ်မက်ပွားများသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်တွင် သူတစ်လူ ငါတစ်မင်း စစ်ခင်းနေကြသော တိုင်းနိုင်ငံကြီးငယ် (၇) နိုင်ငံရှိလေရာ 'ချူ' နိုင်ငံသည် အင်အားကြီးမားသော နိုင်ငံဖြစ်လေသည်။ တစ်နေ့သော် ရွှေနန်းသခင် 'ချူ'ပြည့်ရှင်သည် အပါးတော်တွင် ခစားကြကုန်သော မျူးမတ်ကြီးများအား ဤသို့ မေးတော်မူသည်။

J

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

“ မှူးမတ်တို့ ဥတ္တရတိုင်းနိုင်ငံတို့က ငါတို့၏ စစ်သူ ကြီး ‘ကျောက်ရွှံရွှံ’ကို အလွန် တရာကြောက်ရွံ့ကြသည်ဟု ရွှေနားတော် ကြားရသည် ဟုတ်ပါသလော”

မှူးမတ်တို့သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦးကြည့်ကာ သံတော်ဦး မတင်ဝံ့ဘဲ ရှိကြလေသည်။ အလျောက်မတော်လျှင် မင်းကြီး အမျက်တော်ရှမည်ကို ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။ ထို့အပြင် စစ်သူကြီး ‘ကျောက်ရွှံရွှံ’ကိုလည်း မလွန်ဆန်ဝံ့သော ကြောင့် နှုတ်ဆိတ်၍သာ နေကြလေသည်။

ထိုအခါ အမတ်ကြီး ‘ကျန်းအိ’သည် ခေတ္တမျှ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး၊ ကျွန်တော်မျိုး ပုံပြင်တစ်ခုကို လျှောက်တင်လိုပါသည် ဘုရား”ဟု မင်းကြီးအား သံတော်ဦး တင်လေသည်။

မင်းကြီးခွင့်ပြုသော် အမတ်ကြီးက ဤသို့ ဦးခိုက်လျှောက်တင်လေသည်။ **နေပြောက်မထိုးသော မြိုင်ဟေဝန် ကြီးထဲတွင် ကျားတစ်ကောင် အစာရှာဖွေနေစဉ် မြေခွေးတစ်ကောင် အပါးမှဖြတ်သွားသည်ကို ရိပ်ခနဲ တွေ့လိုက်ရာ ကျားက ဖျတ်ခနဲ ခုန်အုပ်လိုက်သည်။**

ကျားစာဖြစ်နေသော မြေခွေးသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားနေသော်လည်း ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော သတ္တဝါဖြစ်သည့်အလျောက် ဣန္ဒြေဆောင်ကာ ကျားကို ဥပါယ်တံ့မျှဖြင့် သွေးဆောင်ပြောဆိုလေသည်။

မြေခွေးက “အသင်ကျွန်ုပ်ကို မစားသင့်ပါ”ဟု ပြောရာ ကျားက “အဘယ့်ကြောင့်နည်း”ဟု မေးမြန်းလေသည်။ မြေခွေးက “အဟိတ်တိရစ္ဆာန်အပေါင်းကို အုပ်ချုပ်ရန် ဘုရားသခင်က ကျွန်ုပ်ကို စေစားတော်မူခဲ့သည်။ အသင်ကျွန်ုပ်ကို

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

စားလျှင် ဘုရားသခင်၏ အမိန့်တော်ကို လွန်ဆန်ရာကျသဖြင့် အပါယ်ငရဲသို့ ဧကန်မုချ ကျရောက်လိမ့်မည်” ဟု လိမ်ညာ ပြောဆိုလေသော် ကျားကြီးသည် တွေဝေသွားကာ မြေခွေး၏ စကားကို ယုံရခက်၊ မယုံရခက် ဖြစ်နေသည်။ ထိုအခါ မြေခွေးက မင်သေသေဖြင့် ကျွန်ုပ်ရရဖြင့် ဆိုပြန်လေသည်။

“ကျွန်ုပ်၏စကားကို သင်မယုံလျှင် ကျွန်ုပ်နောက်မှ လိုက်ခဲ့လော့၊ သားရဲတိရစ္ဆာန်တို့သည် ကျွန်ုပ်ကိုမြင်လျှင် လန်၍ ပြေးကြလိမ့်မည်” ဟု ပြောလျှင် ကျားကြီးက နှုတ်ဆိတ်တွေဝေ လျက်ပင် ရှိလေရာ မြေခွေးလည်း ပို၍ အတင့်ရဲလာကာ “လာပါ. . ကျွန်ုပ်နောက်မှ လိုက်ခဲ့ပါ” ဟု ခေါ်ပြန်သည်။

သို့ဖြင့် မြေခွေးနှင့်ကျားတို့သည် တောနက်ထဲသို့ သွားကြသည်။ မြေခွေးကရှေ့မှသွားကာ ကျားကနောက်မှ လိုက်၏။

တောတိရစ္ဆာန်တို့သည် ဟိတ်ဟန်တကြီးဖြင့် လျှောက်လာနေသော မြေခွေးကိုမြင်လျှင် “ဒီကနေ့ ဟန်ကြီး ပန်ကြီးနဲ့ တစ်မူထူးနေပါကလား” ဟု စဉ်းစားနေကြစဉ် မြေခွေးနောက်မှ မာန်ဖီ၍ လိုက်လာနေသော ကျားကြီးကိုမြင်လတ်သော် တောတိရစ္ဆာန်များလည်း ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်သွားကာ ဒရောသောပါး ထွက်ပြေးကြကုန်၏။

ဤပုံပြင်ကို လျှောက်ကြားပြီးလျှင် အမတ်ကြီးက ဆက်လက်၍ သံတော်ဦးတင်သည်မှာ “တောတိရစ္ဆာန် ခပ်သိမ်း ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြခြင်းမှာ ကျားကိုကြောက်သောကြောင့် ဖြစ်သော်လည်း ကျားကမူ တိရစ္ဆာန်တို့သည် မြေခွေးကို ကြောက်၍သာ ထွက်ပြေးကြသည်ဟု ထင်မှတ်နေပါသည်။ ယခု ဥတ္တရတိုင်းသားတို့က စစ်သူကြီး ‘ကျောက်ရွှံ့ရွှံ့’ကို

ကြောက်ရွံ့သည် ဆိုခြင်းမှာလည်း အမှန်စင်စစ် ရွှေနန်းရှင် ဘုရား၏ ဘုန်းတန်ခိုးတော်နှင့် သန်းချီရှိသော ရဲမက်ဗိုလ်ပါ တို့၏ အင်အားသတ္တိတို့ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည် ဘုရား”ဟု လျှောက်ကြားလေသတည်း။

ယခုအခါ လူတို့သည် သူတစ်ပါး၏ အရှိန်အဝါကို မှီ၍ လူတွင်ကျယ်လုပ်သူများအား “**ကျားအရှိန်နှင့် မြေခွေး တွင်ကျယ်**” စကားပုံဖြင့် ရှုတ်ချပြောဆိုတတ်ကြသည်။
မြန်မာစကားပုံတွင်လည်း ‘**သခင်အားရ ကျွန်ဝါးဝါ’ ‘စိန်နား ကပ်အရောင်နှင့် ပါးပြောင်**’စသည်ဖြင့် ရှိလေသည်။

“လေးမွန်ပူးသည့် ငှက်သူငယ်”

‘လေးမှန်ပူးသည့် ငှက်သူငယ်’

ဘီစီ ၄၀၃မှ ဘီစီ ၂၂၁ ခေတ်သည် တရုတ်ရာဇဝင် ဌှိ ပြည်ထောင်စုငယ်နိုင်ငံများအချင်းချင်း စစ်ခင်းကြသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က တရုတ်နယ်မြေ၏ အရှေ့ဘက် တလွှား၌ ရှိကြသော ‘ကျောက်’၊ ‘ဟန်’၊ ‘ဝေ’၊ ‘ချီ’၊ ‘ချူ’နှင့် ‘ယင့်’ ခြောက်ပြည်ထောင်တို့သည် အနောက်ဘက်မှ အင် အားကြီးမားသော ‘ချင်’နိုင်ငံကို ခုခံနိုင်ရန် မဟာမိတ် ဖွဲ့ခဲ့ ကြလေသည်။ မဟာမိတ်အဖွဲ့တွင် ‘ကျောက်’ နိုင်ငံသည်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၇

နာယက ဖြစ်၏။

တစ်နေ့သော် 'ကျောက်'နိုင်ငံ ဘုရင်သည် အမတ်ကြီး 'ဝေ့ကြား'ကို 'ချူ'နိုင်ငံသို့ စေတော်မူပြီး စစ်ရေးစစ်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်စေသည်။ 'ချူ' နိုင်ငံသို့ရောက်သော် ဝန်ကြီး 'ချွန်စိန်ကျင်'နှင့် တွေ့သည်တွင် အမတ်ကြီး 'ဝေ့ကြား'က "အကြည်တော်တို့၏ စစ်သူကြီးကို ရွေးချယ် သတ်မှတ်ပြီး ပါပြီလော"ဟု မေးလေသည်။

"လိန်ဂူကျင်အား စစ်သူကြီး ခန့်အပ်ရန် ရွေးချယ်ထားပါသည်"ဟု ဝန်ကြီး 'ချွန်စိန်ကျင်'က ပြန်၍ဖြေလေရာ အမတ်ကြီး 'ဝေ့ကြား'သည် အတော် အံ့အားသင့်သွား၏။

"ချင်းနိုင်ငံကို စစ်ရှုံးခဲ့ဖူးသော 'လိန်ဂူကျင်'အား စစ်သူကြီးအဖြစ်သတ်မှတ်၍ ဖြစ်ပါမည်လော"ဟု တွေးကာ အမတ်ကြီး 'ဝေ့ကြား'သည် အလွန်စိုးရိမ်မိလေသည်။ သို့ရာတွင် ဖွင့်ဟပြောဆိုရန် မသင့်လျော်၍ နှုတ်ဆိုတ်နေလေသည်။

ထိုသို့ နှုတ်ဆိုတ်နေသည်ကိုတွေ့လျှင် ဝန်ကြီး 'ချွန်စိန်ကျင်'က " 'လိန်ဂူကျင်'အား စစ်သူကြီး ခန့်အပ်ရန် မသင့်သလော"ဟု မေးလေသည်။ အမတ်ကြီး 'ဝေ့ကြား'က ချက်ချင်း ပြန်မဖြေသေးဘဲ ခေတ္တတွေဝေနေလေသည်။ အတန်ကြာတော့မှ "ပုံပမာတစ်ခု တင်ပြပါရစေ၊ ဝန်မင်း"ဟု ပြော၏။ ဝန်ကြီးက ခေါင်းညိတ်ပြရာ၊ အမတ်ကြီးက ဤသို့ ဆိုလေသည်။

"တရံသောအခါက 'ကင်လေ'အမည်ရှိသော လူတစ်ယောက်ရှိလေသည်။ တစ်နေ့သော် သူသည် 'ဝေ့'နိုင်ငံ ဘုရင်နှင့်အတူ ဥယျာဉ်ထဲ၌ လမ်းလျှောက်နေစဉ် ကျေးငှက်တစ်အုပ် ကောင်းကင်တစ်ခွင်၌ ပျံသန်းနေသည်ကို ရုတ်တရက် မြင်လိုက်သည်။ ထိုအခါ 'ကင်လေ'က . . .

“အရှင်မင်းကြီး အကျွန်ုပ်သည် မြားဖြင့်မပစ်ဘဲ လေးညို့ကိုဆွဲထုတ်လိုက်ရုံမျှဖြင့် မိုးပေါ်က ပျံနေသော ငှက်ကို မြေခစေနိုင်ပါသည်” ဟု လျှောက်လေသည်။

မင်းကြီးက “အသင်၏ လေးပညာသည် ဤမျှ စွမ်းသလော” ဟု သံသယဖြင့် မိန့်ဆိုလေသည်။

“စွမ်းပါသည်၊ အရှင်မင်းကြီး” ဟု ‘ကင်လေ’က တစ်ထစ်ချ လျှောက်ကြားရာ မင်းကြီးလည်း အပါးတော်မြို့ကို လေးတစ်လက်ယူခိုင်းလိုက်ပြီး ‘ကင်လေ’အား ပေးစေသည်။ ‘ကင်လေ’သည် လေးညို့ကို တစ်ချက်ဆွဲတင်လိုက်ပြီး ကောင်းကင်တွင် ပျံသန်းလာမည့် ငှက်များကို စောင့်နေလေသည်။

မကြာမီ တောငန်းတစ်ကောင် အရှေ့အရပ်မှ ဖြေးညင်းစွာ ပျံသန်းလာနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ‘ကင်လေ’သည် တောငန်းကို မိမိအနီးသို့ ရောက်လာအောင် စောင့်နေသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် တောငန်းသည် သူ့အနီးကောင်းကင်ယံသို့ ရောက်လာသည့် မျက်စိတစ်မှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်းမှာ ‘ကင်လေ’က လေးညို့ကို ‘ဒေါင်’ကနဲမြည်အောင် တအားဆွဲထုတ်လိုက်သည်။ လေးညို့သံနှင့်အတူ တောငန်းလည်း မြေပေါ်သို့ ဘုတ်ကနဲ ကျလာလေတော့သည်။

မင်းကြီးလည်း တအံ့တဩဖြင့် မှင်သက်မိနေလေသည်။ အပါးတော်မြို့က တောငန်းကိုကောက်၍ မင်းကြီးအား ဆက်သရာ၊ မင်းကြီးလည်း တောငန်းကို ကြည့်လိုက်၊ ‘ကင်လေ’ကို ကြည့်လိုက်နှင့် မယုံကြည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေလေသည်။

“အသင်၏ လေးပညာသည် အစွမ်းထက်လှချေသည်” ဟု မင်းကြီးက ချီးကျူးစကား မိန့်တော်မူသည်။

ထိုအခါ ‘ကင်လေ’က “အရှင်မင်းကြီး၊ ကျွန်ုပ်၏

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

လေးပညာစွမ်းလှ၍ မဟုတ်ပါ။ ဤတောငန်းတွင် အကင်းမသေ သေးသော ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်ရှိနေ၍ လေးညို့သံ ကြားရုံဖြင့် သွေးလန်ပြီး ကောင်းကင်မှ စိုက်ကျလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်” ဟု လျှောက်လေသည်။

မင်းကြီးသည် ထူးဆန်း အံ့ဩသွားကာ ‘အသင် မည်သို့ သိသနည်း’ ဟုမေးလေသည်။

‘ကင်လေ’ က “အရှင်မင်းကြီး၊ ဤ တောငန်းပျံသန်း လာပုံကို ကြည့်လျှင်၊ လျင်မြန်ဖျတ်လတ်ခြင်းမရှိဘဲ လေးလံနှေး ကွေးနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဤတောငန်း၏ မြည်ကျူးသံ မှာလည်း ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်နေပါသည်။ အကျွန်ုပ်၏ အတွေ့အကြုံအရ ပြောရပါလျှင်၊ ဤသို့ လေးလံနှေးကွေး နေ ရခြင်းမှာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် ရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ကောင်းသော မြည်ကျူးသံမှာလည်း ကာ လရှည်ကြာစွာ အုပ်စုကွဲကာ အဖော်ဝေးကွာနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဒဏ်ရာကလည်း မကျက်သေး၊ သွေးကလည်း ချောက်ချားနေ၍ လေးညို့သံကို ကြားလျှင်ပင် ကြောက်အား လန်အားဖြင့် ကောင်းကင်အမြင့်သို့ ကသောကမျော ပျံ တက်လေရာ ဒဏ်ရာဟောင်းမှာ အက်ကွဲ၍ သွေးထွက်ပြီး မြေ ပေါ်သို့ စိုက်ကျလာခြင်းဖြစ်ပါသည်” ဟု ရှင်းလင်းလျှောက် ကြားလေသည်။

ဤပုံပြင်ကို ပြောပြီးသည်နှင့် တစ်ဆက်တည်း အမတ်ကြီး ‘ဝေ့ကြား’ က လိုရင်းကို စကားပြန်ကောက်လေ သည်။

“အကြည်တော် ဝန်မင်း၊ အကြည်တော်တို့၏ စစ် သူကြီးအဖြစ် ရွေးချယ်ခံထားရသော ‘လိန်ဂူကျင်’ သည် ‘ချင်’

နိုင်ငံကို စစ်ရှုံးခဲ့ဖူးကြောင်းကြားသိရပါသည်” ဟု ပြောသော အခါ “ဤကိစ္စမှာ ကြာလှပါပြီ” ဟု ဝန်ကြီး ‘ချွန်စိန်ကျွင်’ က ပြန်ပြောလေသည်။

“ချင်နိုင်ငံ၏ရန်ကို ခုခံသွားရန် ‘လိန်ဂူကျင်’ အား စစ်သူကြီးအဖြစ်ခန့်ထားပါက သင့်လျော်မည်မဟုတ်ပါ။ အကြောင်းမှာ ‘လိန်ဂူကျင်’ သည်လည်း ‘လေးမှန်ဖူးသည့် ငှက်သူငယ်’ ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေသောကြောင့်ပါ ဝန်မင်း” ဟု အမတ်ကြီး ‘ဝေကြား’က စကားပုံကိုဥပမာပြု၍ အကျိုးသင့် အကြောင်း သင့် ပြောဆိုသွားလေသတည်း။

တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ဒုက္ခတွေ့ခဲ့ဖူးလျှင် ဥပါဒါန်အစွဲဖြင့် လိပ်ပြာလန်နေတတ်ပုံကို ‘လေးမှန်ဖူးသည့် ငှက်သူငယ်’ ဟူသော စကားပုံဖြင့် ခိုင်းနှိုင်း၍ သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိကြသည်။

ဤစကားပုံသည် “ခဲ မှန်ဖူးသည့် စာသူငယ်၊ ခွယ်ရုံ နှင့်လန်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ်ချင်း တူပေ သည်။

ချောင်းကူးပြီး တံတားပျက်

အေဒီ ၁၃၃၅ ခုနှစ်တွင် 'ယွမ်'မင်းဆက်၏ နောက်ဆုံး ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သော 'ယွမ်ဟွေ့ကျူး' မင်းကြီး သည် အရန်မင်းမှုထမ်း စာမေးပွဲစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းရန် အမိန့် တော် ချမှတ်တော်မူလေ၏။ အရန်မင်းမှုထမ်း စာမေးပွဲဖြင့် ရာထူးတက်လာသော ဝန်မင်း 'ရွှီယိုရင့်' သည် ထိုစနစ်ကို ဖျက် သိမ်းရန် အစွမ်းကုန် အားပေးထောက်ခံသူဖြစ်သည်။ အရန် မင်းမှုထမ်း စာမေးပွဲစနစ်၏ ကျေးဇူးခံတစ်ယောက်က ဤ

၁၂

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်နေသဖြင့် ကြီးကြပ်ရေးအရာရှိ
'ဖူဟွဲ'က 'ဝန်မင်းသည် ချောင်းကူးပြီး တံတားဖျက်သူ ဖြစ်နေ
ပါပကော' ဟု ခန့်လှိုက်လေသတည်း။

**'ချောင်းကူးပြီး တံတားဖျက်' ဟူသော စကားပုံသည်
'ဘုရားပြီး ငြမ်းဖျက်' အရိပ်နေနေ၊ အခက်ချိုးချိုး 'ငှက်ပျော
ပင်ရိပ်ခိုသည့် ကျွဲ၊ ငှက်ပျောပင်လှဲ၊ 'သားရေပေါ်အိပ်၊ သရေ
နားစား' စသည့် မြန်မာစကားပုံများနှင့် အဓိပ္ပာယ်ချင်း တူပေ
သည်။**

“သုံးဦးပြော ကျားဖြစ်”

သုံးဦးပြောကျားဖြစ်

‘ဝေ’ နိုင်ငံသည် ‘ကျောက်’ နိုင်ငံကို စစ်ရှုံးသောကြောင့် ‘ဝေ’ဘုရင်၏ ထီးမွန်သားတော်ကလေးအား ‘ကျောက်’ နိုင်ငံ၏နေပြည်တော် ‘ဟန်တန်’သို့ ဓားစာခံအဖြစ် ပို့ထားရမည် ဖြစ်လေရာ ‘ဝေ’ဘုရင်က အမတ်ကြီး ‘ဖန်ချို’ ကို သားတော်နှင့် အတူ လိုက်ပါသွားစေ၏။

နေပြည်တော်တွင် မိမိမရှိစဉ်ကာလအတွင်း မိမိအပေါ် မလိုလားသူများက မင်းကြီးထံပါးတွင် ကုန်းတိုက် ကုန်း

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၅

ချော ပြုမည်စိုးသဖြင့် အမတ်ကြီး ‘ဖန်ချို’သည် နေပြည်တော်မှ မထွက်ခွာမီ မင်းကြီးအား ဤသို့သံတော်ဦး တင်လေသည်။

“အရှင်မင်းကြီး၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ နေပြည်တော် ဈေးခင်းထဲသို့ ကျားတစ်ကောင် ဝင်ရောက်လာကြောင်း၊ အကြင် သူက ရွှေနားတော် လျှောက်ကြားလာပါလျှင် အရှင်မင်းကြီး ယုံမှတ်တော်မူပါမည်လော ”

မင်းကြီးက “ငါ့ကိုယ်တော်မြတ် ယုံတော်မမူ။ ဈေး ခင်းထဲသို့ အဘယ်မှာလျှင် ကျားဝင်နိုင်အံ့နည်း ” ဟု မဆိုင်းမန့် မိန့်တော်မူလေသည်။

“ဒုတိယ လူကလည်း ဈေးခင်းထဲသို့ ကျားဝင်လာ ကြောင်း ထပ်မံလျှောက်ကြားလာပါလျှင် အရှင်မင်းကြီး ယုံမှတ် တော်မူပါမည်လော ”

မင်းကြီးလည်း အတန်ငယ် တွေ့ဝေနေပြီးလျှင် . . .

“လူနှစ်ဦး ပြောလာသည် ဖြစ်သောကြောင့် စဉ်းစားရ ချေတော့မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“တတိယ လူကလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပင် လျှောက်ကြားလာပါလျှင် အရှင်မင်းကြီး ယုံမှတ်တော် မူပါမည် လေ” ဟု အမတ်ကြီး ‘ဖန်ချို’က ထပ်ဆင့်၍ သံတော်ဦးတင် ပြန်သည်။

“သုံးဦးစလုံးက တထေရာထဲ လျှောက်ကြားလာသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဟုတ်တန်ရာ၏။ ငါ့ကိုယ်တော်မြတ် ယုံရပေ တော့မည်” ဟု မင်းကြီးက မိန့်ဆိုတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ အမတ်ကြီးက . . .

“အရှင်မင်းကြီး၊ ဈေးခင်းထဲသို့ ကျားမဝင်ကြောင်းမှာ သိသာထင်ရှားလှသော ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လင့်ကစား

လူသုံးဦး ပြောလာသောအခါ အရှင်မင်းကြီးသည် ယုံမှတ်တော် မူလေတော့သည်။ ယခု ကျွန်တော်မျိုးသည် ရွှေနန်းရှင် သား တော်၏ အပါးတော်မြဲအဖြစ် ‘ဟန်တန်’သို့ သွားရပါတော့မည်။ ‘ဟန်တန်’သို့သွားရမည့်ခရီးမှာ ဤရွှေနန်းတော်မှ ဈေးခင်းသို့ သွားရသည်ထက် များစွာ ဝေးလံလှပါသည်။ ကျွန်တော်မျိုး၏ နောက်ကွယ်တွင် အတင်းအဖျင်းပြောကြသူများမှာလည်း သုံးဦး ထက်မကရှိချေမည်။ အရှင်မင်းကြီး ချင့်ချိန်၍ ရွှေနားဆင် တော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ကြားလေသည်။

“မစိုးရိမ်လင့် အမတ်ကြီး၊ စိတ်ချ၍သာ သွားချေ လော့” ဟု မင်းကြီးက နှစ်သိမ့်စကား မိန့်တော်မူသည်။

သို့ဖြင့် အမတ်ကြီး ‘ဖန်ချို’သည် မင်းသားလေးနှင့် အတူ နေပြည်တော်မှ ထွက်ခွာသွားလေသည်။ ရက်များမကြာမီ ပင် မင်းကြီးထံ အမတ်ကြီး၏ အတင်းအဖျင်းများကို ပြောလာ ကြလေတော့သည်။ အစကနဦးတွင် မင်းကြီးသည် ကုန်းချော စကားများကို ယုံကြည်တော်မမူချေ။ သို့သော် ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောလာကြသောအခါ မင်းကြီးလည်း တဖြည်းဖြည်း နားဝင် သွားကာ အမတ်ကြီး ‘ဖန်ချို’အပေါ် သင်္ကာမကင်း ဖြစ်လာလေ တော့သည်။

‘ဟန်တန်’ တွင် ဓားစာခံ သက်စေ့၍ မင်းသားလေး နေပြည်တော်ပြန်ရောက်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် အမတ် ‘ဖန်ချို’အား ရှေ့တော်သို့ အခစားမဝင်စေတော့ချေ။

‘သုံးဦးပြော ကျားဖြစ်’ စကားပုံသည် အခြေအမြစ်၊ အကောင်အထည် မရှိသော ကိစ္စဖြစ်သော်လည်း လူပြောများ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၇

လာသောအခါ နားယောင်တတ်သည့် သဘောကို ဖော်ပြနေသည်။

မြန်မာစကားပုံများဖြစ်သည့် **‘ပြောဖန်များ မယား စကားအောင်’** **‘တိုက်ဖန်များတော့ သစ်ငုတ်ပင်နဲ့သေး’** **‘ရွာသမုတ်လျှင် သစ်ငုတ်သော်မှ ကျားဖြစ်ရ’** တို့နှင့် အဓိပ္ပာယ်ချင်း တူပေသည်။

**တောင်ပိုင်းက လိမ္မော်ချို
မြောက်ပိုင်းရောက်မှ ခါး**

နန်းရင်းဝန် 'ယင့်ဇီး'သည် 'ချို'နိုင်ငံ၏ ကိုယ်စားလှယ်
တော်အဖြစ်နှင့် 'ချို'နိုင်ငံသို့ သွားရလေသည်။ 'ချို'မင်းကြီးသည်
'ယင့်ဇီး'အား စားတော်ပွဲဖြင့် တည်ခင်းဧည့်ခံ၏။ အရက် သုံး
ခွက်စီ သုံးဆောင်ပြီးကြသောအခါ အရာရှိကလေးနှစ်ယောက်
က အကျဉ်းသားတစ်ယောက်အား စားတော်ဆောင်ထဲသို့
သွင်းလာသည်ကို တွေ့ရ၏။ 'ချို'မင်းကြီးသည် အထိတ်တလန့်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၉

ဖြစ်သွားဟန်ဖြင့် မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး . . .

“ဒီအကျဉ်းသားက ဘယ်ကတုန်း”ဟု မေးလေသည်။

“ချီပြည်သား သူ့ခိုးတစ်ယောက်ပါဘုရား”

ချူမင်းကြီးသည် ‘ယင့်ဇီး’ဘက်လှည့်ပြီး . . .

“ဝန်မင်းတို့ ချီပြည်သား ဆိုပါကလား၊ ‘ချီ’ပြည်သား တို့သည် ခိုးဝှက်ချင်သည့် ဝသီပါနေပုံရသည်”ဟု ဆိုလေသည်။ ‘ယင့်ဇီး’လည်း မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး . . .

“ယန်စီမြစ် တောင်ဘက်ပိုင်း၌ စိုက်သော လိမ္မော်ပင် သည် အချိုသီး သီးသော်လည်း ‘ယိုင်’ မြစ်မြောက်ပိုင်းသို့ ရွှေ့စိုက်လျှင်ကား အခါးသီးသီးကြောင်း ကျွန်ုပ်ကြားဖူးပါသည်။ ဤသို့ အရသာကွာခြားခြင်းမှာ ရေခဲမြေခဲ မတူသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနည်းလည်းကောင်းပင် ‘ချီ’နိုင်ငံ၌ နေထိုင်သူ များသည် ဘယ်သောအခါမှ ခိုးတတ်သည့် ဝသီမရှိခဲ့ပါ။ ‘ချူ’ နိုင်ငံသို့ရောက်သည့်နောက် ခိုးတတ် ဝှက်တတ်လာကြသည်။ ‘ချူ’ နိုင်ငံတွင် ခိုးဝှက်ခြင်းအတတ်ကို မွေးပေးသည့် ရေခဲမြေခဲ ရှိနေခြင်းကြောင့်ပါလော” ဟု ပြန်လည် ချေပလေသတည်း။

နတ်ကွန်းကကြွက် နှင့်ရေခက်

တစ်နေ့တွင် ‘ခို’မင်းကြီး ‘ခိုကျင်ကို’သည် နန်းရင်းဝန် ‘ယင့်ဇီး’အား ဤသို့မေးတော်မူ၏။

‘တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ကြောက်စရာအကောင်းဆုံးသည် အဘယ်အရာနည်း’

“နတ်ကွန်းက မြေကြွက်ကြီးများသည် ကြောက်စရာအကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်းပါဘုရား” ဟူ၍ ‘ယင့်ဇီး’က လျှောက်ကြားလေသော် မင်းကြီးလည်း နဝေတိမ်တောင် ဖြစ်သွားကာ-

“နတ်ကွန်းကကြက် နှင်ရခက်”

“ဝန်မင်း ဘာကို ရည်ညွှန်းသနည်း” ဟု မေးလိုက်၏။

“နတ်ကွန်းဟူသည် နတ်ဒေဝါတို့ကို ပူဇော်ပသရာ ဌာန ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနတ်ကွန်းများသည် သစ်လုံးဖြင့် တိုင်ထူကာ နံရံများကို မြေသရွတ်ကိုင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကြွက်တို့သည် မြေနံရံထဲတွင် အသိုက်ဖွဲ့ကြကုန်၏။ ထိုကြွက်များကို နှင်ထုတ်ရန် အလွန်ခက်ပါသည်။ မီးနှင့်တိုက်လျှင် တိုင်များလောင်ကျွမ်းသွားမည် စိုးရသည်။ ရေနှင့်တိုက်လျှင်လည်း မြေနံရံများ ပျက်စီးသွားမည် စိုးရသည်။ ထို့ကြောင့် ကြွက်တို့သည် ဘေးရန်ကင်းရှင်းစွာဖြင့် အခြေတကျ နေထိုင်နိုင်ပြီး လူတို့မှာကား ဘာမှမတတ်နိုင်ဘဲ လက်ပိုက်၍သာ ကြည့်နေကြရပါသည်။ ဤသို့ လျစ်လျူရှုနေခြင်းမှာ နတ်ကွန်းပျက်စီးသွားမည် စိုးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ယခု မင်းကြီး၏ အပါးတော်တွင် ဤသို့သော မြေကြွက်ကြီးများ ရှိနေပါသည်” ဟု ‘ယင့်ဇီး’ က လျှောက်ကြားလေသတည်း။

မြန်မာစကားပုံ ‘ဘုရား လှိုက်ခေါင်းထဲက ခွေး’ နှင့် နှီးစပ်သည်။

‘ဘုရားလှိုက်ခေါင်း၊ အောင်း၍ မာန်သွေး၊ ဟောင် သည့် ခွေး’ (ဦးပုည)

“အပြစ်လည်းမြင်စေ၊ အမျက်လည်းကင်းစေ”

**အပြစ်လည်း မြင်စေ
အမျက်လည်း ကင်းစေ**

‘ခါ’မင်းကြီး ‘ခါကျင်ကံ’ သည် စွန်မွေးသည့် ဝါသနာ အလွန်ကြီးသည် ဆို၏။ မင်းကြီးသည် သူ့စွန်များကို ‘ကျူကျို’ ဆိုသူအား ဂရုတစိုက် မွေးမြူစေသည်။ တစ်နေ့တွင် ‘ကျူကျို’၏ ပေါ့ဆမှုကြောင့် စွန်ကြီးတစ်ကောင် ယုံပြေးသွားလေသည်။ မင်းကြီးသိသောအခါ အမျက်ဒေါသ ချောင်းချောင်းထွက်ကာ ‘ကျူကျို’ကို သတ်စေဟု အမိန့်တော်မှတ်ယူတော်မူ၏။ ထိုအခါ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၂၅

နန်းရင်းဝန် ‘ယင့်ဇီး’သည် မင်းကြီးရှေ့တော်သို့ ဝင်ရောက်၍ ဤသို့ သံတော်ဦးတင်လေသည်။

“အရှင်မင်းကြီး ‘ကျူကျို’ တွင် ပြစ်ချက်ကြီး ၃ ချက် ရှိပါသည်။ ပေါ့ပေါ့တန်တန် မသတ်သင့်ပါ။ သူ၏ ပြစ်ချက်များကို ကျွန်ုပ်ကြေညာပြီးမှ သတ်တော်မူပါဘုရား။”

မင်းကြီးက ခွင့်ပြုသော် . . .

“ဟေ့ ‘ကျူကျို’၊ သင်သည် အရှင်မင်းကြီး၏ စွန်များကို ဂရုတစိုက် မွေးမြူရမည်ဖြစ်ပါလျက် စွန်ကြီးတစ်ကောင် ပျံ့ပြေးသည်အထိ တာဝန်ပေါ့လျော့ခဲ့သည်။ ဤကား သင်၏ ပထမပြစ်ချက်။ သင့်ကြောင့် အရှင်မင်းကြီးသည် ငှက်တစ်ကောင်အတွက် လူ့အသက်တစ်ချောင်းကို သတ်ရတော့မည်။ ဤကား ဒုတိယပြစ်ချက်။ သင့်ကို သတ်ရသဖြင့် အရှင်မင်းကြီးသည် ငှက်တစ်ကောင်ကို လူထက်တန်ဖိုးထားသော အကြောင်းကို မင်းအပေါင်းတို့ သိရှိကြကုန်တော့မည်။ ဤကားသင်၏ တတိယပြစ်ချက်။ ကဲ ‘ကျူကျို’၏ ပြစ်ချက်များကို ကျွန်ုပ်ကြေညာပြီးပါပြီ။ သတ်တော်မူပါတော့အရှင်ဘုရား” ဟု ‘ယင့်ဇီး’ က ဆိုလေသည်။

မင်းကြီးသည် မျက်နှာတော် အထားရခက်အောင် ရှိန်းနေ၏။ အတန်ကြာသော်မှ “မသတ်လင့်တော့။ ဝန်မင်း၏ စကားကို ငါကိုယ်တော်မြတ် သဘောပေါက်တော်မူပြီ” ဟု မိန့်တော်မူလေသတည်း။

ခက္ကုပေါ်ခစ်ခင်း

‘ကျောက်’ နိုင်ငံ၏ အကျော်ဒေးယျ စစ်သူကြီး
‘ကျောက်စဲ’ တွင် ‘ကျောက်ခို’ အမည်ရှိ သားတစ်ယောက် ရှိ၏။
‘ကျောက်ခို’ သည် ငယ်စဉ်ကပင် စစ်ပညာကို နှောကျနေ
အောင် ဖတ်ရှုလေ့လာထားသဖြင့် စစ်ပညာအကြောင်းကို ပြော
ကြလျှင် ကရားရေလွတ် တတွတ်တွတ်နှင့် ဖခင်လုပ်သူကပင်
အရှုံးပေးရလောက်သည်ဆို၏။ ‘ကျောက်ခို’ သည် သူ့ကိုယ်သူ
စစ်ပညာတွင် ပြိုင်စံမရှိဟုထင်ကာ မာနတံခွန် လွင့်ထူလေ
သည်။ သို့သော် စစ်သူကြီး ‘ကျောက်စဲ’ ကမူ သူ့သားကို တစ်ခွန်း
တပါဒမျှ ချီးမွမ်းခြင်း မရှိသည်သာမက “ နောင်အခါ ငါ့သား
‘ကျောက်ခို’ ကို စစ်သူကြီး မခန့်ရင်တော်ရဲ့၊ ခန့်များ ခန့်မိရင်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၂၇

တော့ ‘ကျောက်’ နိုင်ငံဟာ ရေစုန်မျောရမှာပဲ” ဟုပင် ရင်လေး
စွာပြောဆို၏။

ဘီစီ ၂၆၂ ခုနှစ်တွင် ‘ချင်’နိုင်ငံက ‘ကျောက်’ နိုင်ငံကို
တပ်ထောင်တာ ဗိုလ်ထုနှင့် တိုက်ခိုက်လာသည်။ ထိုစဉ်က
‘ကျောက်’ နိုင်ငံတွင် စစ်သူကြီး ‘ကျောက်စဲ’ ကွယ်လွန်ပြီဖြစ်
သောကြောင့် ဇရာပိုင်းသို့ရောက်နေသော ‘လျန်ပို’က ‘ကျောက်’
စစ်တပ်ကို ဦးစီးကွပ်ကဲ၍ ‘ချင်’ စစ်တပ်များကို ခုခံတိုက်ခိုက်
ရသည်။ တိုက်ပွဲတွင် ‘ကျောက်’ စစ်တပ်များ အကြိမ်ကြိမ်
အရေးနိမ့်၏။ သို့ဖြင့် ‘လျန်ပို’သည် နည်းဗျူဟာ တစ်မျိုးပြောင်း
ကာ စခန်းကမထွက်ဘဲ အခိုင်အခံ့တပ်စွဲနေလေသည်။ နေ့ရက်
ကြာညောင်းလာသောအခါ ‘ချင်’ စစ်တပ်တွင် စားနပ်ရိက္ခာ
ချို့တဲ့လာသည်။ ထိုအခါ ‘ချင်’နိုင်ငံက ‘ကျောက်’နိုင်ငံတွင်းသို့
သူလှိုများစေလွှတ်ပြီး ‘ချင်’စစ်တပ်သည် မည်သူ့ကိုမျှ
မကြောက်၊ ‘ကျောက်’အား စစ်သူကြီးခန့်မည်ကိုသာ ကြောက်
နေသည်။’ ဟူ၍ ကောလာဟလ သတင်းလွင့်စေ၏။ ‘ကျောက်’
ဘုရင်သည်လည်း စစ်ရေးမသာ၍ နှလုံးတော် မကြည်ဖြစ်နေ
ခိုက် ဤသတင်းကိုကြားလျှင် ‘လျန်ပို’၏နေရာတွင် ‘ကျောက်’
အား စစ်သူကြီး ခန့်လေတော့သည်။

‘ကျောက်’သည် ရှေ့တန်းသို့ ရောက်လျှင်ရောက်
ချင်း အခြေအနေကို မေးမြန်းခြင်းမပြုဘဲ ‘လျန်ပို’ ၏ နည်းဗျူ
ဟာကို ပြောင်းလဲပစ်လိုက်ပြီး တပ်မှူးအတော် များများကိုလည်း
ရာထူးမှ နှုတ်ပစ်လိုက်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် တစ်တပ်လုံး
ကျီးလန့်စာစား ဖြစ်နေလေတော့သည်။ ဤသတင်းကိုကြားလျှင်
အကွက်ဝင်ပြီဟုဆိုကာ ‘ချင်’စစ်တပ်မှ စစ်သူကြီးက ညဉ့်
သန်းခေါင်းယံတွင် လက်ရွေးစင်တပ်တစ်တပ်ဖြင့် ရန်သူတပ်

စခန်းကိုဝင်စီးလေသည်။ နှစ်ဘက်တပ်များ ရင် ဆိုင်တိုက်ခိုက် နေစဉ် ‘ချင်’စစ်တပ်သည် အရေးနိမ့်လေဟန်ဖြင့် ဆုတ်ခွာသွား ရင်း ‘ကျောက်’စစ်တပ်၏ ရိက္ခာပို့လမ်းကြောင်းကို ဖြတ်တောက် လိုက်သည်။ ‘ချင်’ စစ်တပ်များ တပ်လန့်ဆုတ်ပြေးသွားသည် အထင်နှင့် ‘ကျောက်ခွဲ’က နောက်မှ တစ်ဟုန်ထိုးလိုက်တိုက်၏။ ထိုသို့ မဲနေစဉ် တပ်ပုန်းချထားသော ‘ချင်’တပ်ဖွဲ့သည် ရုတ် တရက်ထွက်လာကာ ‘ကျောက်’တပ်ဖွဲ့များကို ခါးလယ်မှ ပိုင်း လိုက်၏။

‘ကျောက်’တပ်ဖွဲ့များသည် ပလောင်းထဲ၌မိနေသော ဖား ကဲ့သို့ ရက်ပေါင်း ၄၀-ကျော်မျှ ပိတ်မိနေ၏။ ရိက္ခာပြတ်ကာ သစ်မြစ်သစ်ခေါက်များပင် စားစရာမရှိတော့သဖြင့် စစ်သားများ လည်း စိတ်ချောက်ချားလာကာ ဆူဆူပူပူဖြစ်လာသည်။ ‘ကျောက်ခွဲ’ သည် သေရမည့် အတူတူ မထူးတော့ ပြီဆိုကာ ‘ချင်’တပ်များ၏ ပိုင်းရံပိတ်ဆို့မှုကို ဖောက်ထွက်လေသည်။ ဤ သည်ကိုမြင်လျှင် ‘ချင်’တပ်ဖွဲ့များက လေးဘက်လေးတန်မှ ညှပ်တိုက်ကြရာ အင်အား (၄ သိန်း) ရှိသော ‘ကျောက်’ စစ်တပ် ကြီးမှာတပ်လုံးပြုတ်ရလေသည်။ စစ်သူကြီး ‘ကျောက်ခွဲ’လည်း မြားသင့်၍ သေလေတော့သည်။ ထို့နောက် ‘ချင်’စစ်တပ်များ က ‘ကျောက်’ နေပြည်တော် ‘ဟန်တန်’ကို ပိုင်းထားလိုက်ကြ သည်။ ‘ဝေ’ နိုင်ငံမှ စစ်ကူများ အချိန်မီ ရောက်လာ၍သာ ‘ကျောက်’နိုင်ငံသည် ချမ်းသာရာရလေတော့သတည်း။

လက်တွေ့ မရှိပဲ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး လေလုံး ထွားနေသူများအား **‘စက္ကူပေါ်စစ်ခင်း’** ဟူ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

“မြင်းအစိုး ရွှေပေး၍ဝယ်”

မြင်းအရိုး ရွှေပေးဝယ်

‘ယင့်’နိုင်ငံသည် ပြည်တွင်း၌ ဆူပူမှုဖြစ်သောကြောင့် ‘ချို’ နိုင်ငံကို မရှုမလှ စစ်ရှုံးရလေသည်။ ထိုစဉ်က ‘ယင့်’နိုင်ငံ၌ ထီးနန်းဆက်ခံတော်မူသော မင်းကြီး ‘ကျောင်ဝမ်’သည် စစ်ဒဏ်ဖြင့် ဖရိုဖရဲဖြစ်နေသော ‘ယင့်’နိုင်ငံကို ပြန်လည်စည်ရုံး ထူထောင်ကာ ‘ချို’နိုင်ငံကို လက်စားချေရန် ကြံလေသည်။ ဤသို့ ဆိုလျှင် ပညာရှိသူခမိန်များကို သိမ်းသွင်းရမည် ဖြစ်ပေရာ မင်းကြီးသည် ‘ကိုဝေ’ဆိုသူထံ ကိုယ်တော်တိုင် သွားရောက်၍

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၃၁

အကြံတောင်းလေသည်။ မင်းကြီးက . . .

“ငါတို့‘ယင့်’ နိုင်ငံ၏ အကျပ်အတည်းများကို ဆရာလည်း အတွင်းသိအစင်းသိ ဖြစ်ပါသည်။ ငါတို့သည် နယ်မြေအများအပြားကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ဘဏ္ဍာငွေလည်း ကုန်ခန်းလေပြီ။ သို့တစေ အုပ်ချုပ်ရေး၌ ငါကိုယ်တော်အား လက်ရုံးတော်ကဲ့သို့ ကူညီနိုင်မည့် ပညာရှိသုခမိန်များရှိကြလျှင် တစ်နေ့သောအခါ ‘ချီ’ နိုင်ငံကို လက်စားချေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ပညာရှိ သုခမိန်များရအောင် မည်သို့ကြံဆောင်ရအံ့နည်း” ဟူ၍ မေးလေသည်။

‘ကိုဝေ’က . . .

“အရှင်မင်းကြီးသည် ပညာရှိသုခမိန်များကို တကယ်ပင် ဝေးဝေးသို့ သွားရောက်ရှာဖွေရန်မလိုပါ။ ‘ယင့်’ နိုင်ငံထဲမှာပင် ရှာဖွေရွေးချယ်ပြီး ရာထူးချီးမြှောက်တော်မူပါ။ အရပ်လေးပါးမှ ပညာရှိတို့သည် သတင်းကြားလျှင် မင်းကြီးထံသို့ အလိုအလျောက် လာရောက် ခစားကြပါလိမ့်မည်” ဟုပြော၏။

“ဤသို့ဆိုလျှင် မည်သူ့အား ဦးစွာချီးမြှောက်ရ မည်နည်း” ဟု မင်းကြီးကမေး၏။ ‘ကိုဝေ’သည် တိုက်ရိုက်ဖြေကြားခြင်းမပြုဘဲ ‘မြင်းအရိုး ရွှေပေးဝယ်’ ဟူသော ပုံပြင်ကို လျှောက်တင်လေသည်။ ပုံပြင်မှာ . . .

ရှေးသရောအခါက ဘုရင်တစ်ပါးရှိ၏။ ထိုဘုရင်သည် အဿထိုရ်မြင်း တစ်စီးရလိုသဖြင့် ရွှေစင်ပိဿာချိန် တစ်ထောင်ပေး၍ ဝယ်စေ၏။ သို့ရာတွင် သုံးနှစ်ကြာသည့်တိုင် အဿထိုရ်မြင်းကို အရိပ်အယောင်ပင် မတွေ့ရချေ။ မင်းကြီးလည်း မည်သို့မှ မကြံနိုင်ဘဲ စိတ်ညှိုးလျော်နေ၏။ ထိုအခါ နန်းတွင်းမှ မိန်မစိုးတစ်ယောက်က အဿထိုရ်မြင်းရအောင်

မိမိကိုယ်တိုင်ထွက်၍ ရှာဖွေဝယ်ယူပါမည့်အကြောင်း မင်းကြီးအား သံတော်ဦးတင်ရာ မင်းကြီးလည်း ခွင့်ပေးတော်မူ၏။

သို့ဖြင့် မိန်းမစိုးသည် ရွှေပိဿာချိန် တစ်ထောင် ယူ၍ အဿထိုရ်မြင်းကို လှည့်လည်ရှာဖွေလေတော့သည်။ သုံးလစေ့သောအခါ သဲလွန်စရလာသည်။ ထိုသို့ သဲလွန်စရလျှင် ရချင်း မြင်းပိုင်ရှင်ထံ လိုက်သွားသည်။ သို့သော် သူ့ရောက်သောအခါ မြင်းပိုင်ရှင်က အဿထိုရ်မြင်းမှာ သေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ အိမ်နောက်ဘက်က တောင်ကုန်းပေါ်တွင် မြှုပ်ထားကြောင်း ပြောပြလေသည်။ မိန်းမစိုးလည်း ရွှေစင်ပိဿာ ငါးရာပေး၍ မြင်းရိုးကို ဝယ်ယူခဲ့၏။

သူသည် နေ့ရောညပါ ခရီးပြင်းနှင်ကာ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ပြန်ရောက်သည်နှင့် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မြင်းရိုးကို မင်းကြီးအား ဆက်သ၏။ မင်းကြီးသည် မြင်းရိုးကို မြင်သောအခါ အမျက်ဒေါသ ထောင်းထောင်းထတော်မူလေ၏။

“သင် ရူးနေသလော၊ မြင်းအရှင်ကို မဝယ်ဘဲ မြင်းသေကောင်ကို ရွှေပိဿာ ငါးရာပေး၍ ဝယ်ခဲ့ရသလော” ဟူ၍ မင်းကြီးက ကြိမ်းမောင်းပြောဆိုလိုက်သည်။ ထိုအခါ မိန်းမစိုးက လေသံအေးအေးဖြင့် ဤသို့ ပြန်လည်လျှောက်တင်လေသည်။

“အရှင်မင်းကြီးသည် အဿထိုရ်မြင်းကို ရွှေပိဿာချိန်များစွာပေး၍ ဝယ်ပါသော်လည်း သုံးနှစ်ကြာသည့်တိုင် တစ်ဦးတစ်ယောက်မှ လာမရောင်းသည်မှာ အဿထိုရ်မြင်းမရှိ၍ မဟုတ်တန်ရာ။ အရှင်မင်းကြီးသည် တကယ်ပင် ရွှေပိဿာ တစ်ထောင်ပေးမှ ပေးပါမည်လောဟု သံသယရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်။ ယခု ကျွန်တော်မျိုးသည် မြင်း

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၃၃

သေကိုပင် ရွှေပိဿာချိန် ငါးရာပေး၍ ဝယ်ခဲ့သေးလျှင် မြင်း အရှင်ဆိုက ပြောဖွယ်ရာ မရှိတော့ပါ။ ဤသတင်းကို ကြားလျှင် မင်းကြီးသည် တကယ်ပင် ရွှေစင်ပိဿာ တစ်ထောင်ပေး၍ ဝယ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချလာကြပြီး အဿထိုရ်မြင်းကို လာရောင်းကြပါလိမ့်မည်။ စောင့်စားတော်မူပါဘုရား။”

ထို့နောက် တစ်နှစ်မပြည့်မီတွင် မင်းကြီးသည် အဿထိုရ်မြင်း သုံးလေးစီးကို ရလေတော့သည်။

ဤပုံပြင်ကို ရွှေနားလျှောက်ပြီးသောအခါ ‘ကိုဝေ’က-
“အကျွန်ုပ်တို့၏ အရှင်မင်းကြီးသည် ပညာရှိ သုခမိန် များကိုရလိုက ဦးစွာအားဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို ရာထူးချီးမြှင့်တော် မူပါ။ အကျွန်ုပ်တို့သို့သော လူကိုပင် ချီးမြှောက်သေးလျှင် အကျွန်ုပ်ထက်ပို၍ စွမ်းရည်ရှိသူဆိုက ပြောဖွယ်မရှိဟု မှတ်ယူ လာကြပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် ရပ်ဝေးမှ ပညာရှိသုခမိန် များလည်း မင်းကြီးထံသို့လာရောက် အမှုထမ်းခစားကြပါလိမ့် မည်။ စိုးရိမ်တော်မမူပါနှင့် အရှင်ဘုရား” ဟု လျှောက်တင်၏။

မင်းကြီး ‘ယင့်ကျောင်ဝမ်း’လည်း ဘဝင်ကျတော်မူ၍ ‘ကိုဝေ’အား မင်းဆရာအဖြစ်ခန့်ထားကာ စံအိမ်နှင့် အဆောင် အယောင်များကို ပေးသနားတော်မူလေသည်။

ဤသတင်းကိုကြားသောအခါ အနယ်နယ် အရပ်ရပ် မှ အကျော်အမော်ကြီးများသည် ‘ယင့်’နိုင်ငံသို့ လာရောက်ကြ ကုန်သည်။ ‘ဝေ’နိုင်ငံမှ စစ်သူကြီး‘လော့ယီ’၊ ‘ချီ’နိုင်ငံမှ သဘော တရားရေးဆရာကြီး ‘ကျိုယင်’ ၊ ‘ကျောက်’နိုင်ငံမှ အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ‘ကျီရှင်’တို့လည်း ‘ယင့်’နိုင်ငံ မင်းကြီးထံတွင် လာ ရောက် ခစားကြလေသည်။ ‘ယင့်’မင်းကြီးသည် ဤပုဂ္ဂိုလ်များ ၏ အကူအညီဖြင့် ‘ယင့်’နိုင်ငံကို နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ကျော်

၃၄

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

ကြာအောင် အားကြိုးမာန်တက် ထူထောင်ခဲ့သည်။ တိုင်းပြည် စည်ပင်ပြော၍ အင်အားတောင့်တင်းလာသောအခါ 'ယင့်' မင်းကြီးသည် 'ချီ'နိုင်ငံကို အနိုင်တိုက်ပြီး 'ယင့်'နယ်မြေများကို ပြန်လည်သိမ်းယူခဲ့လေသတည်း။

ဆူးကြိမ်ပိုးကာ ဝန်ချတောင်းပန်

‘လင်းရှမ်းရူ’ဆိုသူသည် ‘ကျောက်’နိုင်ငံမှ ဂုဏ်သိမ်
သော ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်၏။ ဘုရင်‘ကျောက်’ဟေ့ဝင်’
လက်ထက်တွင် သူသည် တန်ခိုးထွားနေသော ‘ချင်’ နိုင်ငံကြီးကို
အံ့တုလျက် ‘ကျောက်’နိုင်ငံ၏ အကျိုးအတွက် စွမ်းစွမ်းတမံ
သယ်ပိုးဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ‘ကျောက်’ဘုရင်
သည် သူ၏ နှလုံးရည်၊ လက်ရုံးရည်ကို နှစ်သက်တော်မူ၍
အမတ်ချုပ်ကြီးအရာကို ပေးတော်မူသည်။ ဤရာထူးသည်
‘ကျောက်’နိုင်ငံ၏ မူးမတ်သေနာပတိများတွင် အမြင့်ဆုံးရာထူး
ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ စစ်သူကြီး ‘လျံပို’သည် အလွန်မကျေနပ်

ဖြစ်လေ၏။ သူက ‘ငါဟာ ‘ကျောက်’နိုင်ငံအတွက် သက်စွန့် ဆံဖျား တိုက်ပွဲတွေဝင်ခဲ့ရတယ်။ အောင်ပွဲတွေလဲ မနည်းဘဲရ ခဲ့တယ်။ ဒီတော့မှ စစ်သူကြီးရာထူးကို ရနိုင်ခဲ့တာ။ ‘လင်းရှမ်းရူ’ ဆိုတဲ့လူဟာ အညတရတစ်ယောက်ပဲ၊ ဘာရာထူးမှရှိတာမဟုတ် ဘူး။ ပါးစပ်နဲ့စားနေတာ၊ ဒီလိုအပြောသမား တစ်ယောက်က အခုငါ့အထက်ကို ရောက်နေတယ်။ ငါ့ရှက်လှချည့်ရဲ့’ဟု လွန်စွာခံပြင်းနေ၏။ ‘လင်းရှမ်းရူ’ကိုတွေ့လျှင် အရှက်တကွဲ ဖြစ်အောင် လုပ်ပြမည်ဟုလည်း ‘လျံပို’က လူပုံအလယ်တွင် ကြိမ်းဝါးခဲ့သည်။

ထိုစကားများကို ‘လင်းရှမ်းရူ’၏နားသို့ ချက်ချင်း ပေါက်သွား၏။ ‘လင်းရှမ်းရူ’သည် ‘လျံပို’ ကို တမင်ရှောင်နေ တော့သည်။ မင်းတရားကြီးက တိုင်ပင်နှီးနှောရန်ရှိ၍ များမတ်များကို ခေါ်တော်မူသည့်အခါ၌ပင် သူက နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်နေသည်ဟု အကြောင်းပြကာ ရှောင်နေတတ်၏။

တစ်ခါသော် ‘လင်းရှမ်းရူ’သည် မြင်းရထားဖြင့် ထွက်လာသည်။ လမ်းခုလတ်တွင် ရှေ့တူရူမှ လာနေသော ‘လျံပို’၏ မြင်းရထားကို မြင်ရာ လူချင်းမဆိုင်မိအောင် ရထားထိန်းကို ချက်ချင်း နောက်ပြန်လှည့်စေခဲ့သည်။

“ ‘လင်းရှမ်းရူ’၏ တပည့်လက်သားများက ‘လျံပို’ အား ဤမျှအလျှော့ပေးရပါမည်လော” ဟု ဆိုကာ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်နေကြသည်။ သူတို့က . . .

“မျိုးတော်မတ်တော်ချင်း အတူတူ၊ သူ့ကို ဘာကြောက်စရာလိုလဲ။ ‘လျံပို’ က သခင်ကြီးကို စော်ကားမော်ကား ပြောခဲ့တာလဲ မနည်းတော့ဘူး။ သခင်ကြီးက ခံနေရုံမက သူ့ကို တောင် အတွေ့မခံဝံ့သလို ဖြစ်နေတယ်။ သာမန်လူတစ်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

ယောက်က ဒီလောက် သတ္တိကြောင်ရင်တောင် အင်မတန် ရှက်စရာကောင်းသေးတာ၊ သခင်ကြီးလို များတော်မတ်တော်ဆို ပိုပြီး ပြောစရာ မရှိတော့ပါ။ ဒီအတိုင်းသာဆိုရင် ကျွန်တော်တို့လဲ ဒီမှာ နေချင်စိတ်မရှိတော့ပါ” ဟု ပြောကြသည်။

‘လင်းရှမ်းရှူ’က တပည့်လက်သားများကို ဖျောင်းဖျာပြောဆို၏။

“စစ်သူကြီး ‘လျံပို’ နဲ့ ‘ချင်’ ဘုရင်ကို ယှဉ်ကြည့်စမ်း၊ ဘယ်သူက အာဏာပိုစူးရသလဲ” ဟု ‘လင်းရှမ်းရှူ’က မေး၏။

“ဒါရှင်းနေသားပဲ ‘ချင်’ မင်းကြီးရဲ့ ဩဇာ အာဏာကို ဘယ်သူယှဉ်နိုင်မှာလဲ”

“အေး၊ ဟုတ်တယ်။ ‘ချင်’ မင်းကြီးဟာ တကယ်ပဲ ဩဇာအရှိန်အဝါ ကြီးပါပေတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ လူတွေက သူ့ကိုကြောက်နေကြတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ငါကတော့ မကြောက်ဘူး။ နန်းတော်အလယ်မှာ သူ့ကို ဝေဖန်ပြောဆိုဖို့ခွဲတယ်။ ငါဟာ အစွမ်းအစ မရှိပေမယ့်၊ စစ်သူကြီး ‘လျံပို’ ကို ကြောက်လောက်အောင်တော့ မညံ့သေးပါဘူး” ဟု ဆိုကာ ‘လင်းရှမ်းရှူ’ သည် သူ့တပည့် လက်သားများကို ပြီး၍ကြည့်နေသည်။

“ကြောက်တော့ မကြောက်ဘူးပေါ့၊ ဒါပေမယ့် . . .” စောဒကတက်သူက တက်နေသေးသည်။ ‘လင်းရှမ်းရှူ’က သူ့စကားကို ဆက်ပြန်သည်။

“ချင် နိုင်ငံဟာ ‘ကျောက်’ နိုင်ငံကို ဘာလို့မတိုက်ဖို့လဲ သိလား။ ငါနဲ့ စစ်သူကြီး ‘လျံပို’ ရှိနေလို့ပဲ။ ငါတို့နှစ်ယောက်ဟာ မသင့်မမြတ်ဖြစ်ပြီး အိမ်ကြက်ချင်းခွပ်ကြရင် ‘ကျောက်’ နိုင်ငံ ဒုက္ခရောက်ရလိမ့်မယ်။ ကျုပ်ဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ အကျိုးကို ထောက်ထားလို့ ‘လျံပို’ အပေါ် အာဃာတမထားဘဲ ခုထက်ထိ

အလျော့ပေးလာခဲ့တာပေါ့” ဟူ၍ ရှင်းပြလိုက်သောအခါ တပည့် လက်သားများလည်း စိတ်ကျေနပ်သွားကြပြီး ‘လင်းရှမ်းရှု’ကို ပို၍ ကြည်ညိုလေးစားလာကြသည်။

စစ်သူကြီး ‘လျံပို’သည် ဤအကြောင်းကို ကြားသိ သောအခါ အလွန်စိတ်ထိခိုက်သွားပြီး ‘ငါ့မိုက်လှချည့်လား’ ဟုလည်း မိမိကိုယ်ကို အပြစ်တင်နေမိသည်။ မိမိမှားမှန်း သိ လျှင် ချက်ချင်း ပြုပြင်တတ်သည့် ‘လျံပို’သည် မိမိအင်္ကျီချွတ် လိုက်ပြီး ဆူးကြိမ်ကို ကျောပိုးလျက် ‘လင်းရှမ်းရှု’ထံသို့ သွားလေ သည်။ မိမိအား ကျောပေါ်မှ ဆူးကြိမ်ဖြင့် ကြိမ်ဒဏ်ပေးရန် ‘လင်းရှမ်းရှု’ကို ဒူးထောက်၍ တောင်းပန်၏။

“ကျုပ်ဟာ ဆန်ကောလောက်မှ ဇောက်မနက်တဲ့ လူပဲ။ ကျုပ်အပေါ် သင် ဒီလောက် သဘောထားကြီးလိမ့်မယ် လို့မထင်မိဘူး” ဟုဆိုကာ ‘လျံပို’သည် မျက်ရည်တောက်တောက် ကျလေတော့သည်။ ‘လင်းရှမ်းရှု’က သူ့အားပျာပျာသလဲ ထူမ လိုက်သည်။

ထို့နောက်တွင်ကား ‘လင်းရှမ်းရှု’နှင့် ‘လျံပို’သည် အသက်ထက်ဆုံး ခင်မင်ရင်းနှီးသော သွေးသောက် မိတ်ဆွေ ကြီးများ ဖြစ် သွားကြလေသည်။ **‘စစ်သူကြီးနှင့် အမတ်ချုပ်ကြီး ရင်ကြားစေ့ခြင်း’** ဟူသော ပုံပြင်အဖြစ် ဖြင့်လည်း သမိုင်းတွင်ခဲ့ လေသတည်း။

‘ဆူးကြိမ်ပိုးကာ ဝန်ချတောင်းပန်’ ဟူသော စကား ပုံကို မိမိပြစ်မှားမိသူအား ကျိုးနွံစွာ ဝန်ချတောင်းပန်သည့် သဘောဖြင့် သုံးနှုန်းကြလေသည်။

တစ်ချက်အော် ပြည်ကျော်သည့်ငှက်

‘ချို’ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ‘ချိုကျွမ်းဝမ်း’သည် နန်းတက်သည်မှာ သုံးနှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော်လည်း အမိန့်တော် တစ်စုံတစ်ရာ ထုတ်ပြန်ခြင်းလည်းမရှိ၊ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းလည်းမရှိသောကြောင့် များမတ် သေနာပတိတို့လည်း မည်သို့ ပြုလုပ်ရမည်မှန်းမသိဘဲ စိတ်အိုက်နေကြသည်။

တစ်နေ့သော် အမတ်ကြီး ‘ဂူကျီ’က မင်းကြီးအား စကားရိပ်ဖြင့် လျှောက်ကြားသည်မှာ . . .

“အရှင်မင်းကြီး၊ ငှက်ကြီးတစ်ကောင်သည် ‘နန်ရှမ်’ တောင်ပေါ်တွင် ရပ်နားနေသည်မှာ သုံးနှစ်ရှိပါပြီ။ ထိုငှက်ကား ပျံသန်းသည်ကိုလည်းမတွေ့ရ။ အော်မြည်သံကိုလည်းမကြားရ။ ဘာကြောင့်မှန်းမသိပါဘူးရား” ဟု လျှောက်လေသည်။ မင်းကြီးက . . .

“ထိုငှက်သည် သုံးနှစ်ကြာမျှ မပျံသန်းဘဲ နေခြင်းမှာ တောင်ပံစုံစေရန်ဖြစ်သည်။ မအော်မမြည်ဘဲနေခြင်းမှာ တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ အခြေအနေကို အကဲခတ်လေ့လာရန် ဖြစ်သည်။ ထိုငှက်သည် မပျံသန်းလျှင်သာနေမည်။ ပျံသန်း လို့ကတော့ တောင်ပံချိန်ဖြင့် မိုးဖျားသို့ရောက်ချေတော့မည်။ မအော်မြည်လျှင်သာနေမည်။ အော်မြည်လို့ကတော့ တစ်ချက်တည်းနှင့် ပြည်ကျော်သည့် ငှက်ဖြစ်ချေတော့မည်။” ဟုမိန့်ကြားတော်မူလေသည်။”

ထို့နောက်နှစ်ဝက်ကြာလျှင် မင်းကြီးက အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဖိဖိစီးစီး လုပ်ကိုင်လေရာ ‘ချူ’ နိုင်ငံသည် တန်ခိုးအင်အားကြီးမားသော တိုင်းနိုင်ငံကြီးဖြစ်လာလေတော့သတည်း။

သာမန်အချိန်တွင် ထူးထူးခြားခြားမရှိသော သူလိုငါလို လူတစ်ယောက်က မထင်မှတ်ဘဲ အောင်မြင်မှု ပြုလိုက်ပါက ‘တစ်ချက်အော် ပြည်ကျော်သည့်ငှက်’ ဟူသော စကားပုံ ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသုံးနှုန်းတတ်ကြသည်။

မြန်မာစကားပုံများဖြစ်သည့် ‘အချိန်တန်တော့ နွားပိန်ကန်သည်’ ‘နေသေးသပ ချိုထဲက ချိုသွေးသပ တမြမြ’ တို့နှင့် နီးစပ်လေသည်။

“လေးအရိပ် မြေထင်”

လေးအရိပ် မြွေထင်

ခရစ်နှစ် သုံးရာစုမှ ငါးရာစုအထိ စိုးစံခဲ့သော 'ကျင့်' မင်းဆက်ခေတ်တွင် 'ဟိုနန်'နယ် ၌ 'ယွဲ့ကွမ်' အမည်ရှိသော အရာရှိမင်းတစ်ဦးရှိလေသည်။ သူ့တွင် အိမ်ကိုအမြှင်ထွက် နေသော စားဖော်သောက်ဖက် တိုင်ပင်ဖော်တိုင်ပင်ဖက် မိတ်ဆွေကြီးတစ်ဦး ရှိလေသည်။ တစ်နေ့တွင် ထိုမိတ်ဆွေကြီး ရက်အတော်ကြာ ပေါ်မလာသဖြင့် မင်းစေတစ်ယောက်ကို သတင်းမေးလွှတ်လိုက်သည်။ မိတ်ဆွေကြီး နေထိုင်မကောင်း ဖြစ်နေ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

ကြောင်း မင်းစေကပြန်၍ ပြောပြသော် ‘ယွဲ့ကွမ်’သည် သူ့ကိုယ်တိုင် လူမမာမေးသွားလေ၏။

သူ့မိတ်ဆွေမှာ အတော် မမာမကျန်းဖြစ်နေပုံရ၍ ‘ဘယ်လိုဖြစ်တာလဲ’ဟု မေးရာ မိတ်ဆွေက ရေရေရာရာ ပြောမပြဘဲ အင်တင်တင် လုပ်နေသည်။ ‘ယွဲ့ကွမ်’က အတန်တန် မေးတော့မှ ဖြစ်ပုံကို ဤသို့ ပြောပြလေတော့သည်။

လွန်ခဲ့သောရက်များက ‘ယွဲ့ကွမ်’၏အိမ်တွင် မိတ်ဆွေများ ဝိုင်းဖွဲ့၍ သောက်စားကြသည်။ ထိုမိတ်ဆွေကြီးသည် မင်းစေလာငှဲ့ပေးသော အရက်ခွက်ကို ယူ၍ သောက်မည်ပြုစဉ် ခွက်ထဲတွင် မြွေကလေးတစ်ကောင် ခွေနေသည်ကို ရုတ်တရက် မြင်လိုက်ရာ ရင်ထဲတွင် ထိတ်ခနဲတုန်သွားပြီး ပျို့အန်ချင်သလို ဖြစ်လာသည်။ မိတ်ဆွေများရှေ့တွင် ပြောမကောင်း၍ အသာငြိမ်နေလိုက်ပြီး အရက်ကို ကြိတ်မှိတ်ကာ သောက်ချလိုက်ရသည်။ အိမ်သို့ပြန်ရောက်သည့်နောက် စိတ်ထဲ မသိုးမသန့် ဖြစ်ပြီး ကောက်ကာငင်ကာ ဖျားလေတော့သည်။

ဤအဖြစ်ကို ကြားရသော ‘ယွဲ့ကွမ်’သည် စဉ်းစား၍ မရအောင်ဖြစ်နေသည်။ ‘အရက်ခွက်ထဲမှာ မြွေတစ်ကောင် တွေ့ရတယ်ဆိုတာကတော့ အတော်ထူးဆန်းအံ့ဩစရာပဲ။ ဖြစ်နိုင်မယ်မထင်ပါဘူး။ သူ့ဘာကို တွေ့လို့ပါလိမ့်’ ဟု တစ်စိတ်စိတ် တွေးရင်း အိမ်သို့ပြန်လာခဲ့လေသည်။

အိမ်သို့ရောက်သည်နှင့် ဧည့်ခန်းထဲ တန်းဝင်သွားပြီး ဟိုဟိုဒီဒီ စူးစမ်းလေ့လာကြည့်ရာ မကြာမီ အဖြေရှာတွေ့လေတော့သည်။

နောက်နေ့တွင် ‘ယွဲ့ကွမ်’က သူ့မိတ်ဆွေကြီးကို အိမ်သို့ တွဲခေါ်လာစေပြီး သူ့အရင် သူ့ထိုင်ခဲ့သော နေရာ၌ပင် ထိုင်

စေကာ မင်းစေကို အရက်တစ်ခွက် လာခဲ့စေသည်။ အရက် ခွက်ကို မြင်လျှင် မိတ်ဆွေကြီးလည်း ကြောက်အားလန့်အားဖြင့် “ကျုပ်မသောက်ဘူး၊ မသောက်ဘူး” ဟု ပျာပျာသလဲ ငြင်းလေသည်။ ထိုအခါ ‘ယွဲ့ကွမ်’က “ခင်ဗျားကို မတိုက်ပါဘူးဗျာ၊ ဟိုနေ့က ခင်ဗျားတွေ့လိုက်တဲ့ သတ္တဝါလေးရှိသေးလားလို့ ကြည့်ခိုင်းမလို့ပါ” ဟု နှစ်သိမ့်ပြောဆိုတော့မှပင် မိတ်ဆွေကြီးလည်း စိတ်ချသွားကာ အရက်ခွက်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။

“ဟိုမှာ - ဟိုမှာ ရှိပါဗျာ၊ ဟိုနေ့က တွေ့ရတဲ့ အတိုင်းပဲ” ဟု မိတ်ဆွေက အရက်ခွက်ထဲက မြွေကလေးကို ညွှန်ပြရင်း အမောတကော ပြောလေသည်။ ထိုအခါ ‘ယွဲ့ကွမ်’ က တဟားဟားရယ်လေတော့သည်။

“ဒီမှာ မိတ်ဆွေ ဟိုနံရံပေါ်ကလေး ကိုကြည့်စမ်းပါ။ ခင်ဗျားပြောတဲ့အရက်ခွက်ထဲက မြွေကလေးဆိုတာ အဲဒီလေးရဲ့ အရိပ်ပါဗျာ” ဟု ရှင်းပြလေသည်။

ဒီတော့မှ မိတ်ဆွေကြီးလည်း စိတ်ပေါ့ပါးသွားကာ “လက်စသတ်တော့ ဒီလိုကိုး” ဟု ဆိုပြီး ပြီးနိုင်ရယ် နိုင်ဖြစ်လာတော့သည်။ သူ၏ ရောဂါမှာလည်း ချက်ချင်း ယူပစ်လိုက်သလို ပျောက်ကင်းသွားလေတော့သတည်း။

‘လေးရိပ် မြွေထင်’ စကားပုံသည် စိတ်အထင် စိတ်အစွဲဖြင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြလွန်းလျှင် ဥပါဒ်ရောက်တတ်သည့် သဘောကို ပြဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာစကားပုံ **‘ဥပါဒ်ကြောင့် ဥပါဒ်ရောက်’** နှင့် နီးစပ်ပေသည်။

ကျားသေလည်းရ၊ ကျားနာလည်းရ

‘ဟန်’နိုင်ငံနှင့် ‘ဝေ’နိုင်ငံတို့ စစ်မက်ဖြစ်ပွားရာ တစ်နှစ်ကြာသည့်တိုင် အရှုံးအနိုင်မပေါ်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။

‘ချင်’ နိုင်ငံဘုရင် ‘ချင်ဟေ့ဝမ်’သည် ထိုနှစ် နိုင်ငံ စစ်ပွဲတွင် ကြားဝင်စွက်ဖက်လိုသဖြင့် များမတ် သေနာပတိများ၏ သဘောထားကို မေးတော်မူသည်။ များမတ်အချို့က ဝင်စွက် လျှင် အကျိုးရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း တိုက်တွန်းကြသည်။ အချို့က မူ ဝင်စွက်လျှင် အကျိုးယုတ်ဖွယ်ရှိကြောင်း ချေပပြောဆိုကြ

သည်။ မင်းကြီးလည်း မဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။
သို့ရှိစဉ် ‘ချိုနိုင်ငံမှ’ ‘ချင်ကျင်’ ဆိုသူ ရောက်လာ သည်။
မင်းကြီးက ‘ချင်ကျင်’ ၏ သဘောထားကို စူးစမ်း မေးမြန်း
တော်မူသည်။

‘ချင်ကျင်’ က ‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ ကျားသတ်သည့် ပုံပြင်ကို
လျှောက်ကြားလေသည်။

‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ သည် သူ့ရဲကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ပါ
သည်။ တစ်ခါက သူသည် တည်းခိုဆောင်၌ အိပ်နေစဉ် မနက်
စောစောစီးစီး အသံဗလံ ဆူဆူညံညံ ကြားရ၍ အိပ်ရာမှ လန့်နိုး
လာသည်။ ထို့နောက် တည်းခိုဆောင်မှ အလုပ်သမား တစ်
ယောက်ကိုခေါ်၍ အကျိုးအကြောင်းကို မေးမြန်းရာ အလုပ်
သမားက “ရွာဦးမှာ နွားတစ်ကောင်ကို ကျားနှစ်ကောင်က
လုစားနေလို့” ဟု ပြန်ဖြေပါသည်။ ‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ က ကျားကို
သတ်ရန် ဓားတစ်လက်ဖြင့် တည်းခိုဆောင်မှ ထွက်မည်ရှိစဉ်
အလုပ်သမားက သူ့ကိုဆွဲထားလိုက်သည်။

“ငါ့ကို ဘာလို့ဆွဲထားတာတုန်း” ဟု ‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ က
မေးရာတွင် အလုပ်သမားက “ကျားနှစ်ကောင် အမဲသားစားနေ
ပါစေဦး၊ စားရင်းစားရင်း အာသာမပြေဖြစ်ပြီး တစ်ကောင်
နှင့်တစ်ကောင် ကိုက်ကြလိမ့်မယ်။ နောက်ဆုံး တစ်ကောင်သေ၊
တစ်ကောင်နာဖြစ်မှာပဲ။ ဒီအခါမှ နာတဲ့ကျားကို သတ်လိုက်
ရုံပေါ့။ ဒီတော့ သေတဲ့ကျားကိုလည်းရ၊ နာတဲ့ကျားကိုလည်း
ရမယ်မဟုတ်လား” ဟုဆိုလေသည်။

‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ သည် ထိုအလုပ်သမား၏ အကြံပေး
ချက်အတိုင်း အမဲသားစားနေသည့် ကျားနှစ်ကောင်ကို ခပ်
လှမ်းလှမ်းမှ စောင့်ကြည့်နေသည်။ အမဲသားများ ကုန်ခါနီးတွင်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

အဝေမတည့်ကြ၍ တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် ကိုက်ကြလေ တော့သည်။ ကျားကြီး ဒဏ်ရာရကာ ကျားငယ် သေဆုံးလေ၏။ ထိုအခါ ‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ က ဒဏ်ရာရသော ကျားကြီးကို ဓားနှင့် ထိုးသတ်လိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် တစ်ချီတည်းနှင့် ကျားနှစ် ကောင်ကို ရလိုက်ပါသည်။

အထက်ပါပုံပြင်ကို လျှောက်ထားပြီးသောအခါ ‘ချင် ကျင်’က ဆက်လက်၍ သံတော်ဦးတင်သည်မှာ . . .

“ယခု ‘ဟန်’ နိုင်ငံနှင့် ‘ဝေ’နိုင်ငံတို့ စစ်ခင်းကြရာ တွင် အဆုံး၌ အင်အားနည်းသောနိုင်ငံက ဧကန်မုချ ရှုံးနိမ့်ရ မည်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် နာလန်မထူနိုင် အောင် ဖြစ်နေသော နိုင်ငံကို ကြက်ကလေးဖမ်းသကဲ့သို့ လွယ် လင့်တကူဖြင့် တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်ရုံပင် ဖြစ်ပါသည်။ ‘ပြန်ကျွမ်းဇီး’ကဲ့သို့ပင် တစ်ချီတည်းနှင့် ကျားနှစ်ကောင်ကို ရနိုင်မည်မဟုတ်ပါလော။ ကျွန်ုပ်တို့ ‘ချူ’နိုင်ငံ၏ ရွှေနန်းသခင် က ကျွန်ုပ်၏သဘောထားကို မေးတော်မူလာလျှင်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ဤအတိုင်းပင် သံတော်ဦးတင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပါဘုရား”ဟု လျှောက်တင်လေသည်။ မင်းကြီးလည်း သဘော ကျသွားကာ ဤနည်းအတိုင်းပင် ကျင့်သုံးလေသည်။

သို့ဆိုသည့်အတိုင်း ‘ဟန်’နိုင်ငံနှင့် ‘ဝေ’နိုင်ငံတို့သည် စစ်ပွဲတွင် တစ်ဦးကရှုံးနိမ့်၍ တစ်ဦးက နာလန် မထူနိုင်အောင် အင်အားဆုတ်ယုတ်သွားလေသည်။ ဤ အခွင့်ကောင်းကို ယူပြီး ‘ချင်’ နိုင်ငံက စစ်ချီတိုက်ခိုက်ရာ နှစ်နိုင်ငံလုံး ကို အောင်ပွဲခံရ လေသတည်း။

‘ကျားသေလည်းရ ကျားနာလည်းရ’

ဟူသောစကား ပုံသည် အချိန်စောင့်နိုင်လျှင် တစ်ချိတည်းနှင့်
အကျိုး နှစ်ရပ် ခံစားရသည်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာစကားပုံ ‘ယာလည်းညက် ကြက်လည်းပန်း’
နှင့်နီးစပ်၏။

“ပျိုင်းနှင့်ယောက်သွား ခိုက်ရန်ပွား
တံငါကြားက အမြတ်ရ’

**ဗျိုင်းနှင့် ယောက်သွား ခိုက်ရန်ပွား
တံငါကြားက အမြတ်ရ**

နေရောင်ခြည်သည် ချောင်းရေပြင်တွင် ဖြာကျနေ၏။
ယောက်သွားကြီးတစ်ကောင်သည် ကမ်းစပ်သို့ တရွေ့ရွေ့တက်
လာပြီး နေစာလှုံရန် သူ၏ ဝိုင်းသွယ်သွယ် ခွဲမာနှစ်ဘက်ကို
လှစ်ဟလိုက်သည်။

ကမ်းစပ်နှင့် မနီးမဝေးရှိသော ကိုင်းတောထဲ၌ ဗျိုင်း
အောက် တစ်ကောင်သည် သူ၏ ချွန်ထွက်နေသော နှုတ်သီး

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

ဖြင့် အစာသုတ်ရန် အခွင့်ကောင်း စောင့်နေလေသည်။ ဗျိုင်း အောက်သည် အရပ်ရှစ်မျက်နှာကို စူးစမ်းကြည့်လိုက်သည်။ အစာကို မတွေ့ရ။ ခဏကြာလျှင် သူသည် တောင်ပံကိုခတ်ကာ ချောင်းရိုးအတိုင်း အေးအေးဆေးဆေး ပျံသန်းလာသည်။ ထို အခါ ကိုယ်ခွံကိုဟ၍ နေရောင်ခံနေသော ဖွံ့ထွားထွား ယောက် သွားကြီးကို ရုတ်တရက်မြင်လိုက်ရာ ဗျိုင်းအောက်သည် ဝမ်း သာ အားရဖြင့် ဆတ်ခနဲထိုးသုတ်လိုက်သည်။

ယောက်သွားကြီးသည် ‘စူး’ ခနဲ ဖြစ်သွား၍ သူ၏ ကိုယ်ခွံကို ဖြတ်ခနဲပိတ်လိုက်သည်။ ဗျိုင်း၏ နှုတ်သီးချွန်ကြီး သည် ပြုတ်တူဖြင့် အညှပ်ခံရသကဲ့သို့ ယောက်သွား၏ ခွံမာ ကြားတွင် ညပ်နေလေတော့သည်။

ဗျိုင်းအောက်သည် ယောက်သွား၏ သားတစ်ကြီးကို သဲသဲမဲမဲ ဆွဲထုတ်နေသည်။ ယောက်သွားကလည်း ဗျိုင်း၏ နှုတ်သီးချွန်ကြီးကို တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ဖိညှပ်ထားသည်။ ဘယ် သူမှ အလျော့မပေးဘဲ အကြိတ်အနယ် အားပြိုင်နေကြသည်။ ထိုအခါ ဗျိုင်းက . . .

“တစ်ရက်လည်း မိုးမရွာ၊ နှစ်ရက်လည်း မိုးမရွာရင် သင်ဟာ ဒီချောင်းစပ်မှာ အမဲခြောက် ဖြစ်ရမှာမုချပဲ” ဟု ခြိမ်းခြောက်၏။

ယောက်သွားကလည်း အညံ့မခံ။ “သင့်နှုတ်သီးကြီး ကို တစ်ရက်လည်း နှုတ်မရ၊ နှစ်ရက်လည်း နှုတ်မရ ဖြစ်နေရင် သင်အစာ ရေစာပြတ်ပြီးသေရမှာ မုချပဲ” ဟု ပြန်ပြောလိုက် လေသည်။

အချိန်မှာ တစ်နာရီပြီး တစ်နာရီ ကုန်လွန်သွားလေ သည်။ ဗျိုင်းအောက်နှင့် ယောက်သွားသည် ခြေကုန် လက်

ပန်းကျနေကြလေပြီ။ သို့သော် အရှုံးအနိုင်ကား မပေါ်သေး
ချေ။ သို့ရှိစဉ် တံငါသည် တစ်ယောက်သည် လှေကလေးဖြင့်
ရောက်လာသည်။ ထိုတံငါသည်လည်း ဗျိုင်းအောက်နှင့်
ယောက်သွား ခိုက်ရန်ပွားနေသည်ကို တွေ့သောအခါ လွယ်
လင့်တကူဖြင့် နှစ်ကောင်စလုံးကို ဖမ်းယူသွားလေတော့
သတည်း။

**‘ဗျိုင်းနှင့် ယောက်သွား ခိုက်ရန်ပွား တံငါကြားက
အမြတ်ရ’** ဟူသော စကားပုံသည် စည်းလုံးညီညွတ်မှု မရှိဘဲ
အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်နေကြလျှင် ပြင်ပအန္တရာယ် ဝင်ရောက်
၍ ဆုံးရှုံးနစ်နာရတတ်ပုံကို သတိပေးသုံးနှုန်းခြင်း ဖြစ်လေ
သည်။

‘နှားကွဲ ကျားကိုက်’ ဟူသည့် မြန်မာစကားပုံနှင့်
တူပေသည်။

မြေရုပ်ကို ခြေထောက်တပ်

‘ချူ’နိုင်ငံတွင် သူဌေးကြီးတစ်ဦး ရှိလေသည်။ တစ်နေ့ သော် သူဌေးကြီးသည် ကွယ်လွန်သူ ဘိုးဘွားများကို ရည်စူး၍ စားကောင်းသောက်ဖွယ်များဖြင့် ပူဇော်ကန်တော့လေသည်။ ပွဲတင်ပြီးလျှင် ပွဲတော်ကျ အရက်တစ်အိုးကို အပါးစေများအား သောက်စေသည်။

အပါးစေ ၄ - ၅ ယောက်သည် အရက်ကလေး တစ်အိုးကို ဝေမျှသောက်ကြရမည်ဖြစ်၍ မရောင့်ရဲနိုင်ပဲ ဖြစ်နေ

ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ယောက်သော သူက “ဒီအရက်ကို တို့တွေ ဝေမျှသောက်လို့ကတော့ ဆန့်တင့်ခုံကြီးနဲ့ ဘယ်သူမှ အာသာပြေမှာ မဟုတ်ဘူး။ သောက်မဲ့သောက် တစ်ယောက် တည်း တစ်အိုးလုံး သောက်နိုင်အောင် အကြံထုတ်ကွာ” ဟု ဆိုရာ အားလုံးက ထောက်ခံကြသည်။

ဤသို့ သူတစ်ခွန်း ငါတစ်ခွန်း ညှိနှိုင်းကြံဆကြရာ တွင်၊ “ဒီလိုလုပ်ဗျာ၊ ကျုပ်တို့ မြွေရုပ်ဆွဲပြင်ကြရအောင်၊ အရင် ဆုံး ဆွဲပြီးတဲ့ သူကို တစ်အိုးလုံးသောက်စေတော့’ ဟု တစ် ယောက်က အကြံပေးလေသည်။

ထိုအကြံပေးချက်ကို အားလုံးက သဘောတူ လက်ခံ ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ သူတို့သည် သစ်ကိုင်း တစ်ကိုင်းစီချိုးကာ မြေကြီးပေါ်တွင် မြွေရုပ်ဆွဲကြလေတော့သည်။ သူတို့ထဲမှ တစ် ယောက်သည် တစ်ခဏအတွင်း မြွေရုပ်ဆွဲပြီးသွား၍ အရက် အိုးကို လက်ဦးအောင် ယူထားလိုက်လေသည်။ ထိုနောက် သူသည် တစ်ခြားသူများ၏ မြွေရုပ်ကို လှမ်း၍ စူးစမ်းကြည့် လိုက်ရာ၊ အားလုံး မပြီးပြတ်သေးဘဲ ဆွဲရင်း တန်းလန်းသာရှိနေ သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ‘ဒီကောင်တွေ တော်တော်နဲ့ပြီးမှာ မဟုတ် သေးဘူး။ အချိန်ရှိသေးသားပဲ။ ငါ့မြွေရုပ်ကို ပိုပြီးကြည့်ကောင်း အောင် ခြေထောက်ကလေး တပ်ပေးဦးမှပဲ’ ဟူ၍တွေးကာ မြွေရုပ်ကို ခြေထောက်များ ရေးဆွဲပေးနေသည်။ ထိုအခိုက် အခြားသူတစ်ယောက်က သူ့မြွေရုပ်ကို လက်စသပ် ပြီးသွား ၍ အရက်အိုးကို ဆတ်ခနဲလှမ်းယူလိုက်ပြီး တစ်ထိုင်တည်း မော့ချလိုက်လေတော့သည်။

ထိုအခါ ပထမသူက စောဒကတက်တော့သည်။ သို့သော် “မြွေရုပ်မှာ ခြေထောက်မှမရှိတာ၊ မင်းဟာက ခြေ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၅၅

ထောက်တွေနဲ့ မြွေမှမဟုတ်ဘဲ” ဟု ပထမသူကို ချေပပြောဆိုလေသည်။ ထိုသူလည်း မလိုအပ်ဘဲ အပိုလုပ်မိ၍ မိမိရသင့်သော အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရလေတော့သတည်း။

‘မြွေရုပ် ကို ခြေထောက်တပ်’ ဟူသော တရုတ် စကားပုံသည် မြန်မာစကားပုံများ ဖြစ်သည့် **‘ပြင်လွန်းတော့ ဖင်ချွန်း’** **‘အချောပြင် ခေါ်ပျဉ်ဖြစ်’** **‘ကရိုးမကပဲ ဆန်းက၍ နှပ်ပစ်ခံရသည်’** **‘အညွန့်တက်လို့ အကျိုးပျက်ရသည်’** တို့နှင့် ပုံပမာတူပေသည်။

ရေတွင်းထဲကပား

တစ်ရံရောအခါက ရေအနည်းငယ်သာရှိသော ရေတွင်းပျက်တစ်ခုတွင် ဖားတစ်ကောင် ရှိလေသည်။ တစ်နေ့ သော် ဖားသည် ရေတွင်းပေါ်တက်၍ လေညှင်းခံနေစဉ် အရှေ့ပင်လယ်ဘက်မှလာသော လိပ်ကြီးတစ်ကောင်ကို တွေ့လေသည်။

ထိုအခါ ဖားက “အို - ကိုရွှေလိပ်၊ ကျုပ်ဘဝကို ကြည့်စမ်းပါဗျာ၊ ဘယ်လောက် ပျော်စရာကောင်းသလဲ။ တစ်ခါ

“ရေတွင်းထဲက ဟား”

တစ်ရံ ကျုပ် ရေတွင်းပေါ်တက်ပြီး အပျင်းပြေကစားတယ်။ ကစားလို့ မောသွားပြီဆိုရင် ရေတွင်းဘောင်က အုတ်ကြားထဲ ဝင်ပြီး အပန်းဖြေ အနားယူတယ်။ တစ်ခါ တစ်လေလဲ ရေတိမ် တိမ်မှာ ရေမိုးချိုးချိုးတယ်။ ရေမိုးချိုးပြီးရင် ရွှံ့နွံ အိစက်စက် မှာ အညောင်းအညာပြေ လမ်းလျှောက်ချင်လျှောက်တယ်။ မလျှောက်ချင်လဲ တစ်ရေတစ်မော မှေးချင်မှေးလိုက်တာပဲ။ ဘယ်လောက် ဇိမ်ရှိုလိုက်တဲ့ ဘဝလဲ၊ ကိုရွှေလိပ်ရဲ့” ဟု ပီတိ အပြည့်ဖြင့် ပြောလေသည်။

ထိုသို့ပြောပြီးလျှင် ဖားသည် ရေတွင်းထဲက ပိုး လောက်လန်းများကို တစ်ချက်ကြည့်လိုက်ပြီးနောက် ဝင့်ကြွား သော လေသံဖြင့်. . .

“သူတို့လေးတွေကတော့၊ ကျုပ်လို ဘယ်ပျော်နိုင်ကြ မလဲ။ ဒီရေအိုင်ကို ကျုပ်က ပိုင်လေတော့ ကျုပ်သဘော တစ်ခုတည်းပေါ့။ လောကကြီးမှာ ဒီလောက်သာယာပြီး ပျော် စရာ ကောင်းတဲ့ နေရာမျိုးရှိနိုင်ပါဦးမလား” ဟု ပြော ပြန်သည်။ ဆက်လက်၍ ဖားသူငယ်က “အထဲဝင်ကြည့်ပါဦးလား၊ ကိုရွှေ လိပ်ရဲ့” ဟု ဖိတ်ခေါ်လိုက်သည်။

လိပ်ကြီးလည်း စိတ်ဝင်စားသွားကာ “ဒီလိုဆို ဝင် ကြည့်ဦးမှပဲ” ဟု တွေးလျက် ဘယ်ခြေထောက်ကို လှမ်းလိုက် သည်။ သို့ရာတွင် ဘယ်ခြေထောက်ကို လှမ်းရုံသာရှိသေး ညာ ခြေထောက်က ရေတွင်းဘောင်ကိုတိုက်မိ၍ နာကျင် သွားလေ သည်။ လိပ်ကြီးသည် ခေါင်းတရမ်းရမ်းဖြင့် အတော်စိတ်ပျက် သွားဟန်ရှိသည်။ ဤသည်ကို မြင်လျှင် ဖားက မကျေနပ်သော လေသံဖြင့်. . .

“သင်နေတဲ့ နေရာကသည့်ထက် ပိုကောင်းလို့လား”

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၅၉

ဟုမေးရာ၊ လိပ်ကြီးက “ငါကပင်လယ်ကြီးထဲမှာ နေတာဟ” ဟု ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြန်ပြောလေသည်။ “ပင်လယ်ကြီးထဲမှာနေ တယ် ဟုတ်လား။ ပင်လယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုမျိုးလဲ” ဟုဖား သူငယ်က တအံ့တဩမေးလေရာ လိပ်ကြီးက . . .

“ပင်လယ်ဆိုတာ ရေပြင်ကျယ်ကြီးပေါ့။ ကျယ်လိုက် တာမှ တမျှော်တခေါ်ကြီး၊ အဆုံးအစမရှိဘူး။ နက်လိုက်တာလဲ ပေဘယ်လောက်ရှိမှန်းတောင် ခန့်မှန်းလို့မရနိုင်ဘူး။ နောက်ပြီး အဲဒီပင်လယ်ကြီးဟာ ရေလှိုင်းတအိအိနဲ့ သိပ်ကို သာယာတာ။ ရေလှိုင်းကလေးစီးပြီး ကူးခတ်နေရတာဟာလည်း အလွန်ပျော် စရာကြီးပေါ့ဟာ” ဟု ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းအောင် ပြောပြလေ သည်။

ဖားသူငယ်လည်း မည်သို့မျှ ပြန်မပြောနိုင်တော့ဘဲ ပါးစပ်အဟောင်းသားဖြင့် ရှက်အမ်းအမ်း ဖြစ်နေလေတော့ သတည်း။

မျက်မှူးတစ်ဆုံးသာ မြင်ကာ၊ ဗဟုသုတ ခေါင်းပါး သူများကို ‘ရေတွင်းထဲကဖား’ ဟူသော စကားပုံဖြင့် ခိုင်းနှိုင်း ပြောဆိုလေ့ရှိကြသည်။

မြန်မာစကားပုံများဖြစ်သည့် ‘မမြင်ဖူး မူးမြစ်ထင်’၊ ‘ရေတွင်းထဲကဖား၊ ရေတွင်းထဲမှာပဲ ပျော်သည်’၊ ‘နွားခြေရာ ခွက်ထဲက ဖားသူငယ်လို’ တို့နှင့် ပုံပမာ တူလေသည်။

သူ့ခိုင်းနှင့်သူ့လှံ

လှံနှင့်ခိုင်းကို ရှေးခေတ်က စစ်သုံးလက်နက်များ အဖြစ် အသုံးပြုကြသည်။ လှံသည် တိုက်စစ်လက်နက် ဖြစ်၍ ချွန်ထက်ရပေမည်။ ခိုင်းသည် ခံစစ်လက်နက် ဖြစ်ရကား ခိုင်းခံ ဖို့လိုသည်။ ထိုခေတ်က လှံနှင့်ခိုင်းကို ဈေးတွင် ရောင်းချကြ သည်။

တစ်နေ့တွင် လူတစ်ယောက်သည် လှံနှင့်ခိုင်းကို တစ် နိုင်ထမ်းပြီး ဈေးထဲ၌ ခင်းကျင်းရောင်းချလေသည်။ ဝယ်သူ များကို ဆွဲဆောင်ရန် သူကခိုင်းတစ်ခုကို မြှောက်ကိုင်လိုက်ပြီး-

“ခိုင်းကောင်းကောင်းရမယ်။ လှံမပေါက်တဲ့ ခိုင်းရ မယ်။ လာပါဝယ်ပါ။ လက်နှေးနေရင် မရလိုက်ဘဲနေမယ်” စသဖြင့် တစာစာ အော်ရောင်းနေသည်။

ဈေးဝယ်သူများလည်း သူ့အနားသို့ ဝိုင်းအုံလာကြ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၆၁

သည်။ တစ်ချို့က ခိုင်းကို ကိုင်ကြည့်ကြသည်။ တစ်ချို့ကလည်း ခိုင်း၏ အရည်အသွေးကို ကောင်းမကောင်း ပြောဆိုနေကြသည်။ သို့သော် ဝယ်သူကား မရှိချေ။

တစ်အောင်ကြာလျှင် သူသည် လှံတစ်ချောင်းကို ယူလိုက်ပြန်ပြီး . . .

“ဒီလှံကို ကြည့်ပါ။ အကောင်းဆုံး သံထည်နဲ့ ထုလုပ်ထားကာ၊ ဟောဒီလှံသွားကိုပဲကြည့်၊ မြနေတာပဲ။ ခိုင်တဲ့နေရာမှာလည်း ပြောစရာမရှိဘူး။ ဒီလှံသွားနဲ့ထိရင် ဘာမဆို ထုတ်ချင်းပေါက်ပဲ” စသည်ဖြင့် ပြောဆို၍ လှံကို ဝင့်၍ပြလေသည်။

သူစကားဆုံးသည်တွင် လူတစ်ယောက်က . . .

“ခင်ဗျား စကားက အဟုတ်လားဗျာ” ဟု မေးလေသည်။

“အဟုတ်ပေါ့ဗျ၊ ညာစရာ ဘာလို့လို့တုန်း”

“ဒီလိုဆို၊ ခင်ဗျား လှံနဲ့ပဲ ခင်ဗျားခိုင်းကို ထိုးကြည့်ရအောင်၊ ဘယ်နှယ့်လဲ”

‘ဟာဗျာ’

ထို လှံသည် လည်း ကိုယ့်စကားနှင့်ကိုယ် မိနေ၍ ဘာမှ ပြန်မပြောနိုင်ဘဲ ရှိနေလေသည်။

ဤပုံပြင်ကို အစွဲပြု၍ ‘သူ့ခိုင်းနှင့် သူ့လှံ’ ဟူသော စကားပုံ ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

‘ကိုယ့်ရှူး ကိုယ်ပတ်’ ဆိုသော မြန်မာစကားပုံနှင့် သဘောချင်းတူပေသည်။

သစ်ပင်အောက်မှာ ယုန်စောင့်

သစ်ပင်အောက်မှာ ယုန်စောင့်

တစ်နေ့သ၌ ‘စုန်’နိုင်ငံမှ လယ်သမားကြီး တစ်ဦးသည် လယ်ထဲ၌ ထယ်ထိုးနေစဉ် ယုန်တစ်ကောင်သည် ချုံပုတ်ထဲမှ ပြေးထွက်လာသည်ကို ရုတ်တရက် မြင်လိုက်ရသည်။ ထိုယုန်သည် ကန်သင်းရိုးအနီး၌ ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ကို ဝင်တိုက်မိရာ ဇက်ကျိုး၍ သေလေသည်။

လယ်သမားကြီးသည် ထယ်ကို ပစ်ထားခဲ့ပြီး ယုန်ကို အပြေးအလွှား သွားကောက်လေသည်။ ဝဖြိုးနေသော ယုန်

၆၄

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

တစ်ကောင်ကို ရလိုက်သဖြင့် လယ်သမားကြီးလည်း ဝမ်း
မြောက်ပီတိဖြစ်ကာ . . .

“စားရက်ကြုံလို့ မုတ်ဆိတ်ပျားစွဲတာပဲ။ ဒီကနေ့လို
နေ့တိုင်း ယုန်တစ်ကောင်သာရရင် သိပ်ဟန်ကျမှာပဲ” ဟု
တွေးရင်း အိမ်သို့ပြန်လာခဲ့လေသည်။

နောက်ရက်များတွင် သူသည် လယ်ထဲသို့ မဆင်း
တော့ဘဲ နောက်ထပ် ယုန်တစ်ကောင် ရလိုရငြား ထိုသစ်ပင်
အောက်တွင် တစ်နေ့ကုန် ထိုင်စောင့်နေလေသည်။ ထိုသို့ တစ်
ရက်စောင့် နှစ်ရက်စောင့်နှင့် ရက်တွေပင် ကြာညောင်းလာခဲ့
သော်လည်း ယုန်၏ အရိပ်အယောင်ကိုမူ မတွေ့ရချေ။ သူ၏
လယ်ကွက်ထဲတွင်ကား ပေါင်းမြက်များ ပိန်းပိတ်၍ နေလေပြီ။

ဤအကြောင်းကို တစ်ယောက်စကား တစ်ယောက်
နား ပြောဆိုကြရာ ပြက်ရယ်ပြုသော စကားအဖြစ် ပျံ့နှံ့သွား
လေတော့သတည်း။

‘သစ်ပင်အောက် ယုန်စောင့်’ ဟူသော စကားပုံသည်
ပုံသေမှတ်၍ လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ လုံ့လ ဝီရိယမစိုက်ဘဲ အေးအေး
သက်သာဖြင့် အကျိုးခံစားလိုခြင်းကို ဖော်ပြနေသည်။

မြန်မာစကားပုံ ဖြစ်သည့် **‘တစ်ခါရ ရနိုးနိုး’** နှင့်
နီး စပ်သည်။

လေထဲ ပြာသာဒ်ဆောက်

လွန်လေပြီးသောအခါက ဆင်ခြင်တုံတရား ကင်းမဲ့
သော သူဌေးကြီးတစ်ဦးရှိလေသည်။ တစ်နေ့သော် သူသည်
အခြားသူဌေးကြီးတစ်ဦးထံ အလည်သွားရာတွင် ထိုသူဌေးကြီး
၏ ခုံညားထည်ဝါသော သုံးထပ်အိမ်ကြီးကို အလွန်အားကျ
မိခဲ့လေသည်။

“သူ့လောက်တော့ ငါလည်း ချမ်းသာပါတယ်။ ဘာ
လို့ ဒီလိုအိမ်မျိုး မဆောက်နိုင်ရမှာလဲ” ဟုတွေးကာ ပန်းရန်ဆရာ

ကို ခေါ်လေသည်။

“ဟို သုံးထပ် အိမ်ကြီးကို မင်းဆောက်တာလား” ဟု သူဌေးကြီးက မေး၏။

“ဟုတ်ကဲ့ ခင်ဗျာ၊ ကျွန်တော် ဆောက်တာပါ” ဟု ပန်းရန်ဆရာက ပြန်ဖြေလေသည်။ သူဌေးကြီးလည်း အလွန် ဝမ်းသာသွားကာ . . .

“ဒါဖြင့် ငါ့ကိုလဲ ဒီလိုအိမ်မျိုး တစ်လုံးဆောက်ပေး” ဟု ပြော၏။ ပန်းရန်ဆရာလည်း လက်သင့်ခံပြီး အိမ်ကြီးကို စတင်တည်ဆောက်လေတော့သည်။ မြေတိုင်း ပန္နက်ရိုက်ပြီး လျှင် အုတ်သရိုးကိုင်လေသည်။ မြေညီထပ် အုတ်သရိုးကို မြင် သောအခါ သူဌေးကြီးက . . .

“ဒါဘာဆောက်တာလဲ” ဟု ပန်းရန်ဆရာကို မေး လိုက်သည်။

ပန်းရန်ဆရာလည်း ကြောင်တောင်တောင် ဖြစ်သွား ကာ “သုံးထပ်အိမ်ကြီး ဆောက်မလို့လေဗျာ” ဟု ပြန်ဖြေသည်။ သူဌေးကြီးက ပျာပျာသလဲဖြင့် . . .

“အလို၊ အောက်အထပ်တွေကို ဘာလို့ ဆောက်နေရ သတုန်း ၊ ကျုပ်လို့ချင်တာက အပေါ်ဆုံး ပြာသာဒ်မိုး တစ်ထပ် တည်းရယ်။ အဲဒီ ပြာသာဒ်မိုးပြီးအောင်သာ မြန်မြန်ဆောက် ချေတော့” ဟု ဆိုလေသည်။

ပန်းရန်ဆရာလည်း ငိုအားထက် ရယ်အားသန် ဖြစ် နေလေတော့သည်။

“ဟာ မဖြစ်နိုင်တာဗျာ၊ ပထမထပ်နဲ့ ဒုတိယထပ် မဆောက်ပဲ၊ ဘယ်နှယ့်လုပ်ပြီး တတိယထပ်ကို ဆောက်နိုင် မှာလဲ”

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၆၇

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ကွာ၊ ကျုပ်အိမ်ကိုတော့ ပထမထပ်နဲ့ ဒုတိယထပ် ဆောက်နေစရာမလိုဘူး။ တတိယထပ် ဆောက် ပေးရင်ပြီးရော” ဟု သူ့ဌေးကြီးက တင်းခံနေ၏။

အရပ်ထဲတွင် ဤသတင်းကို ကြားသောအခါ ခွက်ထိုး ခွက်လန် ရယ်ကြကုန်သတည်း။

‘လေထဲ ပြာသန်ဆောက်’ ဟူသော စကားပုံသည် အောက်ခြေလွတ်နေသော လက်တွေ့မကျသော စိတ်ကူးအကြံ အစည်၊ စီမံကိန်း စသည်တို့ကို ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာစကားပုံများဖြစ်သည့် **‘လေထဲ တိုက်အိမ် ဆောက်’**၊ **‘လေဖမ်း ဝါးလုံးတန်းချည်သည်’** တို့နှင့် တူပေသည်။

www.linhtet.com

လင်းထက် မြန်မာ မှ စီစဉ်တင်ဆက်သည်

ပျိုးပင်ကြီးအောင်ဆွဲ

ပျိုးပင်ကြီးအောင်ဆွဲ၊ လယ်တစ်ကွက်လုံးမဲ့

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါက ‘စုန့်’နိုင်ငံမှ လယ်သမားကြီးတစ်ယောက်သည် သူ့လယ်ထဲမှ ပျိုးပင်များကို နေ့ချင်းညချင်း ကြီးထွားစေလိုသောဖောဖြင့် နေ့စဉ်ရက်ဆက်လယ်ထဲဆင်း၍ ပျိုးပင်များကို အရိပ်တကြည့်ကြည့် ကြည့်နေလေသည်။

သို့သော် ရက်တွေသာ ညောင်းခဲ့သည်။ ပျိုးပင်များမှာ ကြီးနိုင်ခဲ့လှသည်ဟု ထင်မှတ်ကာ အားမလိုအားမရ ဖြစ်နေ၍

လယ်ကန်သင်းရိုးတွင် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လျှောက်ရင်း “ပျိုးပင်တွေ မြန်မြန် ကြီးအောင် ဘယ်လိုကြံရပါမလဲ” ဟူ၍ တွေးနေလေသည်။

တစ်နေ့သော် လယ်သမားကြီးသည် အကြိတ်တစ်ခုရ ကာ လယ်ထဲသို့ ချက်ချင်းထသွားလေသည်။ လယ်ထဲသို့ ရောက်လျှင် ပျိုးပင်များကို တစ်ပင်ပြီး တစ်ပင် ဆွဲ မပေးနေ သည်။ မွန်းတည့်ချိန်မှစ၍ လယ်ထဲတွင် တကုပ်ကုပ်ဖြင့် အလုပ်များလိုက်သည်မှာ ညနေစောင်းတွင်မှ အိမ်သို့ ပြန်လာ နိုင်တော့သည်။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် လယ်သမားကြီးက . . .

“ဒီကနေ့ ပင်ပန်းလိုက်တာ ခါးကိုချိနေတာပဲ။ ဒါပေ မယ့် ပျိုးပင်တွေတော့ ကျုပ်လုပ်ပေးလို့ ကြီးလာပြီဟေ့” ဟု ကျေနပ်စွာ ပြုံး၍ပြောလေသည်။

“ဘယ်လို လုပ်ပေးတာလဲ” ဟု အိမ်သားများကမေးကြ သည်။

“တစ်ပင်ချင်း ဆွဲပေးတာပေါ့ဟ” ဟု ဆိုသော အခါ အိမ်သားများသည် တစ်ယောက်မျက်နှာ တစ်ယောက်ကြည့် ကာ အံ့သြစိုးရိမ်နေကြသည်။

ထိုအခါ လယ်သမားကြီး၏သားက ဘာမပြောညာ မပြောဘဲ လယ်ထဲသို့ အပြေးအလွှားသွားလေသည်။ လယ်ထဲ သို့ရောက်လျှင် ပျိုးပင်များမှာ နွမ်းနယ်နေသည်ကို တွေ့ရလေ သတည်း။

မည်သည့် အရာပင်မဆို သူ့အကျိုးအကြောင်းနှင့်သူ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်နေသည်ဖြစ်ရာ အကျိုးအကြောင်း မဆင် ခြင်ဘဲ အလောတကြီးလုပ်ပါက ပျက်စီးရတတ်သည်။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၇၁

‘ပျိုးပင်ကြီးအောင်ဆွဲ လယ်တစ်ကွက်လုံးမှ’ ဟူသော စကားပုံသည်။ ‘ခုရေတွင်းတူး၊ ခုရေကြည်သောက်’၊ ‘ခုလင်နေ၊ ခုသားမွေးချင်’ ဆိုသည့် မြန်မာစကားပုံများကဲ့သို့ပင် ချက်ချင်း လက်ငင်း အကျိုးခံစားလိုသူများကို ခိုင်းနှိုင်းခြင်းဖြစ်ပေသည်။

တုပလမ်းလျှောက် လေးဘက်ထောက်

တပုလမ်းလျှောက် လေးဘက်ထောက်

‘ယင့်’ နိုင်ငံ ‘စို့လင်း’ အရပ်မှ လူတို့သည် လမ်းလျှောက်လျှင် ဘဲကဲ့သို့ ယက်ကန်ယက်ကန်နှင့် အမြင်ဆိုးလှသည် ဆို၏။ ‘ကျောက်’ နိုင်ငံ ‘ဟန်တန်’ အရပ်မှ လူတို့မှာမူ လမ်းလျှောက်လျှင် ရွှေဟင်္သာကွန်မြူးသကဲ့သို့ ကြွကြွရွရွနှင့် အထူးတင့်တယ် ရှုချင်စဖွယ်ကောင်းသည်ဆို၏။

‘စို့လင်း’ မှ လူတစ်ယောက်သည် ‘ဟန်တန်’ သားတို့ လမ်းလျှောက်ပုံကို အားကျသဖြင့် ကုန်းတစ်တန် ရေတစ်တန် ခရီးနှင့်ကာ ‘ဟန်တန်’ သို့ သွားလေသည်။ ‘ဟန်တန်’ သို့ ရောက်

လျှင် လမ်းဘေး၌ တစ်နေကုန်ထိုင်ပြီး သူများလမ်း လျှောက်ပုံကို ငေးမောကြည့်ရှုနေ၏။ ၃ - ၄ ရက်ကြာမျှ လေ့လာပြီးသည့်နောက် သူသည် 'ဟန်တန်' သားတို့ကိုတူ၍ လျှောက်ကြည့်လေသည်။ သို့ရာတွင် အတုမြင်အတတ်သင် ဖြစ်မလာဘဲ ခြေကားယား လက်ကားယားဖြင့် ကသိကအောက် ဖြစ်နေသည်။ 'ငါ့နဂို လမ်းလျှောက်ပုံကို အစွဲကြီးနေလို့ ဖြစ်လိမ့်မယ်၊ ဒီအစွဲကို လုံးလုံးဖျောက်ပစ်ပြီး အစကသင်မှ ဖြစ်တော့မယ်' ဟု တွေးကာ ထိုသူငယ်သည် ခြေလှမ်းလှမ်းပုံကို စတင်ပြုပြင်လေ့ကျင့်နေသည်။ သူသည် ခြေတစ်လှမ်း လှမ်းဖို့အရေး ခြေလှမ်း အစိတ်အကြဲကို တွက်ဆရာ၊ ကိုယ်နေ ကိုယ်ထားကို ပြုပြင်ရာ၊ ခြေဟန်လက်ဟန်ကို စဉ်းစားရနှင့် စိတ်ပင်ပန်း လူပင်ပန်း ဖြစ်နေလေတော့သည်။ သို့သော်ငြားလည်း 'ဟန်တန်' သားတို့ လမ်းလျှောက်ပုံကိုကား တူ၍မရချေ။ တုမရသည်သာ မက မူလလမ်းလျှောက်ပုံကိုပင် မေ့ပျောက်သွားသဖြင့် သူ့နေရပ် 'စို့လင်း' သို့ လေးဘက်ထောက်၍ ပြန်ရလေတော့သတည်း။

'တုပလမ်းလျှောက် လေးဘက်ထောက်' ဟူသော စကားပုံသည် သူများ၏ သာလွန် ကောင်းမွန်ချက်ကို အတုမယူတတ်လျှင် မိမိ၏ ရှိရင်းစွဲ အစွမ်းအစကိုပင် ပျောက်ပျက် သွားစေနိုင်ကြောင်းကို သတိပေး ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်ပေသည်။
မြန်မာစကားပုံများဖြစ်သည့် 'လှစေလိုလို့ သွားချောင်တိုက် ရေစီးကမ်းပြိုလိုက်'၊ 'ငါ့တုလို့ ခရပွတ်အိုင်ပျက်'၊ 'ဒေါင်းကိုတုလို့ စာသူငယ် အလှမ်းကျယ်' တို့နှင့် နီးစပ်လေသည်။

‘ကျိန်’ပြည်သား ဖိနပ်ဝယ်သွားသလို

‘ကျိန်’နိုင်ငံမှ လူတစ်ယောက်သည် ဖိနပ်တစ်ရုံဝယ်ရန် မြက်တစ်ပင်ဖြင့် ခြေထောက်ကိုတိုင်းထွာပြီး ဈေးသို့သွား၏။ ဈေးထဲတွင် ကုန်ပစ္စည်းများ မျိုးစုံသလောက် ဝယ်သူများလည်း ကြက်ပျံမကျ စည်ကားနေသည်။ သူသည် ဖိနပ်တန်းသို့ရောက်လျှင် . . .

“ဖိနပ်ပြစမ်းပါ” ဟုဆိုရာ ဈေးသည်က ဖိနပ်တစ်ရုံ ယူပြသည်။ သူသည် ဖိနပ်ကို လက်ကကိုင်ရင်း အတိုင်း ယူထားသည့် မြက်ပင်လေးကို အကျီအိတ်ထဲတွင်နှိုက်ရှာနေသည်။ သို့သော် တစ်ကိုယ်လုံး နှံ့နေအောင် ရှာသော်လည်း မြက်ပင်ကိုမတွေ့၍ ပျာယာခတ်သွားလေတော့သည်။ ထိုအခါ . . .

၇၆

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

“ဘာပျောက်တာလဲ” ဟု အနားမှ လူတစ်ယောက်က မေးရာ . . .

သူက ဘာမှ ပြန်မပြောဘဲ အကိုထဲကိုသာ တွင်တွင် နှိုက်၍ ရှာနေသည်။ သို့ရှိစဉ် ဖိနပ်အတိုင်း အိမ်၌ မေ့ကျန်ခဲ့ သည်ကို ရုတ်တရက် သတိရကာ အိမ်သို့ သုတ်ခြေတင်ပြန် လေသည်။

အိမ်သို့ရောက်လျှင် အတိုင်းကိုယူပြီး ဈေးသို့ အပြေး အလွှား ပြန်လာသော် ဈေးကွဲနေလေပြီ။ သူသည် စိတ်မော ကိုယ်မော ဖြစ်သွား၏။ ဖိနပ်ဆိုင်ရှေ့တွင် ရပ်၍ ငိုနေလေ သည်။ လူတွေက သူ့ကိုကြည့်ကာ ထူးဆန်း အံ့ဩနေကြသည်။

“ဘာဖြစ်လို့လဲဗျ” ဟူ၍ အချို့က စူးစမ်း မေးမြန်း ကြသည်။ သူက အကျိုးအကြောင်းပြောပြရာ . . .

“ခင်ဗျားနယ်ဗျာ၊ ခြေထောက်နဲ့ တိုင်းလိုက်ရောပေါ့” ဟု တစ်ယောက်ကဝင်ပြောရာ လူတွေက ဝါးလုံးကွဲ ရယ်ကြလေ တော့သည်။

‘ကျိန်’ပြည်သား ဖိနပ်ဝယ်သွားသလို’ ဟူသော စကား ပုံကို ပုံသေလုပ်သူ၊ တရားသေလုပ်သူ၊ အခြေအနေနှင့် အချိန် အခါကိုကြည့်ပြီး စဉ်းစား၍ မလုပ်ဆောင်တတ်သူ များအား ကဲ့ရဲ့သောအခါ သုံးနှုန်းကြသည်။

မြေခွေးထံ အရေးခွံတောင်း

တစ်ရံရောအခါက ‘ကျို’ပြည်သားတစ်ယောက်သည်
ရွှေစင်ပိဿာချိန် တစ်ထောင်တန်သော မြေခွေးအရေဖြင့် သား
မွေးဝတ်လုံ တစ်ထည်ချုပ်ရန် တောကြီးထဲသို့ သွားလေသည်။
တောနက်ထဲတွင် မြေခွေးတစ်ကောင်ကိုတွေ့သောအခါ သူက-

“အဆွေမြေခွေး၊ ကျွန်ုပ်ကို တဆိတ်လောက် ကူညီ
စမ်းပါ” ဟုဆို၏။

“ဘာကူညီရမှာလဲ” ဟု မြေခွေးကမေးလေသော်. . .

‘ကျို’ ပြည်သားသည် အားတုံအားနာ ဖြစ်နေဟန်ဖြင့်

မရဲတရဲ ပြောသည်မှာ . . .

“ဒီလိုပါခင်ဗျာ၊ သင့်အရေဟာ အင်မတန်တန်ဖိုး ရှိတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ကျွန်ုပ်အတွက် ဝတ်လုံတစ်ထည် လောက် . . .”

သူ၏ စကားပင် မဆိုးသေး၊ မြေခွေးသည် ကြောက် အားလန့်အားနှင့် ထွက်ပြေးသွားလေသည်။ အခြား မြေခွေးတို့ လည်း အချင်းချင်း အချက်ပေး၍ တမုဟုတ်ချင်း ထွက်ပြေး ပျောက်ကွယ်သွားကြလေသည်။ ‘ကျို’ ပြည်သားသည် လက်မှိုင်း ချ၍ အိမ်သို့ ပြန်လာရလေသည်။

တစ်ခါတွင်လည်း သူသည် ကွယ်လွန်သူ ဘိုးဘွား များကို ကန်တော့ပွဲတင်ရန် ဆိတ်တစ်ကောင်ရလို၍ တောင် ကုန်းပေါ်တွင် မြက်စားနေသော ဆိတ်ကြီးတစ်ကောင်ထံ သွား လေသည်။

“အဆွေဆိတ်၊ ကျွန်ုပ် တိုင်ပင်စရာကိစ္စလေး တစ်ခု ရှိနေလို့”

“ဆိုစမ်းပါအုန်း၊ ဘာကိစ္စလဲ” ဟု ဆိတ်ကြီးက ခေါင်း ကို မော့ကာမေး၏။

“ကွယ်လွန်သူ ဘိုးဘွားများကို ကန်တော့ဖို့ သင့် အသားကိုလိုချင် . . .” ဟုဆိုသော် ဆိတ်ကြီးသည် မျက်ကလဲ ဆန်ပြာဖြစ်ကာ ချာခနဲ လှည့်ပြေးသွားလေတော့သည်။

“ပြေးကြဟေ့၊ ပြေးကြဟေ့” ဟုလည်း အခြားဆိတ်များ ကို သတိပေးအော်ဟစ်သွားသေးသည်။ ဤအခါတွင်လည်း ‘ကျို’ ပြည်သားသည် လက်မှိုင်းချ၍ အိမ်သို့ ပြန်လာခဲ့ရသတည်း။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၇၉

မြေခွေးသည် အရေခွံမရှိက အသက်ရှင်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်ပေရာ မြေခွေးထံ အရေခွံတောင်းခြင်းသည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့အတူ မိမိရလိုသော အရာ သည် မိမိတောင်းခံသောသူ၏ အကျိုးနှင့် များစွာ ဆက်စပ်နေပါ က ရနိုင်စရာမရှိပေ။

‘မြေခွေးထံ အရေခွံတောင်း’ ဟူသော စကားပုံသည် ဤသဘောကို ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ နောက်လူများ သည် **‘ကျားထံ အရေခွံတောင်း’** ဟူ၍လည်း သုံးနှုန်းလာကြ သည်။

နဂါးမြတ်နိုးသော “ယုက္ခ”

နဂါးမြတ်နိုးသော ‘ယဲ့ကုံး’

လွန်လေပြီးသောအခါက ‘ယဲ့ကုံး’ ဆိုသော လူတစ်ယောက်ရှိ၏။ သူသည်နဂါးကို အလွန်မြတ်နိုးသည်ဟု ဆို၏။ သူ့ကိုကြည့်လိုက်လျှင် အကျီတွင်လည်း နဂါးရုပ်၊ ဦးထုပ်တွင်လည်း နဂါးရုပ်၊ သူ့သောက်သည့် အရက်ခွက်၌ပင် နဂါးရုပ် ဖော်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုမျှမက အိမ်တွင်းအိမ်ပြင် အဆင်အပြင်တွင်လည်း နဂါးရုပ်များချည်းပင်။

ဤအကြောင်းကို သိရသော် မိုးပေါ်မှ နဂါးမင်းက

သူတို့နဂါးမျိုးကို ဤမျှ နှစ်သက်မြတ်နိုးသော ‘ယဲ့ကုံး’ကို တွေ့ချင်သဖြင့် လူပြည်ကို ဆင်းလာလေသည်။

နဂါးမင်းဆင်းလာသောအခါ တစ်မိုးလုံး မဲမှောင်အံ့ ဆိုင်းကာ လျှပ်စီးလျှပ်နွယ် တလက်လက်ဖြင့် မိုးချုန်းသံများ ခြိမ်းခြိမ်းညံ့နေသည်။

နဂါးမင်းသည် ‘ယဲ့ကုံး’ အိမ်သို့ရောက်လျှင် ပြုတင်း ပေါက်မှနေ၍ ခေါင်းပြုကြည့်လိုက်သည်။ သူ့အမြီးရှည်ကြီးကမူ အိမ်ဝင်းထဲတွင် တဖျတ်ဖျတ် ရိုက်နေသည်။

နဂါးကြီးကို မြင်လျှင် ‘ယဲ့ကုံး’သည် ငယ်သံပါအောင် အော်ကာ ထွက်ပြေးလေတော့သည်။

‘ယဲ့ကုံး’သည် နဂါးကို အလွန်မြတ်နိုးသည် ဆိုသော် လည်း အမှန်တကယ် နဂါးကိုတွေ့မြင်လျှင် ထွက်ပြေးလေ တော့သည်။ ဤသဘောကို ယူ၍ နောက်လူများက အပြောနှင့် အလုပ် မညီသူများကို ‘နဂါးမြတ်နိုးသည်. ‘ယဲ့ကုံး’” ဟူ၍ ဥပမာပေး၍ ပြောဆိုတတ်ကြသည်။

လှေနှံ ဓားထစ်

‘ချို’ နိုင်ငံမှ လူတစ်ယောက်သည် တစ်နေ့တွင် မြစ်
တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ကူးတို့ဖြင့်ကူးသွား၏။ မြစ်လယ်သို့ ရောက်
သောအခါ သူသည် လှေနှံတွင်ရပ်လျက် မြစ်ပြင်မှ ရှုခင်းများကို
ငေးမောနေစဉ် ‘ပလုံ’ဆိုသည့်အသံနှင့်အတူ သူ့ခါးတွင်
ချိတ်ထားသော ဓားလွယ် ရေထဲသို့ကျသွားလေသည်။

သူသည် နေရာ၌ပင် ချက်ချင်းဆောင့်ကြောင့်ထိုင်
ကာ လှေနှံတွင် ဓားထစ်နေသည်။ လှေပေါ်မှ လူများသည်

သူ့အပြုအမူကို ကြည့်ကာ ထူးဆန်းနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ယောက်က . . .

“ခင်ဗျား ဘာလုပ်နေတာလဲဗျ” ဟု မေးလိုက်သည်။

“ကျွန်တော့်ဓားလွယ် ရေထဲကျသွားလို့ဗျ”

“ခါးလွယ်ရေထဲကျသွားတာနဲ့ ဘာဆိုင်လို့ လှေနံမှ ဓားထစ်နေရသလဲ” ဟူ၍ ဆိုကာ အံ့ဩနေကြလေသည်။

“ဒီမှာ မိတ်ဆွေ၊ ခင်ဗျား ဓားလွယ်က မြစ်အောက် မှာ မြုပ်နေပြီဗျ။ ရွှေသွားနေတဲ့ လှေနောက်ကို လိုက်ပါလာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဓားထစ်ရာကို ရေငုပ်ရှာလို့ရမတဲ့လား” ဟု အခြား သူက ပြောလေသည်။ သို့သော် ‘ချူ’ ပြည်သားသည် ထိုစကား ကို ယုံကြည်လက်ခံပုံမရ။ ကမ်းသို့ကပ်လျှင် သူသည် လှေနံမှ ဓားထစ်ရာအတိုင်း ရေထဲဆင်း၍ သူ့ဓားကို ငုပ်ရှာလေတော့ သည်။ သို့ပေမယ့်လည်း အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ချေသည်။ သူ့ ဓားလွယ်ကို အဘယ်မှာလျှင် ရှာတွေ့နိုင်တော့မည်နည်း။

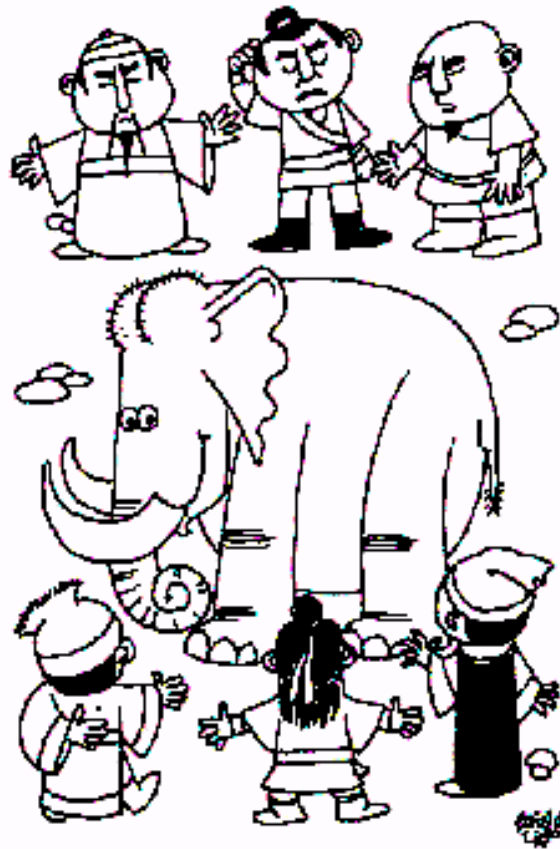
ဤသို့ အကျိုးအကြောင်းကို မဆင်ခြင်ဘဲ ပုံသေမှတ် ၍ ပြုလုပ်ခြင်းကို ‘လှေနံဓားထစ်’ ဟူ၍ ခိုင်းနှိုင်းပြောဆိုလေ့ရှိ ကြသည်။

မျက်ကန်း ဆင်စမ်း

တစ်ရံတစ်ခါက ဘုရင်တစ်ပါးရှိ၏။ တစ်နေ့သော်
ထိုဘုရင်သည် အမတ်ကြီးတစ်ဦးကို ခေါ်တော်မူ၍ ဆင်ကြီး
တစ်ကောင်ကို ရှေ့တော်သို့ သွင်းစေသည်။ မျက်မမြင်များကို
လည်း ခေါ်စေ၍ ဆင်ကြီး၏ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကို စမ်းသပ်ပြော
ပြစေသည်။

မျက်မမြင် ခြောက်ယောက်သည် ဆင်ကြီးကို အတန်
ကြာ စမ်းသပ်ပြီးသော် ဆင်ကြီး၏ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကို လျှောက်
တင်ကြရာ . . .

ဗျက်ကမ်း ဆင်စမ်း

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၈၇

ဆင်စွယ်စမ်းမိသူက “ဆင်ကြီး၏ ပုံသဏ္ဍာန်သည် မုန်လာဥရှည်ကြီးနှင့် တူသည်” ဟု ပြော၏။

ဆင်နားရွက်စမ်းမိသူကမူ “ဆင်ကြီးသည် ‘ယပ်တော်’နှင့်တူသည်” ဟု ဆို၏။

ဆင်ခြေထောက်စမ်းမိသော လူပုကလေး တစ်ယောက်က . . .

“ခင်ဗျားတို့ မှားနေပြီ။ ဆင်ကြီးက မောင်းကျောက်နဲ့ တူတာဗျ၊ လုံးလုံးတုတ်တုတ်ကြီး” ဟု ပြောလေသည်။

ကျန်ရှိသော မျက်မမြင်သုံးယောက်တို့က သူ့အား လှောင်ပြုံးပြုံးလိုက်ကြသည်။ ထို့နောက် ဆင်ကြီး၏ ကျောကုန်းကို စမ်းမိသော ထွားထွားကျိုင်းကျိုင်း လူတစ်ယောက်က . . .

“ဆင်ကြီးရဲ့ပုံပန်းဟာမုံလာဥနဲ့လည်းမတူ။ ယပ်တော်နဲ့ လည်းမတူ။ မောင်းကျောက်နဲ့လည်းမတူဘူး။ ကုတင်နဲ့ပဲ တူတယ်၊ ပြန်ပြူးနေတာပဲ” ဟုပြော၏။

“မဟုတ်တာဗျာ။ ဆင်ကြီးဟာ ရာဝင်အိုးကြီးနဲ့ ထပ်တူပဲ။ ဘယ်မှာကုတင်နဲ့တူရမှာလဲ” ဟုဆင်၏ ဝမ်းဗိုက်ကို စမ်းမိသူကဆိုလေ၏။

နောက်ဆုံးလူတစ်ယောက်သာကျန်တော့သည်။ ထိုသူက “ခင်ဗျားတို့ ငါးယောက်စလုံး တလွဲတချော်ဖြစ်နေကြတယ်။ ကျွန်တော်အပြန်ပြန်အလှန်လှန် စမ်းကြည့်ပြီးပြီ။ ဆင်ကြီးရဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်ဟာရှည်ရှည်ကျစ်ကျစ်ကြီး၊ ကြိုးနဲ့ပဲတူတယ်” ဟုဆင်၏အမြီးကိုစမ်းမိ၍ ဆိုလေသည်။

သူ့စကားဆုံးသည်တွင်အခြားသူများက စောဒကတက်ကြကာ သူမှန်သည်ငါမှန်သည်ဖြင့်ငြင်းခုံနေကြလေတော့သည်။

အမှန်အားဖြင့် သူတို့ခြောက်ယောက်စလုံးပင် ဆင်
၏ကိုယ်အင်္ဂါ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသာ စမ်းမိကြ၍ ဆင်၏ပုံပန်း
သဏ္ဍာန်ကို မှန်ကန်အောင်မပြောနိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

‘မျက်ကန်းဆင်စမ်း’ စကားပုံသည် မျက်မမြင်များကို
ပြက်ရယ်ပြုသည့်သဘော မဟုတ်ချေ။ အရာကိစ္စ တစ်ခုခုကို
တစ်စွန်းတစ်စ တစ်ဘက်သတ်သိရှိမှုဖြင့် ကောက်ချက်ချ လျှင်
မှားယွင်းတတ်သည့် သဘောကို ပြဆိုခြင်းသာဖြစ်ပေ သည်။
မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ဤပုံပြင်ကို လူသိများ
ပေသည်။

‘မက်မုန် ရွှေပြည်’

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင့်ခြောက်ရာကျော် လောက်က ‘ကျင့်’မင်းဆက်ခေတ်တွင် ‘ဝူလိန်’ အရပ်၌ တံငါ သည် တစ်ဦးရှိ၏။ တစ်နေ့တွင် တံငါသည်၊ သည် လှေကလေး တစ်စင်းဖြင့် ငါးဖမ်းထွက်ခဲ့ရာ ‘ခရီးတွင်၍ ရွာစဉ်မသိ’ ဆို သကဲ့သို့ ဘယ်သို့ရောက်၍ ရောက်မှန်းမသိဖြစ်နေသည်။ သို့ ရှိစဉ် ခပ်လှမ်းလှမ်း၌ နီတီတီပန်းများဖြင့် လှပတင့်တယ် ရှုချင့် စဖွယ်ကောင်းသော မက်မုန်မြိုင်ကြီးကို တွေ့ရလေသည်။ တံငါ

မက်မုန်ရွှေပြည်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

သည်လည်း လွန်စွာအံ့ဩမိသဖြင့် မက်မုန်မြိုင်၏ အဆုံးစွန် သို့ ရောက်အောင် လှေကလေးကို ဆက်လက် လှော်ခတ်လာ ခဲ့သည်။

မက်မုန်မြိုင်ကြီး၏ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော မြစ်ဖျားခံရာ နေရာ၌ တောင်ကလေးတစ်လုံးကို တွေ့ရသည်။ တောင်ခြေ တွင် တောင်ခေါင်းတစ်ခုရှိ၏။ တံငါသည်သည် အလင်းရောင် ပိုးတဝါးမြင်ရသော ထိုတောင်ခေါင်းကို ထူးဆန်းနေ၍ လှေကို ကမ်းစပ်၌ ချည်ထားခဲ့ပြီး ကမ်းပေါ်သို့တက်ခဲ့သည်။

တောင်ခေါင်းဝသို့ ရောက်သောအခါ အထဲကို ခေါင်း ပြုကြည့်လိုက်ပြီး သတိကြီးစွာဖြင့် ဝင်သွားလေသည်။ ဝါးတစ် ရိုက်မျှသွားမိလျှင် သူ့မျက်စိရှေ့တွင် ထူးခြားသော ကမ္ဘာ လောကလေးတစ်ခု ထင်းကနဲပေါ်လာသည်။ အဆုံးမရှိ ကျယ် ဝန်းလှသော မြေပြန့်လွင်ပြင်ကြီးတွင် ရှင်သန်နေသော သီးနှံ စိုက်ခင်းများ၊ အစီအရိအဆောက်ထားသော လူနေအိမ်များ၊ စိမ်းလန်းသော ပိုးစာပင်နှင့် ဝါးရုံများ၊ ပြန့်ပြူးသော လမ်းကြီး လမ်းငယ်များကို တွေ့ရ၏။ အဝေးက ကြက်တွန်သံနှင့် ခွေး ဟောင်သံကိုလည်း သဲ့သဲ့ကြားနေရသည်။ လမ်းသွား လမ်းလာ များ၊ လယ်လုပ်သူများဖြင့် စည်ကားနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရ သည်။ ၎င်းတို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုများမှာလည်း အပြင် လောကနှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သည်။ ကလေးသူငယ်များသည် ပျော်ရွှင်စွာ ကစားနေကြသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုများသည် လည်း အပူအပင်ကင်းစွာဖြင့် သက်တောင့်သက်သာ နေထိုင် နိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အေးချမ်းသာယာလှသော ကမ္ဘာ လောကလေး တစ်ခုပေတည်း။

အဖိုးအို တစ်ယောက်သည် တံငါသည်ကို တွေ့သော

အခါ . . .

“မောင်ရင် ဘယ်ကလာသလဲ” ဟု တအံ့တဩ မေးလေသည်။

တံငါသည်လည်း ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် ပြောလိုက်သည်။ အဖိုးအိုသည် တံငါသည်ကို သူ့အိမ်သို့ ခေါ်သွားပြီး စားကောင်းသောက်ဖွယ်များဖြင့် ကျွေးမွေးဧည့်ခံသည်။ အိမ်နီးချင်းများလည်း သတင်းကြား၍ တံငါသည်ကို အထူးတဆန်းလာကြည့်ကြသည်။ တံငါသည်လည်း သူတို့ကို အထူးတဆန်းပြန်ကြည့်နေသည်။ ထိုအခါ ရွာသားများက သူတို့ နောက်ကြောင်းရာဇဝင်ကို ခင်းပြကြသည်။

သူတို့ ဘိုးဘေးများသည် ‘ချင်’ မင်းဆက်ခေတ်တွင် စစ်ဘေးကို ရှောင်တိမ်းရင်း ဤတောင်ခေါင်းထဲသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်မှစ၍ အပြင်လောကနှင့် အဆက်ပြတ်ကာ ဤတောင်ခေါင်း၌ပင် သားစဉ်မြေးဆက် အခြေချနေထိုင်လာခဲ့ကြသည်။ နွေဦးတွင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးပြီး ဆောင်းဦးတွင် သီးနှံများကိုရိတ်သိမ်းကြသည်။ သူတို့ကမ္ဘာတွင် မြေရှင်ကြေးရှင်များလည်းမရှိ၊ အခွန်အကောက်လည်း ကင်းရှင်းသဖြင့် စိတ်ချမ်းသာ၊ ကိုယ်ချမ်းသာဖြင့် နေထိုင်နိုင်ကြသည်ဟု ပြောပြကြသည်။ သို့မှပင် တံငါသည်လည်း ဇာတ်ရေလည်သွားပါတော့သည်။ ရွာသူရွာသားများကလည်း အပြင်လောက အကြောင်းကို စိတ်ဝင်တစား မေးမြန်းကြ၍ တံငါသည်က စိတ်ရှည်လက်ရှည် ပြန်လည်ပြောပြရာ ရွာသားများလည်း အံ့ဩ၍ မဆုံးအောင် ဖြစ်နေကြသည်။ သူတို့ အံ့ဩမည်ဆိုကလည်း အံ့ဩစရာပင်။ ‘ချင်’ မင်းဆက်ခေတ်ကုန်ဆုံးသည့် နောက်မင်းဆက် ၃-၄ဆက်ပြောင်းလာခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း ငါးရာကျော်ပင်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၉၃

ကုန်လွန်ခဲ့ပြီတကား။

ရွာသူရွာသားများသည် တံငါသည်ကို တစ်လှည့်စီ ထမင်းဖိတ်ကျွေးကြသည်။ ၃-၄ရက်ကြာ၍ နေရပ်သို့ပြန်ရန် မက်မုန်ရွှေပြည်မှ ထွက်ခွာခါနီးတွင် ရွာသူရွာသားများက သူတို့ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမှ ပြောမပြရန် တံငါသည်အားမှာလိုက်ကြသည်။

တံငါသည်လည်း လှေကလေးဖြင့် လာလမ်းအတိုင်း နေရပ်သို့ပြန်သွားလေသည်။ နောက်တစ်ခေါက်လာလျှင် မျက်စိ မလည်အောင် လမ်းတစ်လျှောက်၌ အမှတ်အသားများ လုပ်ထားခဲ့သည်။ ‘ဝူလိန်’သို့ ပြန်ရောက်သည့်နောက် တံငါ သည် သည် သူ၏ဆန်းကြယ်သော အတွေ့ကြုံကို မျှသိပ်မထား နိုင်ဘဲ ဖွင့်ဟပြောပြလေတော့သည်။ ကြားရသူများကလည်း မက်မုန်ရွှေပြည်ကို သွားရောက်ကြည့်ချင်နေကြ၍ တံငါသည် ကို လမ်းပြခိုင်းကြသည်။ သို့သော် မက်မုန်ရွှေပြည်၏ အရိပ် အရောင်ကိုပင် မတွေ့ရတော့ချေ။ ။

‘မက်မုန်ရွှေပြည်’သည် ရှေးတရုတ် ကဗျာစာဆိုကြီး ‘ထောင်ယွမ်မင်’ ရေးသားခဲ့သော စိတ်ကူးယဉ်လောက ရိပ်မြုံ ဖြစ်လေသည်။ ယခုခေတ်တွင် ကမ္ဘာခြားသကဲ့သို့ အေးချမ်း သာယာ၍ နေချင့်စဖွယ်ဖြစ်သော အရပ်ဒေသကို **‘မက်မုန်ရွှေ ပြည်’** ဟုတင်စားတတ်ကြသည်။

‘နွတ်ခမ်းမရှိလျှင် သွားအေးမည်’

‘ချွန်ချူး’ခေတ် (ဘီစီ ၇၂၂-ဘီစီ ၄၈၁)က တရုတ် ပြည်ကြီးတွင် ထီးပြိုင်နန်းပြိုင် မင်းလုပ်စိုးစံနေကြ၍ စစ်မက် ထူပြောခဲ့၏။ မြောက်ပိုင်းမှ ‘ကျင့်’နိုင်ငံကြီးသည် အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ နိုင်ငံငယ်များကို ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လျက်ရှိသည်။

ဘီစီ ၆၅၅-ခုနှစ်တွင် ‘ကျင့်’နိုင်ငံသည် တောင်ဘက်ရှိ ‘ကို’နိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ရန်ကြံလေသည်။ သို့ရာတွင် ‘ကျင့်’

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

နိုင်ငံနှင့် 'ကို' နိုင်ငံကြားတွင် 'ယွီ'နိုင်ငံခံနေသဖြင့် 'ကို'နိုင်ငံကို တိုက်ရိုက်ချီတက် တိုက်ခိုက်ရန် မဖြစ်နိုင်ချေ။ သို့ဖြင့် 'ကျင့်' ဘုရင်သည် 'ယွီ'ဘုရင်ထံ သိန္ဓောမြင်းတစ်စီးနှင့် ပြည်တန်ကျောက်စိမ်းဖြူတစ်လုံး ဆက်သ၍ 'ယွီ'နိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းခွင့် တောင်းလေသည်။ ယွီဘုရင်သည်လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကို တပ်မက်သည်ကတစ်ကြောင်း 'ကျင့်' နိုင်ငံကြီးကို ကြောက်ရွံ့သည်ကလည်းတစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် မိမိ၏နိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းခွင့်ပြုလေ၏။

ဤသတင်းကို ကြားသောအခါ အမတ်ကြီး 'ကုန်ကြည်ချီ'သည် ခေါင်းနားပန်းကြီးသွားလေသည်။ 'ကျင့်' နိုင်ငံသည် မကြာခင်နှစ်များကလည်း 'ကို'နိုင်ငံကို တိုက်ရန် ငါတို့နိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းခွင့်တောင်းခဲ့ဖူးသည်။ ထိုစဉ်က ငါတားမြစ်ပါသော်လည်း မင်းကြီးသည် နားမဝင်ဘဲ 'ကျင့်' စစ်တပ်များကို ငါတို့နယ်မြေမှ ဖြတ်သန်းခွင့်ပေးခဲ့သည်။ အဆုံးတွင် 'ကျင့်' စစ်တပ်များသည် 'ဘုရားလည်းဖူး လိပ်ဥလည်းတူး' ဆိုသကဲ့သို့ ငါတို့နယ်မြေများကို ဖွဲ့ယူသွားခဲ့သည်။ 'တစ်ခါသေဖူး ပျဉ်ဖိုးနားလည်' ဆိုသည့်နှယ် ဤတစ်ခါတွင် ငါတို့နယ်မြေမှ ဖြတ်သန်းစေ၍ မဖြစ်တော့ပြီဟုတွေးကာ အမတ်ကြီး 'ကုန်ကြည်ချီ' သည် ချက်ချင်းရထားယာဉ်စီး၍ နန်းတော်သို့ ဝင်လေသည်။

ဘုရင့်ရှေ့တော်သို့ရောက်လျှင် အမတ်ကြီး 'ကုန်ကြည်ချီ'က . . .

“အရှင်ဘုရား 'ကို'နိုင်ငံနှင့် 'ယွီ'နိုင်ငံသည် ကျောခိုင်းနံ့စပ်ဖြစ်ကြပါသည်။ နှုတ်ခမ်းနှင့်သွားကဲ့သို့ အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုနေသော အိမ်နီးချင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ 'ကျင့်'နိုင်ငံက 'ကို'နိုင်ငံကို ဝါးမျိုလိုက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့၏ 'ယွီ'နိုင်ငံသည်

လုံခြုံမှု ရှိတော့မည်မဟုတ်ပါ။ ‘ကျင့်’နိုင်ငံကို အထူးသတိရှိဖို့ လိုပါသည်။ ‘ကျင့်’နိုင်ငံသည် ကျွန်ုပ်တို့ကို လှည့်ဖြားကာ တစ်ခါ ကြောခဲ့ဖူးပါပြီ။ နောက်ထပ်အကြောခံ၍ မဖြစ်တော့ပါ” ဟူ၍ လျှောက်တင်၏။

မင်းကြီးသည် တစ်ခွန်းမှ မိန့်တော်မမူဘဲ နှုတ်ဆိတ် နေတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ အမတ်ကြီးက ဆက်လက် လျှောက်ကြားသည်မှာ . . .

“ဤကိစ္စကို အဖန်ဖန် စဉ်းစားချင့်ချိန်၍ ဆုံးဖြတ် တော်မူပါဘုရား။ ‘နှုတ်ခမ်းမရှိလျှင် သွားအေးမည်’ ဆိုသည့် အတိုင်း ‘ယွီ’ နိုင်ငံနှင့် ‘ကို’နိုင်ငံသည် နှုတ်ခမ်းနှင့်သွားကဲ့သို့ အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုနေကြရသဖြင့် ‘ကို’ နိုင်ငံ အချေမှုန်း ခံရလျှင် ‘ယွီ’ နိုင်ငံလည်း အနှေးနှင့်အမြန် ဝါးမျိုးခံရပါလိမ့် မည်” ဟု လျှောက်တင်သော်လည်း မင်းကြီးသည် နားဝင်တော် မမူဘဲ ‘ကျင့်’နိုင်ငံ၏ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကို လက်ခံလိုက် ပြီး ‘ကျင့်’စစ်တပ်များကို ‘ယွီ’နိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းခွင့်ပြုလိုက်လေ သည်။

အမတ်ကြီး ‘ကုန်ကြည်ချီ’လည်း မိမိ၏ဇနီး သားသမီး များကို ခေါ်ဆောင်ကာ ‘ယွီ’နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသွားလေ၏။

ထိုနှစ်ဆောင်းရာသီတွင် ‘ကျင့်’ စစ်တပ်များသည် ‘ယွီ’နိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းကာ ‘ကို’နိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် လိုက်လေသည်။ ‘ကျင့်’ နိုင်ငံသို့ ပြန်ရာတွင် ‘ယွီ’ နိုင်ငံ၌ ရက် အနည်းငယ် နားနေမည်ဟုဆိုကာ တပ်စွဲနေလေသည်။ ထို့ နောက် ‘ယွီ’နိုင်ငံကို အငိုက်ဖမ်း၍ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက် လိုက် လေတော့သတည်း။ ။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၉၇

‘နှုတ်ခမ်းမရှိလျှင် သွားအေးမည်’ ဟူသော စကားပုံသည် အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုလျက် အကျိုးချင်းဆက်စပ်ပုံကို ရည်ညွှန်း၍ သုံးနှုန်းခြင်းဖြစ်သည်။

‘ကျွန်းကိုင်းမှီ ကိုင်းကျွန်းမှီ’ ၊ **‘လက်သည်းဆိတ်လက် ထိပ်နာ’** စသည့် မြန်မာစကားပုံများနှင့် သဘောချင်း တူပေသည်။

**‘နန်းရင်းဝန်ကတော်တော်
ရထားထိန်းကကဲ’**

‘ချို’နိုင်ငံ နန်းရင်းဝန် ‘ယင့်ဇီး’သည် တစ်နေ့တွင်မြင်း
ရထားဖြင့် မြို့လယ်မှ ဖြတ်သန်းသွား၏။ ရထားထိန်း၏ ဇနီး
သည် အိမ်ရှေ့၌ရပ်နေစဉ် မြင်းလေးကောင်ကသော ရထားကြီး
ကို ကြာပွတ်တဝင့်ဖြင့် မောင်းနှင်လာနေသည့် မိမိ၏ခင်ပွန်း
အား လှမ်းမြင်လိုက်သည်။ခင်ပွန်းဖြစ်သူသည် ရထားပေါ်တွင်
အခန့်သားထိုင်လျက် ဟိတ်ကြီးဟန်ကြီးဖြင့် အရာရှိမင်း ဂိုက်
ဖမ်းနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ခင်ပွန်းသည် အိမ်ပြန်ရောက်သော
အခါ ဇနီးဖြစ်သူက သူနှင့်ကွာမည်ရှင်းမည်ဟုဆိုလာသည်။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

ရထားထိန်းလည်း ခေါင်းမီးတောက်သွားကာ အကျိုးအကြောင်းကို ပျာပျာသလဲ မေးလေသည်။ ဇနီးသည်က . . .

‘ယင့်ဇီးဟာ အရပ်ခြောက်ပေ* မမြင့်တဲ့ လူပုဆိုးရပေမယ့် ထီးပြိုင်မင်းများအလယ်မှာ ကျော်စောနေတဲ့ နန်းရင်းဝန်ကြီးရှင်။ အဲသလို အကျော်အမော်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပေမယ့် နည်းနည်းမှ မာနရှိပုံ မရဘူး။ မြင်းရထားပေါ်မှာ ရှိရှိထိုင်ပြီး မျက်လွှာချကာ အတွေးနက်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ရှင်က တော့ ဒီလို မဟုတ်ပေါင်။ လူကတော့ အရပ် ၈-ပေ*မြင့်ပါရဲ့။ နို့ပေမယ့် ရထားထိန်းတစ်ယောက်သာပါရှင်။ ရထားထိန်းဆို ရထားထိန်းနဲ့ တန်အောင်နေတာ မဟုတ်ဘူး၊ တကယ် ဟန်ကြီးပန်ကြီးနဲ့ မိုးမမြင်လေမမြင် ဖြစ်နေလိုက်တာ။ ရှင်လို သွေးနားထင် ရောက်နေတဲ့လူနဲ့ မပေါင်းချင်ပါဘူး။’ ဟုပြောလေသည်။

ရထားထိန်းလည်း အတော်ပင်ရှက်သွား၏။ ထိုနေ့မှစ၍ ရထားမောင်းတိုင်း မိမိ၏အပြုအမူကို သတိထားဆင်ခြင်လာသည်။ ထိုသို့တမူ ပြောင်းလာသည်ကို သတိပြုမိသော ယင့်ဇီးက အကျိုးအကြောင်းစူးစမ်း မေးမြန်းရာ ရထားထိန်းက အမှန်အတိုင်းပြန်လည်ပြောပြလေသည်။ အမှားကိုစွန့်လွှတ်ပြီး အမှန်ကိုလက်ခံတတ်ခြင်းသည် ကောင်းသော အရည်အချင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု ရထားထိန်းကို ချီးကျူးပြောဆို၏။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင် ရထားထိန်းသည် မိမိ၏ပင်ကိုယ်စွမ်းရည်နှင့် ကြိုးစားမှုဖြင့် အမတ်ကြီးအရာပင် ချီးမြှင့်ခံရလေသတည်း။

*(အရပ် ၆ -ပေ၊ ၈-ပေမှာ ထိုခေတ်က ပေ အတိုင်းအတာ ဖြစ်၏။)

‘နမလည်းဆုံး ခစ်လည်းရှုံး’

ဤစကားပုံသည် ‘သုံးပြည်ထောင် သမိုင်း’မှ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ သုံးပြည်ထောင်ခေတ်တွင် ‘လျှူပေ’ ‘စွန်းချွမ်’ နှင့် ‘ချောင်စောင်’ တို့သည် ဖိုခနောက် သုံးပွင့်ဆိုင်၍ သူတစ်လူ ငါတစ်မင်း စစ်ပြိုင်ခင်းခဲ့ကြသည်။

အေဒီ ၂၀၉ခုနှစ်ဆောင်းရာသီတွင် ‘လျှူပေ’သည် ‘ဝူလင်း’၊ ‘ချန်ဆား’၊ ‘ကွေ့ယန်’ နှင့် ‘လိန်လင်း’ နယ်လေးနယ်ကို နှိမ်နင်းအောင်နိုင်ပြီး ‘ကျင်းကျိုး’ မြို့သို့ပြန်၍ တပ်စွဲနေလေ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

သည်။ အရှေ့ပူနိုင်ငံ မင်းကြီး ‘စွန်းချမ်း’သည် ‘ကျင်းကျိုး’ မြို့ကို ရလိုသဖြင့် မိမိ၏ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ‘လူစု’ကို ‘လျူပေ’ထံ သွား၍ တောင်းခံစေ၏။ သို့သော် တောင်းမရခဲ့ချေ။

တစ်နေ့တွင် ‘လျူပေ’၏ ဇနီးကွယ်လွန်ကြောင်း သတင်းရရှိ၏။ ထိုအခါ အရှေ့ပူနိုင်ငံ၏ သေနာပတိချုပ် ‘ကျီယွီ’က ‘ကျင်းကျိုး’ မြို့ကို တောင်းယူရန် အခွင့်အလမ်း ပေါ်လာပြီဟုဆိုကာ မင်းကြီး ‘စွန်းချမ်း’ကို အကြံတစ်ခု တင်ပြ လေသည်။ ထိုအကြံမှာ . . .

မင်းကြီး ‘စွန်းချမ်း’သည် ‘လျူပေ’ နှင့် လက်တွဲ၍ ‘ချောင်စောင်’ကို အတူတိုက်ခိုက်သွားနိုင်အောင် မိမိတို့ နှစ် ပြည်ထောင်အကြား ရွှေလမ်းဖောက်လိုသဖြင့် မိမိ၏ နှမတော် ကို ‘လျူပေ’နှင့်ဆောင်နှင်းလိုကြောင်း ‘လျူပေ’ထံစကား ကမ်း လှမ်းရန်၊ ဤနည်းဖြင့် ‘လျူပေ’ကို အရှေ့ပူနိုင်ငံသို့ မြှားခေါ်၍ ဓားစာခံအဖြစ်ထားပြီးလျှင် ‘ကျင်းကျိုး’မြို့ကို တောင်းယူရန် ဖြစ်၏။

မင်းကြီး ‘စွန်းချမ်း’သည် ဤအကြံကို အလိုတူသဖြင့် ‘လွီဖန်’ကို ‘ကျင်းကျိုး’ မြို့သို့ သွား၍ စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းစေ သည်။ ‘ကျင်းကျိုး’မြို့သို့ရောက်၍ ‘လွီဖန်’ကစေ့စပ်ကမ်းလှမ်း ခဲ့ရာ ‘လျူပေ’သည် မိမိ၏အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ‘ကျူးကိုလျန်’ နှင့် တိုင်ပင်လေသည်။ ‘ကျူးကိုလျန်’က ‘လျူပေ’ကို ဥပါယ် တံမျဉ် သင်ပြပေးလေသည်။

သို့ဖြင့် ‘လျူပေ’သည် အရှေ့ပူနိုင်ငံသို့ ကိုယ်တိုင် သွားရောက်၍ မင်းကြီး ‘စွန်းချမ်း’၏ မယ်တော်ထံ အခစား ဝင်လေသည်။ မိမိအား မယ်တော်ဘဝင်ကျအောင် ရည်မှန်စွာ ပြုမူဆက်ဆံပြောဆို၏။ မယ်တော်လည်း ‘လျူပေ’၏ပညာ

အရည်အချင်းနှင့် ဥပဓိရုပ်ကို နှစ်မြို့သဖြင့် သမီးတော်နှင့် စုလျားရစ်ပတ် လက်ထပ်ပေးလေသည်။ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ဦးသည် အလွန်ချစ်ခင် ကြင်နာကြသည်ဆို၏။

နောက်တစ်နှစ် နှစ်ဆန်းတွင် ‘လျူပေ’သည်ဇနီးသည်ကိုခေါ်ဆောင်၍ အရှေ့ပူနိုင်ငံမှ ထွက်ပြေးသွားလေသည်။ သေနာပတိချုပ် ‘ကျိုယွီ’က စစ်သည်ဗိုလ်ပါများဖြင့် လိုက်လံဖမ်းဆီးလေရာ ‘ကျူးကိုလျန်’ ချထားသော တပ်ပုန်းမိ၍ မရှုမလှ ရှုံးနိမ့်ရလေသည်။

‘ဩဇာလွမ်းဖို့ ပရိယာယ်သုံး နှမလည်းဆုံး၊ စစ်လည်းရှုံး’ဟု ‘လျူပေ’၏ စစ်သည်တော်များက ‘ကျိုယွီ’ အား လှောင်ပြောင် သရော်ကြလေသတည်း။

‘နှမလည်းဆုံး စစ်လည်းရှုံး’ စကားပုံသည် မြန်မာ စကားပုံများဖြစ်သည့် **‘ဂုံညှင်းလည်းရှုံး ဒိုးလည်းရှုံး’**၊ **‘မြေပါလည်းဆုံး သားလည်းဆုံး’**၊ **‘ဖွတ်မရ ဓားမဆုံး’** တို့နှင့် နီးစပ်၏။

‘ရုပ်ပုံကြည့်ကာ မြင်းကောင်းရှာ’

‘ပိုလို့’ သည် ရှေးခေတ်က ‘မြင်းကြန်အင်’ ပညာရှင် ကြီးတစ်ဦးဖြစ်၏။ သူ ဇရာပိုင်းသို့ ရောက်သောအခါ သားဖြစ်သူက ဖခင်၏ပညာ မပျောက်မပျက်ရအောင် ဆက်ခံ ထိန်းသိမ်းထားလိုသဖြင့် ဖခင်ပြုစုထားသော “အဿဗေဒ” မြင်းကျမ်းကို နှုတ်ငုံ ကျက်မှတ်လေသည်။ သူသည် “အဿထိုရ်” မြင်းကောင်းတို့၏ ကြန်အင်မှာ နဖူးမို့မို့၊ မျက်လုံးရွဲရွဲ၊ ခွာအိုးမှာမှောက်ထားသည့် ဖလားခွက်ကဲ့သို့ ပိုင်းပိုင်းစက်စက်” ဟု

စုပ်ပုံကြည့်ကာ မြင်းကောင်းရှာ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၀၅

မြင်းကျမ်းတွင် ရေးသားထားသည့် ကြန် အင်လက္ခဏာအတိုင်း မြင်းမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရအောင် ရှာပုံတော်ဖွင့်လေသည်။ မြင်းကျမ်းတွင် ဆွဲပြထားသည့် ပုံပန်း သဏ္ဍန်ကိုဖမ်းလျက် မြင် မြင်သမျှ တိရစ္ဆာန်များနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်လေ၏။ အဆုံးတွင် ဖားပြုတ်တစ်ကောင်ကို တွေ့ရလေသည်။ သူသည် ဝမ်းသာ အားရဖြင့် ဖားပြုတ်ကို စက္ကူဖြင့်ထုတ်ယူပြီး အိမ်သို့ပြန်လာ ခဲ့လေသည်။ အိမ်သို့ ရောက်လျှင် “အဖေ၊ အသထိုရ်မြင်းမျိုး ကို ရှာလိုက်ရတာ ခုမှပဲတွေ့တော့တယ်၊ နဖူးနဲ့မျက်လုံးက ကျမ်းထဲမှာ ပြထားတဲ့ အတိုင်းပဲ။ ခွာအိုးကတော့ မှောက်ထားတဲ့ ဖလားခွက်နဲ့မတူဘူး အဖေ” ဟုဆို၏။

‘ပိုလို့သည် သား၏လက်ထဲကဖားပြုတ်ကို ကြည့်ကာ ငိုရခက် ရယ်ရခက် ဖြစ်နေတော့သည်။

“အသထိုရ်မြင်းကိုတော့ မင်းရှာတွေ့ခဲ့ပါရဲ့ကွာ၊ ဒါပေမယ့် မင်းမြင်းကခုန်တတ်လွန်းလို့ ဇက်ကိုင်နိုင်မှာ မဟုတ် ပါဘူးဟေ့” ဟုပြောလေသတည်း။

“ရုပ်ပုံ ကြည့် ကာ မြင်းကောင်းရှာ”
ဆိုသည့်စကားပုံ သည် စာအုပ်ကြီးအတိုင်း ပုံသေကားကျ၊
“လှေနှံဓားထစ်” မလုပ်မိစေရန် သတိပေးခြင်းဖြစ်၏။

ကျွဲပါးစောင်းတီး

ရှေးအခါက တရုတ်ပြည်တွင် ‘ကုံမင်ယိ’ ခေါ်စောင်း
ဝိဇ္ဇာကြီးတစ်ဦးရှိ၏။ တစ်နေ့သောအခါ သူသည် အိမ်အပြင်၌
တစ်ယောက်တည်း လမ်းလျှောက်နေစဉ် ကျွဲတစ်ကောင်
မြက်စားနေသည်ကို တွေ့ရာ ကျွဲကို စောင်းတီးပြရန် စိတ်ကူးရ
လာသည်။ သို့ဖြင့် စောင်းကိုထုတ်လာပြီး သီချင်းကြီးတစ်ပုဒ်ကို
စတီးလေသည်။ စောင်းသံမှာ သာယာနာပျော်ဖွယ်ကောင်းသော်
လည်း ကျွဲကြီးသည် လုံးဝ ကြားဟန်မတူ။ မြက်ကိုသာ မြိန်မြိန်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၀၇

ရှက်ရှက် စားမြစားနေသည်။ “သီချင်းကြီးက လေးနက်လွန်းလို့ နားမထောင်တတ်ဘူး ထင်ပါရဲ့၊ သီချင်းပြောင်းတီးအုံးမှပဲ” ဟု တွေးကာ ကုံမင်ယိသည် အခြားတေးချင်းတစ်ပုဒ်ကို ကောက်တီး လေသည်။ စောင်းသံမှာ ခြင်ကောင်မြည်သံကဲ့သို့ မျှင်းမျှင်း လေး တိုးသွားလိုက်၊ ကျွဲကလေးအော်သံကဲ့သို့ ခပ်အောအော ကျယ်လာလိုက်နှင့် ပြောင်းလဲနေသည်။ ကျွဲကြီးသည် အမြီး တနှုတ်နှုတ်နှင့် နားကိုပေးထားလိုက်သည်။ စောင်းသံတွင် ဝင် စားနေ၍လည်း မြက်စားရန်ကိုပင် မေ့နေဟန်ရှိတော့သည်။

“ကျွဲပါးစောင်းတီး” ဟူသော စကားပုံသည် ဗူးလုံး နားမထွင်းသူ၊ အသိဉာဏ်ခေါင်းပါးသူတို့အား မည်မျှ လေးနက် သော စကားများပြောကြားစေကာမူ အချိုးနီးသာဖြစ်ကြောင်း ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ သူများနားလည်သည် နားမလည် သည်ကိုမကြည့်ပဲ မိမိလိုရာသာ ပြောနေသူကိုလည်း “ကျွဲပါး စောင်းတီး” ဟုကဲ့ရဲ့ ပြောဆိုတတ်ကြသည်။

နားပိတ်၍ ခေါင်းလောင်းခိုး

နားပိတ်၍ ခေါင်းလောင်းခိုး

တစ်ရံရောအခါက လူတစ်ယောက်သည် ကြေးဝါဖြင့် သွန်းလုပ်ထားသော ခေါင်းလောင်းကြီးတစ်လုံးကို တွေ့ရှိ၍ ဝမ်းသာအားရဖြင့် အိမ်သို့သယ်ယူရန် ကြံလေသည်။ သို့သော် ခေါင်းလောင်းကြီးမှာ အလွန်လေးလံသောကြောင့် အားကုန် သွန်၍ ပင့်မသော်လည်း နေရာက တစ်ရွေးသားမှမရွေး။ သူ သည်စိတ်အိုက်နေ၏။ အတန်ကြာလျှင် ခေါင်းလောင်းကြီးကို ထုခွဲပြီး တစ်ပိုင်းစီသယ်ယူရန် အကြံရလေသည်။ သို့ဖြင့်

သံတူကြီးတစ်လက် ယူလာပြီး ခေါင်းလောင်းကြီးကို တအားလွဲ ရိုက်လိုက်သည်။ ‘ဒေါင်’ ခေါင်းလောင်းသံကြီး ပေါ်လာသည်။ “ဒုက္ခပဲ ခေါင်းလောင်းသံကြားလို့ ခေါင်းလောင်းကြီးကို လာလူ ကြမှဖြင့် ကိုယ်ကျိုးနည်းရချည်ရဲ့” ဟုတွေးကာ မျက်ကလဲ ဆန်ပျာဖြစ်နေသည်။ ခေါင်းလောင်းသံမှာ အမျှင်မပြတ် မြည်နေသဖြင့် သူသည် နားနှစ်ဖက်ကို ကပျာကယာ ပိတ်ထား လိုက်သည်။ အသံကိုမကြားရတော့မှ စိတ်ပေါ့ပါးသွားကာ “ဟုတ်ပြီ၊ ခေါင်းလောင်းသံကို ဘယ်သူမှကြားတော့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ခေါင်းလောင်းကြီးကို ထုခွဲပြီး စိတ်ချလက်ချသယ်နိုင်ပြီ” ဟု တွေးကာ တစ်ယောက်တည်း ကြိတ်၍ပြုံးနေသတည်း။

“နားပိတ်၍ခေါင်းလောင်းခိုး” ဟူသော စကားပုံသည် မိမိကိုယ်မိမိလှည့်စားခြင်းကို ကဲ့ရဲ့သောစကားပုံဖြစ်သည်။

ရေငတ်ပြေစေလို ဆီးသီးကိုမျှော်

‘ဝေ’နိုင်ငံနန်းရင်းဝန် ‘ချောင်စောင်’သည် တပ် အင်အားအလုံးအရင်းဖြင့် စစ်ထွက်လေ၏။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့သည် နေပူကြကြတွင် ဝေးလံသော ခရီးကြမ်းကို နှင်ရသဖြင့် ရေငတ်နေကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် တောင်ကတုံးများနှင့် ချုံနွယ်များ တောထနေသော အရပ်ဒေသဖြစ်လေရာ ရေတစ်စက်မှ မရှိချေ။ တပ်သားများသည် ရေငတ်လွန်း၍ နုံးချိနေကြသည်။ စစ်တပ်ကြီးမှာ ကစဉ့်ကလျားနှင့် ခရီးဖင့်နှေးလာသည်။ ချောင်

ရေငတ်ပြေစေလို ဆီးသီးကိုမျှော်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၁၃

စောင်သည် သူ့တပ်ကြီးကို မြင်းပေါ်မှ ကြည့်ရင်း စိတ် မသက်သာဖြစ်ကာ အကြံအစိုက်နေလေသည်။ ထိုအခိုက် သူခေါင်းထဲတွင် အကြံတစ်ခုပေါ်လာသည်နှင့် သူသည် ရှေ့တူရူသို့ ညွှန်လိုက်ပြီး “မြန်မြန်လျှောက်ကြဟေ့၊ ဆီးတောကြီးကို ရောက်တော့မယ်။ ဆီးသီးက ချဉ်ပြုံးပြုံးနဲ့ ပါးစပ်ထဲ ရောက်တာနဲ့ ရေငတ်ပြေကရော” ဟုအော်ပြောလေသည်။

တပ်သားများသည် ပါးစောင်ကျိန်းလာကြပြီး ခံတွင်း၌ အရည်များစိမ့်ထွက်လာကြသည်။ ရေငတ်ပြေသွားသလို ရှိပြီး ခြေလှမ်းများပေါ့ပါးသွက်လက်လာကြသည်။ သို့ဖြင့် ချောင်စောင်၏တပ်ကြီးသည် စစ်မြေပြင်သို့ အချိန်မှီရောက်သွားလေသတည်း။

ခြေတုဈေးတက် ပိနပ်ရောင်းမထွက်

ဘီစီ ၅၄၈-ခုနှစ်တွင် 'ချီ' နိုင်ငံ၌ မင်းကြီးချီကျင်ကဲ့
ထီးနန်းစိုးစံလေသည်။ ထိုစဉ်က ရာဇဒဏ်ခတ်ပုံသည် အလွန်
ရက်စက်၏။ တဆိတ်ရှိလျှင် ခြေနှစ်ဖက်ကို ဖြတ်ပစ်တတ်
လေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ချီနိုင်ငံတွင် ခြေတုလုပ်ရောင်း
သည့် အလုပ်အကိုင်တစ်မျိုးတိုးတက်လာသည်။

တစ်နေ့သောအခါ မင်းကြီး 'ချီကျင်ကဲ့' သည် နန်းရင်း
ဝန် ယင့်ဇီးကို အိမ်တော်ရွှေ့ပြောင်းစေ၏။ မင်းကြီးက “ဝန်မင်း

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၁၅

၏ဂေဟာသည် ကျဉ်းလည်းကျဉ်းသည်။ ဈေးနှင့်နီးကပ်သဖြင့် ဆူလည်းဆူသည်။ ဆိတ်ငြိမ်သည့်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပါ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ယင့်ဇီးက . . .

“နေပါစေအရှင်ဘုရား၊ ဤဂေဟာသည် ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်ခေါင်းချသွားသော နေရာဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ဖခင်၏ခြေဖျားကိုမျှ မမှီပါ။ ဤဂေဟာသည် ကျွန်ုပ်အဖို့ ခမ်းနားထည်ဝါလှပါပြီ။ ထို့အပြင် ဈေးနှင့်နီးသောကြောင့်လည်း ဝယ်ရခြမ်းရလွယ်ပါသည်” ဟုလျှောက်ကြား၏။ မင်းကြီးကရယ်လျက် “ဝန်မင်းသည် ဈေးအနီးတွင် နေပါသော်လည်း ကုန်ဈေးနှုန်းအတက်အကျကို သိကောသိပါစ” ဟုမေးလေသည်။

“သိပါသော်ကော အရှင်ဘုရား”

“သိသည်ဆိုလျှင် ယခုအဘယ်ကုန်ပစ္စည်းက ဈေးတက်ပြီး အဘယ်ကုန်ပစ္စည်းက ဈေးကျနေသနည်း”

“မှန်လှပါ ခြေတုများရောင်းမလောက်အောင် အဝယ်လိုက်၍ တစ်နေ့ဈေးတစ်မျိုး ဖြစ်နေပါသည်။ ဖိနပ်များကား ရောင်းမထွက်၍ တစ်နေ့တစ်ခြား ဈေးကျနေကြောင်းပါဘုရား” ဟု ယင့်ဇီးကလျှောက်ကြားရာ မင်းကြီးသည် မျက်နှာတော်ညိုသွားလေတော့သည်။

ထို့နောက်တွင်ကား ခြေနှစ်ဖက်ဖြတ်ပစ်သည့် ရာဇဒဏ်မျိုးကို တော်ရုံတန်ရုံ မပေးတော့ချေ။

မြင်းအို လမ်းသိ

မြင်းအိုလမ်းသိ

တစ်နှစ်သော နွေဦးရာသီတွင် 'ချို' နိုင်ငံဘုရင် 'ချို
ဟွမ်ကု'သည် 'ကူကျူ'နိုင်ငံကို ခရီးရှည်ချီ၍ တိုက်ခိုက်၏။
နန်းရင်းဝန် 'ကွမ်ကျူ' နှင့် အမတ်ကြီး 'ရိုဖူ' တို့လည်း မင်းကြီး
နှင့် လိုက်ပါသွားကြသည်။ ထိုသို့တိုက်ခိုက်ရာတွင် တစ်ဘက်
နှင့် တစ်ဘက်ရှေ့တိုးနောက်ငင်ဖြစ်ကာ စစ်ညောင်းနေခဲ့သည်။
ဆောင်းရာသီရောက်မှ စစ်ပြီးဆုံးတော့သည်။ ချိုစစ်တပ်ကြီး
သည် မိမိတို့၏ တိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြန်ကြရာတွင် အဆုံးမထင်သော

သဲကန္တာရကြီးတွင် မျက်စိလည်ကာ လမ်းစပျောက်နေတော့၏။ ထိုအခါ နန်းရင်းဝန် ကွမ်ကျံက မြင်းအိုသည် ဉာဏ်ရှိသော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။ ယခုမြင်းအိုကို လမ်းပြခိုင်းရချေတော့မည် ဟုဆိုလေသည်။ သို့ဖြင့် မြင်းအို ၄-၅ကောင် ရွေးပြီး ရှေ့ဖျားက သွားစေလျက်၊ တပ်ကြီးက နောက်မှလိုက်လေသည်။ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လမ်းစရှာတွေ့သွားလေသည်။

သဲကန္တာရကို လွန်လာသောအခါ တောင်စဉ် တောင်တန်းသို့ ရောက်လာ၏။ ရေရှားသော အရပ်ဒေသဖြစ်လေရာ တပ်သားများသည် ရေငတ်လွန်း၍ လည်ချောင်းထဲ၌ ပူစပ်ပူလောင်ဖြစ်နေ၏။ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေသဖြင့်လည်း ခြေထောက်ကိုပင် မသယ်ချင်ကြတော့ပေ။ ထိုအခါ ရှိဖုံက “ပုရွက်ဆိတ်တို့သည် ဆောင်းရာသီတွင် တောင်ကုန်း၏ နေပူညာဘက်တွင် နေတတ်ကြလျက် နွေရာသီတွင် တောင်ကုန်း၏ နေရိပ်ခိုဘက်တွင် ရှိနေတတ်ကြသည်။ ထို့အပြင် ရေကြောတစ်လျှောက်တွင်လည်း အံ့ဖွဲ့နေတတ်ကြသည်” ဟုဆိုလေသည်။ တပ်သားများလည်း ပုရွက်ဆိတ်အံ့ဖွဲ့ရာတွင် မြေကို တူးဆွကြည့်ကြသည်။ ရှိဖုံပြောသည့်အတိုင်းပင် ရေကြောတွေ့ရှိကြလေသတည်း။

ပုခင်းရင်ကွဲကိုမင် ငှက်ဝါရန်ကိုမမြင်

‘ချွန်ချူး’ ခေတ် (ဘီစီ ၇၂၂- ဘီစီ ၄၈၁)က ယန်စီ မြစ် အောက်ပိုင်းတွင်ရှိသော ‘ဂူ’နိုင်ငံနှင့် ယန်စီမြစ် အလယ် ပိုင်းတွင်ရှိသော ‘ချူ’ နိုင်ငံတို့သည် နယ်ပယ်လုရန်အတွက် မကြာခဏ စစ်ဖြစ်ကြ၏။

တစ်နှစ်သော နွေရာသီတွင် ‘ဂူ’ပြည်ရှင်သည် ‘ချူ’ နိုင်ငံကို တိုက်ရန် စစ်အင်အား စုရုံးလေသည်။ အပါးတော်တွင် ခစားကြကုန်သော များမတ်များအား မင်းကြီးက . . .

“ချူနိုင်ငံကို တိုက်ရန် ငါ့စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားပြီ။ ငါ့

အားတားမြစ်လျှောက်တင်ပုံလျှင် မင်းမျက်သင့်ရအံ့” ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။

“မင်းကြီးသည် မည်သို့စိတ်ကူးရ၍ ဤသို့ ပေါ့ပေါ့တန်တန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်မသိ။ ‘ချူ’ နိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်ရန်မှာ အောင်မြင်မှုရဖို့ မသေချာရုံမက မိမိပြည်တွင်း၌နေ၍ အခြားနိုင်ငံက အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်လာ ဖွယ်ရာရှိသည်” ဟု အမတ်ကြီးများက တွေးတောနေကြသည်။ သို့သော် မည်သူမျှ မတားမြစ် မလျှောက်တင်ပုံကြပေ။

ထိုအခါ မင်းကြီး၏ သက်တော်စောင့်များထဲမှ လူငယ်တစ်ဦးသည် အဖန်တလဲလဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးလျှင် မိမိ၏ အသက်ကိုပဓာနမထားဘဲ မင်းကြီးအား တားမြစ်လျှောက်ထားရန် ကြံလေသည်။ သို့ရာတွင် ဖြောင့်ဖြောင့်စင်းစင်းဒဲ့ထိုးကြီးလျှောက်လျှင် မင်းဒဏ်သင့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုလူငယ်သည် သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် ရွှေနားတော်သွင်းရန် ကြံရလေသည်။

နောက်တစ်နေ့မနက် ဝေလီဝေလင်းအချိန်တွင် လူငယ်သည် လောက်လေးတစ်လက်ယူပြီး မင်းကြီးစံပျော်လှေရှိသော အနောက်ဥယျာဉ်သို့ သွားလေသည်။ သူသည် သစ်ပင်အောက်တွင် စင်္ကြန်လျှောက်ရင်း သစ်ပင်ပေါ်ကို မကြာခဏ မော့၍ စူးစမ်းနေသည်။ မိုးနှင်းကျ၍ အင်္ကျီများ စိုစွတ်နေသည်ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ၊ စင်္ကြန်လျှောက်မြဲ လျှောက်နေသည်။ တတိယမြောက်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ ဤအကြောင်းကို ကြား၍ ထူးဆန်းအံ့ဩမိသော မင်းကြီးက လူငယ်ကို ရှေ့တော်သို့ ခေါ်လေသည်။

ရှေ့တော်သို့ အခစားရောက်လျှင် မင်းကြီးက . . .
“အသင်မောင်မင်း မနက်တိုင်း ဥယျာဉ်ထဲသို့ ဘာ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၂၁

သွားလုပ်သနည်း” ဟု မေး၏။ လူငယ်က ဤသို့ လျှောက်ကြားလေသည်။

“အရှင်မင်းကြီး၏ ဥယျာဉ်တော်တွင် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ရှိလေသည်။ ထိုသစ်ပင်ပေါ်တွင် ပုစဉ်းရင်ကွဲ တစ်ကောင်သည် နှင်းရည်သောက်သုံးရင်း စိစိအော်မြည်ကာ ရွှင်မြူးနေပါသည်။ သူ၏နောက်ကွယ်တွင်ရှိသော မောင်းထောင်းကောင်သည်လည်း ပုစဉ်းရင်ကွဲကိုသာ မဲနေရာ သူ့အနီးတွင် ငှက်ဝါတစ်ကောင်က သူ့အားအလစ်သုတ်ရန် လည်တစ်ဆန့် ဆန့်ဖြင့် အာသာငမ်းငမ်း ချောင်းမြောင်းနေသည်ကို သူ မသိချေ။ ထို့အတူ ငှက်ဝါသည်လည်း မောင်းထောင်းကောင်ကိုသာမြင်သည်။ သူ့အားလေးခွဖြင့် ချိန်ရွယ်နေသူကိုကား မမြင်ချေ . . . ”

မင်းကြီးကြားလတ်သော် မကြာခင်ဘေးတွေ့ကြတော့မည့် သတ္တဝါကလေးများကို ကရုဏာသက်နေပုံရ၏။ ဆက်လက်၍ လူငယ်က . . .

“ပုစဉ်းရင်ကွဲ၊ မောင်းထောင်းကောင်နှင့် ငှက်ဝါတို့သည် မျက်စိအောက်က အကျိုးအမြတ်ကိုသာမြင်ကြပြီး ကြုံတွေ့လာလတ္တံ့သော ဘေးအန္တရာယ်ကိုကား မမြင်ကြချေ” ဟု လျှောက်တင်၏။

ဤတွင်မင်းကြီးက “ဤသူငယ်သည် ချူနိုင်းငံကို မတိုက်ရန်ငါ့အား အလိမ္မာစကားဖြင့် တားမြစ်နားသွင်းနေခြင်း ဖြစ်ချေတကား၊ သူ၏လျှောက်ကြားချက်မှာ မှန်လေစွ” ဟု သဘောပေါက်ကာ မူလဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းလေသည်။

ထိုသို့လောလောဆယ် အကျိုးခံစားဖို့သာ သိပြီး
 နောင်ကြံ့ရမည့် အန္တရာယ်ကို မစဉ်းစား မဆင်ခြင်သော သူများ
 အား **“ပုစဉ်းရင်ကွဲကိုမင် ငှက်ဝါရန်ကိုမမြင်”**ဟူသော စကားပုံ
 ဖြင့် ခိုင်းနှိုင်းသတိပေးလေ့ရှိသည်။ မြန်မာစကားပုံများ ဖြစ် သည့်
“ငါးစာသာမြင်၍ ငါးမှူးချိတ်ကိုမမြင်”၊ **“သားတစ်ကို သာမြင်**
ကျော့ကွင်းကို မမြင်”၊ **“စားလုတ်သာမြင်ပြီး တုတ်ကို မမြင်”**၊
“ထောင်ခြောက်ကို မမြင်၊ အစာကိုမင်” တို့နှင့်
 အဓိပ္ပာယ်ချင်းတူ၏။

အဝေးက'ရေ' အနီးက'ဖီး'ကို မငြိမ်းနိုင်

'ချီ'နိုင်ငံသည် 'လူ' နိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းဖြစ်၏။ လူ နိုင်ငံဘုရင် 'လူမုကို'သည် ချီနိုင်ငံနှင့် မဟာမိတ်မဖွဲ့ဘဲ ဝေးလံ သည့် 'ကျင့်'နိုင်ငံ၊ 'ချူ' နိုင်ငံတို့နှင့်သာ ရွှေလမ်း၊ ငွေလမ်း ခင်းနေလေသည်။ လူ နိုင်ငံအရေးကြီးသည့်အခါ ကျင့်နိုင်ငံနှင့် ချူနိုင်ငံတို့ထံမှ အကူအညီရရှိလေအောင် မင်းကြီးသည် သမီး တော်များကို ပေးဆက်၍ သားတော်များကိုလည်း ထိုနှစ်နိုင်ငံ တွင် မင်းမှုထမ်းစေ၏။

တစ်နေ့တွင် အမတ်ကြီး ‘လွီချူ’ က မင်းကြီးလူမုကံ့ကို သံတော်ဦးတင်သည်မှာ - “အရှင်ဘုရား၊ လူတစ်ယောက် မြစ်ထဲကျ၍ သေအံ့ဆဲဆဲ ရှိနေစဉ်၊ ကမ်းပေါ်မှ လူများက ‘ယဲ့’ ပြည်သားတွေ ရေကူးသိပ်ကျင်လည်တယ်၊ ‘ယဲ့’ နိုင်ငံကို မြန်မြန် လူသွားခေါ်ကြပါ” ဟု ပြောကြသည်။ ရေနစ်သူသည် အသက် ရှင်နိုင်ပါဦးမလား၊ အရှင်မင်းမြတ်” ဟု လျှောက်လေသည်။

မင်းကြီးသည် ရယ်မောလျက် “တယ် အကြာသကိုး၊ ယဲ့ပြည်သူတို့ မည်မျှပင် ရေကူးကျင်လည်စေဦး၊ ယဲ့နိုင်ငံသည် အလွန်ဝေးလံလှရကား အဘယ်မှာလျှင် အချိန်မီ ရောက်လာ နိုင်အံ့နည်း” ဟု ဆို၏။

“အရှင်မင်းမြတ် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ နေပြည်တော် တွင် မီးဘေးသင့်ပါက ပင်လယ်ရေကိုသယ်ပြီး မီးငြိမ်းသတ်နိုင် မည်လော” ဟု လွီချူက လျှောက်တင်ပြန်သည်။

“ဘယ်ရမှာတုန်း၊ ပင်လယ်ရေလည်းရောက်ရော နေပြည်တော်လည်းပြာကျရောပေါ့” ဟုမင်းကြီးကမိန့်ဆို၏။

“မှန်လှပါအရှင်မင်းမြတ်၊ ဤကားအဝေးကရေဖြင့် အနီးကမ်းကိုမငြိမ်းနိုင်ဟူ၏။ ‘ကျင့်’ နိုင်ငံနှင့်ချူ နိုင်ငံတို့သည် အင်အားကြီးမားလင့်ကစား၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့၏လူနိုင်ငံနှင့် အလှမ်းဝေးလှသဖြင့် အရေးအကြောင်းရှိလျှင်လာရောက်ကူ ညီနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ အဝေးကရေ အနီးကမ်းကိုမငြိမ်းနိုင်သကဲ့ သို့ဖြစ်ပါသည်။ ချီနိုင်ငံသည်ကား လူနိုင်ငံနှင့်အိမ်နီးချင်းဖြစ် လေရာ၊ အိမ်နီးချင်းနှင့်မိတ်မဖွဲ့လျှင် အန္တရာယ်များပြားလှ ကြောင်းပါဘုရား” ဟုလျှောက်ကြားလေသတည်း။

သစ်ရွက်တစ်ရွက်ဖြင့် ကိုယ်ပျောက်ချင်

ချိုနိုင်ငံမှ ဆင်းရဲသော ပညာတတ်တစ်ယောက်သည် အလုပ်ကို မယ်မယ်ရရမလုပ်ချေပဲ ကံစွပ်ကံညား ကြီးပွား ချမ်းသာဖို့ ကိုသာစိတ်ကူးယဉ်နေ၏။

နွေရာသီတစ်နေ့တွင် သူသည်ရှေးဟောင်းစာအုပ် တစ်အုပ်ကိုယူ၍ဖတ်နေလေသည်။စာအုပ်ထဲ၌ 'မောင်းထောင်း ကောင်ကပုစဉ်းရင်ကွဲကို ဖမ်းရာတွင် မိမိကိုယ်ကိုသစ်ရွက်ဖြင့် ကွယ်ဝှက်ထားတတ်သည်' ဟု ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

သစ်ရွက်တစ်ရွက်ဖြင့် ကိုယ်ရောင်ဖျောက်ချင်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၂၇

‘အဲဒီသစ်ရွက်သာရရင် လူတွေလည်း သူများမမြင်အောင် ကိုယ် ဖျောက်ထားနိုင်မှာပဲ’ ဟုတွေးမိသည်နှင့် စာအုပ်ကိုချပြီး အိမ် ပြင်က သစ်ပင်အောက်ကို သွားလေသည်။ သစ်ပင်အောက်သို့ ရောက်လျှင် ပုစဉ်းရင်ကွဲနှင့် မောင်းထောင်းကောင်ရှိလိုရှိငြား သစ်ပင်ပေါ်ကို လည်တဆန့်ဆန့်ဖြင့် မော့ကြည့်နေသည်။ ထိုသို့ တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် သစ်ပင်အောက်က စောင့်ကြည့်နေသော် လည်း ဘာကောင်ကိုမှ မတွေ့ရချေ။ သူသည်စိတ်ပျက်လာ လေသည်။ ထိုအခိုက်မှာပင် မောင်းထောင်းကောင် တစ်ကောင် က ပုစဉ်းရင်ကွဲတစ်ကောင်အား ချောင်းမြောင်းနေသည်ကို အမှတ်မထင်တွေ့လိုက်ရသည်။ သူသည်ဝမ်းသာ အားတက် သွားကာ မျက်တောင်မခတ် စိုက်ကြည့်နေသည်။ မောင်း ထောင်းကောင်သည် သစ်ရွက်နောက်ကွယ်မှ အသာပြုထွက် လာပြီး ပုစဉ်းရင်ကွဲကို ဆတ်ကနဲ ဖမ်းအုပ်လိုက်သည်။ ထိုအခါ ‘ချူ’ ပြည်သားသည် သစ်ပင်ပေါ်သို့ လွှားကနဲတက်ပြီး စော စောက မောင်းထောင်းကောင် ကွယ်ဝှက်နေသည့် သစ်ရွက်ကို လှမ်းယူရာ သစ်ရွက်သည် လက်ထဲက လွတ်ကျသွားလေသည်။ သစ်ပင်အောက်တွင် ပြန်ကျနေသောရွက်ကြွေများနှင့်ရောသွား သဖြင့် ထိုသစ်ရွက်ကို ရှာမတွေ့နိုင်တော့ချေ။ သူသည် အလွန် စိတ်ရှုပ်သွားလေသည်။ မတတ်နိုင်သည့်အဆုံးတွင် မြေကြီးပေါ် က ရွက်ကြွေအားလုံးကို တောင်းတစ်လုံးထဲကျုံးထည့်ပြီး အိမ်သို့ သယ်သွားလေ၏။ အိမ်သို့ရောက်သောအခါ ယက်ကန်းခတ်နေ သော ဇနီးဖြစ်သူက . . .

“ဒီသစ်ရွက်တွေက ဘာလုပ်ဖို့တုန်း” ဟု ဆီးမေး၏။

“အသုံးရှိလို့ပေါ့ဟ”

သူသည် ပြောပြောဆိုဆို တောင်းထဲက သစ်ရွက်

တစ်ရွက်ကိုယူကာ မျက်စိကိုကွယ်ထားပြီး . .

“ငါ့ကိုမြင်ရသလား” ဟုမေး၏။

“မြင်သားပဲ” ဇနီးက ပြန်ဖြေသည်။

သူသည် နောက်သစ်ရွက်တစ်ရွက်ကို ယူပြန်သည်။

“အခုကောမြင်ရသေးလား”

“မြင်တာပေါ့”

ဇနီးဖြစ်သူသည် ပါးစပ်ကသာ ဖြေနေရသည်။ စိတ်ထဲကမူ အလွန်ထူးဆန်းအံ့ဩနေသည်။ ခင်ပွန်းဖြစ်သူကို မေး၍လည်းမရ။

ထိုသို့မနက်မှ ညနေစောင်းအထိ သစ်ရွက်တစ်ရွက်ကိုယူ၍ ‘ငါ့ကိုမြင်ရသလား’ ‘မြင်ရသလား’ ဟု တမေးတည်းမေးနေသဖြင့် ဇနီးဖြစ်သူကလည်း စိတ်တိုလာကာ ‘မမြင်ရတော့ဘူးရှင့်’ ဟု ပြီးစလွယ်ပြောလိုက်လေတော့သည်။

“တကယ်ငါ့ကို မမြင်ရတော့ဘူးဟုတ်လား”

‘ဟုတ်ပါ့တော်’ ဇနီးဖြစ်သူက ခပ်ရွဲ့ရွဲ့ ပြန်ဖြေရင်း ယက်ကန်းကို ခတ်မြဲခတ်နေလေသည်။

သူ့ခင်ပွန်းလည်း ဝမ်းသာလုံးဆိုသွားကာ သူ နောက်ဆုံးထောင်ပြသော သစ်ရွက်ကိုအသာကလေးထုပ်ပြီး အင်္ကျီအိတ်ထဲတွင် ထည့်ထားလိုက်သည်။

နောက်တစ်နေ့ မနက်စောစောတွင် ထိုသစ်ရွက်ကို ယူပြီး ဈေးသို့သွားလေသည်။ ဈေးထဲတွင် လူစည်နေသည်။ ချူပြည်သားသည် သစ်ရွက်ကို ညှာလက်ကိုင်ပြီး သူ့ကိုယ်သူ့ကိုယ်ဖျောက် ဝိဇ္ဇာကြီးဖြစ်ပြီအထင်နှင့် ဘယ်လက်က သူများပစ္စည်းများကို သွားနှိုက်လေတော့သည်။

“သူခိုး! သူခိုး”

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၂၉

“သူခိုးတဲ့ဟော၊ သူခိုး”

ဈေးထဲတွင် ပွက်လောရိုက်သွား၏။ ထိုသူလည်း
လက်ပူးလက်ကြပ်မိပြီး အချုပ်ထဲသို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

အမှုကိုစစ်ဆေးသောအခါ သူက သစ်ရွက်ရသည်
ကအစ အချုပ်ထဲသို့ ရောက်သည်အဆုံး ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်
ကို ပြောပြလေသည်။ တရားသူကြီးလည်း ငိုအားထက်ရယ်အား
သန်ဖြစ်ကာ သူ့အား အချုပ်မှ လွတ်လိုက်လေတော့သတည်း။

ဤစကားပုံသည် ‘ဆင်သေကို ဆိတ်သားရေနှင့်ဖုံး’
‘မိုးကြိုးပစ်တာ ထန်းလက်ကာ’ စသည့် မြန်မာစကားပုံများနှင့်
အဓိပ္ပာယ်ချင်း မတူသော်လည်း စကားပရိယာယ်သုံးခြင်းမှာ
ဆင်တူ၏။

သံကျည်ပွေ့သော်မှအပ်ဖြစ်ရ

သံကျည်ပွေ့သော်မှ 'အပ်'ဖြစ်ရ

'လီပိုင်'သည် 'ထန်'ခေတ် (ခရစ်သက္ကရာဇ် ၆၁၈-၉၀၇) မှ ကဗျာစာဆိုကြီး တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူငယ်စဉ်က ကစားမက်သဖြင့် စာညံ့သည်ဆို၏။ တစ်နေ့တွင် 'လီပိုင်' သည် အိမ်၌ စာကျက်နေရာ စာပိုဒ်ရှည်တစ်ပိုဒ်ကို နှုတ်တက်ရ အောင် မကျက်နိုင်သဖြင့် စိတ်ချင်ပေါက်သည်နှင့် အပြင်ထွက် ကစားလေသည်။

ရွာပြင်က တောလမ်းအတိုင်း ပြေးလွှားဆော့ ကစား

လာခဲ့ရာ ချောင်းကလေးနားသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ချောင်းစပ် ရှိ ကျောက်တုံးတစ်တုံးပေါ်တွင် အဘွားအိုတစ်ယောက် သံ ကျည်ပွေ့သွေးနေသည်ကို တွေ့လေသည်။ ‘လီပိုင်’က ထူးထူး ဆန်းဆန်းရှိသည်နှင့်. . .

“ဖွားဖွားဘာသွေးနေတာလဲ” ဟုမေး၏။

“သံကျည်ပွေ့ကို အပ်ဖြစ်အောင်သွေးနေတာလေ ငါ့ မြေးရဲ့” အဖွားအိုက ပြောပြလေသည်။

“တကယ်ပြောတာလား အဖွားရဲ့၊ သံကျည်ပွေ့ကြီး က ဒါလောက်တောင် တုတ်တာ ဘယ်တော့မှ အပ်ဖြစ်မှာလဲ အဖွားရယ်” လီပိုင်က တအံ့တဩ ပြောလေသည်။ အဖွား အိုက. . .

“အဖွားနေ့တိုင်းသာ သွေးယင် သံကျည်ပွေ့ကြီးလည်း တဖြည်းဖြည်းသေးသေးလာပြီး နောက်ဆုံးအပ်ဖြစ်လာရမှာပေါ့ ငါ့မြေးရဲ့” ဟု ရယ်ရယ်မောမော ပြောဆိုလေသည်။

အဘွားအို၏စကားသည် အလွန် လေးနက်လှပီ ကလားဟု သဘောပေါက်သွားသော ‘လီပိုင်’က ချာကနဲလှည့်ပြီး အိမ်သို့ ခြေကုန်တင်ပြေးသွား၏။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် စောစော က ပစ်ထားခဲ့သော စာအုပ်ကို ကောက်ဖတ်လေသည်။ စာပိုဒ် ရှည်ကို အလီလီခွဲ၍ မနားမနေ ရွတ်ဖတ် ကျက်မှတ်လေရာ မကြာမီ စာတစ်ပိုဒ်လုံးကို အာရုံဆောင်နိုင်လာတော့သည်။

‘လီပိုင်’ သည် လုံ့လစိုက်၍ ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြီး စားလာခဲ့သောကြောင့် စာဆိုအကျော်အမော်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာလေသတည်း။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၃၃

ဤပုံပြင်လေးကိုမှီပြီး ‘သံကျည်ပွေ့သော် အပ်ဖြစ်ရ’ ဟူသော စကားပုံ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အောင်မြင်မှုရအောင် မလျော့သော ဇွဲဖြင့်ကြိုးစားသွားရန် ဤစကားပုံဖြင့် အားပေးလေ့ရှိကြသည်။

‘ငှပ်မိသဲတိုင်၊ တက်နိုင်ဖျားရောက်၊ ဇွဲရှိအောင် နိုင်သည်’၊ တစ်နေ့တလံ၊ ပုဂံဘယ်ရွှေ့’ စသည့် မြန်မာစကားပုံများနှင့် သဘောချင်းတူပေသည်။

အဘိုးအို တောင်မြို့

ရှေးရှေးအခါက တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် ‘မြောက်
တောင်ယွီကုံး’ ဟုခေါ်ကြသော အသက် ၉၀- အဘိုးအို တစ်
ဦးရှိ၏။ သူ၏ အိမ်ရှေ့တွင် ‘ထိုက်ဟန်’ တောင်နှင့် ‘ဝမ်ပုံ’
တောင်ဟူသော တောင်ကြီးနှစ်လုံးပိတ်နေသဖြင့် ခရီးခတင်း
သွားလျှင် လမ်းထောင့်နေတတ်သည်။ တစ်နေ့တွင် ယွီကုံးက
အိမ်သားများကိုခေါ်၍ . . .

“တို့အိမ်ရှေ့က တောင်ကြီးနှစ်လုံးကြောင့် သွားရလာ
ရတာ တယ်ခရီးဖင့်တာပဲ။ ဒို့သားအဖတွေ ဒီတောင်နှစ်လုံးကို
ဖြိုပစ်ကြရအောင် ဘယ့်နှယ်လဲ” ဟုမေးလေသည်။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၃၅

“ကောင်းတာပေါ့ အဖေ၊ ဒီတောင်နှစ်လုံးကို ဖြိုလိုက်ရင် လမ်းပေါ်တည့်တည့်ရောက်တာပေါ့” သားဖြစ်သူက ထောက်ခံ၏။

“ဒီလိုဆို တောင်ကြီးကို ပတ်သွားစရာ မလိုတော့ဘူးပေါ့ ဘိုးဘိုးရယ်” မြေးကလေးကလည်း ဝမ်းသာအားရဖြစ်နေသည်။

သို့သော်အဘိုးအို၏ဇနီးကမူ “ကောင်းတော့ ကောင်းပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့် တော့အရွယ်က ထောက်နေပြီ။ သန်သန်မာမာ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီလောက်မြင့်တဲ့ တောင်ကြီးနှစ်လုံးကို ဖြိုဖို့ မပြောနဲ့၊ တောင်ကမူလေးတစ်လုံးကို ဖြိုဖို့တောင်ခက်လှချည်ရဲ့၊ နောက်ပြီးတောင်ဖြိုတဲ့ မြေကြီးနဲ့ ကျောက်တုံးတွေကို ဘယ်သွားသွန်ပါ့မလဲ” ဟုပြော၏။

“မြေကြီးနဲ့ ကျောက်တုံးတွေက လွယ်ပါတယ် ‘ပို့’ ပင်လယ်ကမ်းစပ်မှာ ပုံလိုက်ရုံပေါ့” သားမြေးတို့က ပြောကြသည်။

အဘိုးအိုနှင့် သားမြေးတို့က အလွန်စိတ်အား ထက်သန်နေကြသဖြင့် အဖွားအိုလည်း အားတက်စပြုလာသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ယွီကုံးသည် သားမြေးတို့နှင့်အတူ ပေါက်ချွန်း၊ ဂေါ်ပြားနှင့် တောင်းပလုံးများကိုယူကာ တောင်ခြေသို့ လာခဲ့ကြသည်။ တစ်ဘက်အိမ်မှ မုဆိုးတစ်ဦး၏ ၇-နှစ်သားကလေးတစ်ယောက်ကလည်း အားကျမခံလိုက်ပါလေသည်။ သူတို့လေးယောက်သည် တောင်ခြေ၌ စခန်းချနေထိုင်ကာ နေထွက်မှ နေဝင်အထိ နေ့စဉ်ရက်ဆက် တောင်ကြီးကိုတူးဖွဲ့ကြသည်။ မည်သူမျှ အိမ်မပြန်ကြချေ။ ဆောင်းဝင်ချိန်ရောက်တော့မှပင် အနွေးထည်နှင့် ခြုံစောင်များယူရန်

အိမ်သို့တစ်ခေါက်ပြန်ကြသည်။

ယွီကုံးတို့ တောင်ဖြိုနေသည်ကိုတွေ့သောအခါ ‘ကြည်စို’ အမည်ရှိသော အဘိုးအိုကရယ်လေသည်။

“ဟ၊ ယွီကုံး မင်းက တောင်ဖြိုမလို့လား၊ ကြံကြီးစည် ရာကွာ၊ မင်းအသက်အရွယ်က မြေသယ်၊ ကျောက်သယ်ဖို့ မဆိုထားနဲ့၊ တောင်ပေါ်က သစ်ပင်လေးတစ်ပင်ကို တောင် သယ်နိုင်ပါ့မလား” ဟု ‘ကြည်စို’ က မထေ့တထေ့ပြောလေသည်။ ယွီကုံးက ပင့်သက်ကြီးရှုလိုက်ကာ . . .

‘ဩော်- ကြည်စို၊ ကြည်စို မင်းတယ်လည်း အယူ သည်းသကိုး၊ မုဆိုးမရဲ့ကလေးကတောင် မင်းထက်အမြင်ကျယ် သေး၊ မင်းသိထားဖို့က ငါသေတဲ့နောက် ငါ့သားရှိသေးတယ်၊ ငါ့သားသေတဲ့နောက် ငါ့မြေးရှိသေးတယ်၊ သားမြေးအစဉ် အဆက်ပေါက်ပွားသွားမှာပဲ၊ ဒီတောင်ကြီးနှစ်လုံးက မြင့်ပေမယ့် ဒီထက် ပိုပြီး မမြင့်နိုင်တော့ဘူး။ တစ်ရက်တူး၊ နှစ်ရက်တူးနဲ့ တတိတိ လျော့သွားမှာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့ ဖြိုမပစ်နိုင်ရမှာလဲ” ဟုပြော၏။

‘ကြည်စို’သည် ပါးစပ် အ သွားပြီး ခေါင်းငိုက်စိုက်ဖြင့် လှည့်ထွက်သွားလေသည်။

ယွီကုံးသည် တောင်ကြီးနှစ်လုံးကို မြေပြင်အတိဖြစ် စေ့မည်ဟူသော ဇွဲအဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် မနားမနေတူးဖြိုမြဲ တူးဖြို နေလေသည်။ ထိုသို့တူးဖြိုနေသည်ကို သိကြားမင်းမြင်သော အခါ ယွီကုံး၏စိတ်ဓာတ်ကို ချီးကျူးသောကြောင့် လူ့ပြည်သို့ နတ်သားနှစ်ပါးစေလွှတ်ပြီး တောင်ကြီးနှစ်လုံးကို သယ်ပိုးသွား စေသတည်း။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၃၇

‘အဘိုးအိုတောင်ဖြူ’ ဟူသော စကားပုံသည် မိမိ ရည်မှန်းရာသို့ ရောက်အောင် အခက်အခဲကို မကြောက်ပဲ မလျှော့သော ဇွဲ လုံ့လဖြင့် လုပ်ကိုင်သွားရန် အားပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ **‘တစ်နေ့တစ်လံပုဂံ ဘယ်ပြေးမလဲ’** ဟူသော မြန်မာ စကားပုံနှင့် ဆင်တူ၏။

မီးသတ်မည့်သူနှင့် မီးထိုးမည့်သူ

‘အူမာဇီး’ နှင့် ‘မိုဇီး’ တို့တွေ့ကြသောအခါ ‘အူမာဇီး’
က . . .

“ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားများကို မေတ္တာထားရမယ်လို့
ခင်ဗျားက ဝါဒဖြန့်သော်ငြားလည်း လူတွေကို အကျိုးမဖြစ်
စေခဲ့ဘူး၊ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားများကို မေတ္တာမထားသင့်ဘူးလို့
ကျုပ်ကဝါဒဖြန့်တဲ့အတွက်လည်း လူတွေကိုအကျိုး မယုတ်စေခဲ့
ဘူး၊ ဒီဝါဒနှစ်မျိုးစလုံးရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုဟာ အကောင်
အထည်ဖမ်းမရသေးဘူး၊ ဒီတော့ ခင်ဗျားက ဘာဖြစ်လို့ ကိုယ့်
ကိုယ်ကို မှန်လှပြီထင်ပြီး ကျုပ်ကိုယ်ချည်း အပြစ် ဆိုနေရတာ
လဲ” ဟုပြော၏။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၃၉

‘မို့ဇီး’ က . . .

“ကျုပ်ဥပမာပြောမယ်’ လမ်းထဲက အိမ်တစ်အိမ်ကို မီးလောင်တယ်ဆိုပါတော့၊ အိမ်နီးချင်းတစ်ယောက်က မီးသတ်ရအောင် ရေသယ်ဖို့ကြံတယ်၊ နောက်အိမ်နီးချင်းတစ်ယောက်ကတော့ မီးပိုကြီးလာအောင် မီးတုတ်ယူဖို့ ကြံတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့နှစ်ယောက်စလုံးဟာ ကာယကံမြောက်မလုပ်ရသေးဘူး၊ ဒီတော့ဒီနှစ်ယောက်ထဲက ဘယ်တစ်ယောက်ကို အကောင်းပြောရမလဲ” ဟုမေးလေ၏။

“ဒါပြောနေဖို့ လိုသေးလားဗျာ၊ မီးသတ်မယ့်လူက ကောင်းတာပေါ့၊ မီးထိုးမယ့်လူက ဘယ်ကောင်းမတုန်း” ဟု အူမာဇီးက ပြန်ဖြေ၏။

“အေး၊ ဒီသဘောပဲ၊ သူတို့နှစ်ယောက်စလုံးဟာ ကာယကံမြောက်မလုပ်ကြရသေးလို့ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အကောင်အထည် ဖမ်းမရသေးပေမယ့်၊ ဘယ်သူမှန်တယ်၊ ဘယ်သူမှားတယ်ဆိုတာကိုတော့ အကဲဖြတ်နိုင်ပြီ မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် ကျုပ်ကိုယ်ကျုပ် မှန်တယ်ထင်ပြီး ခင်ဗျားကို မှားတယ်လို့ ပြောနေတာပေါ့” ဟု မို့ဇီးက ပြုံးပြုံးရယ်ရယ်နှင့် ပြောလေသတည်း။

မို့ဇီး- (ဘီစီ-၄၆၈-၃၇၆)

အမည်ရင်းကား ‘မို့ကြိုင်’ ‘လူ’ နိုင်ငံသား (စုန့်နိုင်ငံသားဟုလည်း ဆိုကြ၏။) ‘ချွန်းချွန်း’ ခေတ်က အတွေးအခေါ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေး သုခမိန်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်၏။

၁၄၀

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

‘မို့ဇီးဝါဒ’ ၏ ဖခင်ကြီးလည်း ဖြစ်၏။
‘ဇီး’ သည် တရုတ်လိုပညာရှိကြီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရ
သည်။ ‘မို့ဇီး’ ကို ပညာရှိကြီး ‘မို့’ သို့မဟုတ် ဆရာကြီး ‘မို့’ ဟု
လည်း ခေါ်ဆိုနိုင်သည်။

အပန်ပန် တွန်း ခေါက်

‘တန်’ မင်းဆက်ခေတ် (အေဒီ ၆၁၈-၉၀၇)တွင် ‘ကြာတောင်’ ဟုခေါ်သော ကဗျာဆရာကြီးတစ်ဦးရှိ၏။ သူသည်ကဗျာဆရာအဖြစ် မထင်ရှားမီက အရံမင်းမှုထမ်းစာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရန် နေပြည်တော် ‘ချန်အန်’ သို့သွား၏။ တစ်နေ့သောအခါ ကြာတောင်သည် မြည်းတစ်စီးဖြင့် နေပြည်တော်လမ်းမကြီးတွင် လမ်းသလားနေရင်း စိတ် ထဲ၌ ကဗျာလင်္ကာစီကုံးနေလေသည်။ ထိုသို့ စီကုံးရာတွင် ရသမြောက်သော ကဗျာတစ်ပိုဒ်ကို ရုတ်တရက် စိတ်ကူးရလာသည်။

အပန်ပန် တွန်း ခေါက်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၄၃

ထိုကဗျာပိုဒ်ကား . . .

‘ကန်ရေစပ်ပင်ဖျားတွင် ငှက်ငယ်နားအိပ်နေသည်။

အေးရိပ်ငြိမ်လရောင်တွင် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါး
တံခါးခေါက်နေသည်’ ဟူ၏။

အေးချမ်း ဆိတ်ငြိမ်သော ညဉ့်သန်းခေါင်ယံတွင်
ငွေလ က ထိန်ထိန်သာနေ၏။ စမ်းရေတမျှ အေးမြသော လ
ရောင်အောက်တွင် တောရိပ်တောင်ရိပ်များကို ဝိုးတဝါး မြင်
နေရ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးသည် ရေကန်စပ်မှ မိုးမခပင်
များကိုဖြတ်ပြီး ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွလာ၏။ ကျောင်းရှေ့
သို့ရောက်လျှင် တံခါးကို သုံးချက် ဆက်ခေါက်လိုက်သည်။

“ဒေါက်-ဒေါက်-ဒေါက်”

တံခါးခေါက်သံသည် ညဉ့်၏ဆိတ်ငြိမ်မှုကို ဖြိုခွင်း
လိုက်၏။ သစ်ပင်ထက်၌ အိပ်မောကျနေသော ငှက်ငယ်သည်
အထိတ်တလန့်ဖြစ်ကာ မျက်စိကလယ်ကလယ်နှင့် ကြည့်နေ
ရှာသည်။

ကြာတောင်သည် ညဉ့်၏ရှုခင်းကို စိတ်ကူး ကြည့်ရင်း
သူကဗျာပိုဒ်ကလေးကို ရွတ်ဆိုနေသည်။ တံခါးကို ‘ခေါက်’
အစား ‘တွန်း’ သုံးလျှင် ပိုကောင်းလေမည်လားဟု တွေးနေ
သည်။ သို့သော် ပါးစပ်ကရွတ်ဆို၍ သောတအာရုံခံကြည့်
လိုက်ပြန်သောအခါ ‘ခေါက်’က ‘တွန်း’ထက် ပိုကောင်း
သယောင်ယောင် ထင်ရပြန်သည်။ ထိုသို့ ဝေခွဲမရဖြစ်နေသော
ကြောင့် သူသည်မြည်းပေါ်၌ ကဗျာကို ရွတ်ဆိုရင်း လက်
တစ်ဖက်ဖြင့် တံခါးကို တွန်းဖွင့်ဟန်ပြုလိုက်၊ လက်ဆစ်ချိုး၍
တံခါးကိုခေါက်ဟန် ပြုလိုက်လုပ်နေသည်။ လမ်းသွား လမ်း
လာများလည်း ပါးစပ်တလှုပ်လှုပ်၊ ခြေလက်တကားကားနှင့်

ရှိနေသော ကြာတောင်ကိုကြည့်ကာ ထူးဆန်းအံ့ဩ နေကြသည်။

သို့ရှိစဉ် ယာယီရွှေမြို့တော်ဝန်ဖြစ်သော စာပေကဝိကြီး ဟန်ယီသည် နောက်တော်ပါများ ခြံရံလျက် တခမ်းတနား ထွက်ချီလာ၏။ ကြာတောင်သည် ကဗျာ၌ ဈာန်ဝင်နေသော ကြောင့် မျက်စိရှေ့က လူစီလူတန်းကြီးကိုပင် မမြင်ဘဲ ရှေ့ဖျားက ကျိုင်းတော်ကိုင်များကို ဝင်တိုက်မိလေတော့သည်။

“ဟေ့ကောင်၊ မင်းဘယ်သူလဲ” လူတစ်ယောက်က အော်ငေါက်လိုက်သည်။ ကြာတောင်သည် ခေါင်းမော၍ ကြည့်မည်လုပ်တုန်း၊ ဘုမသိဘမသိနှင့် မြည်းပေါ်မှဆွဲချခံရတော့သည်။ ကိုယ်ရံတော်များက သူ့ကို ဟန်ယီ၏ စီးတော်မြင်းရှေ့သို့ ဆွဲခေါ်သွားကြသည်။ ကြာတောင်သည် ဤတွင်မှ ဘေးပန်းဘေးဘီကို စေ့စေ့ကြည့်လိုက်ရာ ခေါင်းမီးတောက်သွားလေတော့သည်။ ‘ဒီတစ်ချီတော့ ကိုယ်ကျိုးနည်းရချည့်ရဲ့’ ဟုတွေးကာ ရင်တဒိတ်ဒိတ်ခုန်နေသည်။ မတတ်သာတော့ပြီဖြစ်၍ သူသည် ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ပြောပြပြီး မြို့တော်ဝန်ထံ အသနားခံလေသည်။

ကြာတောင်၏ အထင်သည် အမြင်နှင့်လွဲနေလေသည်။ မြို့တော်ဝန် ဟန်ယီသည် သူ့အားအပြစ်မပေးရုံမက သူ၏ကဗျာကိုပင် အလွန်စိတ်ဝင်စားသွားသည်။ ဟန်ယီက ‘ခေါက်’နှင့် ‘တွန်း’ စကားလုံးနှစ်လုံးကို အတန်ကြာစဉ်းစားပြီး နောက် ‘ခေါက်’ ပဲကောင်းတယ်၊ အပြုအမူရော အသံရောပေါ်လွင်တယ်ဟုဆို၏။ သူတို့နှစ်ဦးသည် မြင်းကိုယ်စီဖြင့် အတူတကွ ထွက်ခွာသွားကြရင်း ကဗျာလင်္ကာအကြောင်းကို စကားလက်ဆုံကျနေလေသတည်း။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၄၅

ထိုမှစ၍ ကြာတောင်နှင့် ဟန်ယီသည် အလွန်ခင်မင် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေဖြစ်သွား၏။ ‘တွန်း’ ‘ခေါက်’ မှာလည်း စာပေစကားလုံး အသုံးအနှုန်းကို အဖန်ဖန်စဉ်းစား နှိုင်းချင့် သည့် သဘောသက်ရောက်သော ဝေါဟာရဖြစ်လာလေတော့ သည်။

မြန်မာတို့တွင်လည်း ဤသို့ ဆင့်ပွားအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် သုံးနေကြသော ဝေါဟာရများကို တွေ့ရ၏။ ဥပမာ ‘တီးခေါက်’ ‘တောက်ကြည့်’ ‘တီးခေါက်မိ’ ‘ဘေးတီး’ စသည်တို့ဖြစ်၏။

ရတနာမြက် ကျောက်တုံးမှတ်

ရတနာမြတ် ကျောက်တုံးမှတ်

‘ချို’ နိုင်ငံမှ ‘ဟိုစီ’ ဆိုသူသည် ကျောက်စိမ်းရိုင်း တစ်တုံးကို တူးဖော်ရရှိ၍ မင်းကြီး ‘ချိုလီဝမ်’ အားဆက်သ၏။ မင်းကြီးက ကျောက်သွေးသမားအားခေါ်၍ ကျောက်စိမ်းတုံးကို အကဲဖြတ်စေသည်။ ကျောက်သွေးသမားက . . .

“ရိုးရိုးကျောက်တစ်တုံးသာ ဖြစ်ကြောင်းပါဘုရား” ဟုလျှောက်ကြား၏။

မင်းကြီးသည် ရာဇမာန်ရှုကာ ‘ဟိုစီ’၏ ဘယ်ခြေထောက်ကို ဖြတ်ပစ်စေ၏။

မင်းကြီးချူလီဝမ် ကံတော်ကုန်၍ မင်းကြီး‘ဝူဝမ်’ နန်းတက်လေသည်။ ဟိုစီက ထိုကျောက်စိမ်းတုံးကို မင်းကြီး ဝူဝမ်အားဆက်သပြန်သည်။ မင်းကြီးဝူဝမ်က ကျောက်သွေး သမားကို အကဲဖြတ်စေရာတွင် ကျောက်သွေးသမားက . . .

“ကျောက်စိမ်းမဟုတ်ပါ။ ရိုးရိုးကျောက်တုံးသာ ဖြစ် ပါသည်ဘုရား” ဟုပင်လျှောက်တင်၏။ သို့ဖြင့် မင်းကြီးဝူဝမ်က ဟိုစီ၏ညာခြေထောက်ကို ဖြတ်ပစ်စေသည်။

မင်းကြီးဝူဝမ်ကံတော်ကုန်၍ မင်းကြီး ‘ဝင်ဝမ်’ နန်း တက်သောအခါ ဟိုစီသည် ထိုကျောက်စိမ်းတုံးကို ပိုက်လျှက် ‘ကျင်စန်’ တောင်ခြေတွင် ထိုင်၍ငိုလေသည်။ ထိုသို့ သုံးရက် ဆက်၍ငိုလေရာ မျက်ရည်ခန်းခြောက်ကာ သွေးများယိုစီးလာ ၏။ မင်းကြီးဝင်ဝမ်သည် ဤသတင်းကိုကြားသောအခါ ဟိုစီထံ သို့ လူလွှတ်၍ ဤသို့မေးမြန်းစေသည်။

“လောကကြီးတွင် ခြေထောက်အဖြတ်ခံရသူများစွာ ရှိ၏။ အသင် ဘာကြောင့် ဤမျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲနေရသနည်း” ဟုမေးရာ ဟိုစီက . . . “ကျွန်ုပ်သည် ခြေနှစ်ဖက်မရှိတော့၍ ငိုနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ ရတနာမြတ်ကို ကျောက်တုံးထင်မှတ်ခြင်း၊ သစ္စာရှိမှုကိုလိမ်ညာမှုအဖြစ် ထင်မှတ်ခံရခြင်းကြောင့် ရင်နာ လွန်း၍ ငိုနေခြင်းဖြစ်ပါသည်” ဟုဖြေကြား၏။

ဟိုစီ၏စကားကို ကြားလတ်သော် မင်းကြီးသည် ကျောက်သွေးသမားကိုခေါ်၍ ဟိုစီဆက်သသော ကျောက်စိမ်း တုံးကို ခွဲကြည့်စေရာ အဘိုးအနုလှထိုက်တန်သော ကျောက်စိမ်း တုံးဖြစ်နေသည်ကို တွေ့လေသည်။ ထိုကျောက်စိမ်းတုံးကို ‘ဟိုစီ ကျောက်’ ဟုခေါ်တွင်လေသည်။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၄၉

‘ရတနာမြတ်ကျောက်တုံးမှတ်’ ဟူသောစကားပုံ၏ ဆိုလိုရင်းမှာ လူတို့သည် တစ်ချိန်တစ်ခါတွင် အစစ်ကို အတု အဖြစ်၊ အမှန်ကိုအမှားအဖြစ် အထင်မှားတတ်ကြသည်။ သို့ အထင်မှားကြသော်လည်း အစစ်သည်အစစ်သာဖြစ်၏။ အမှန် သည် အမှန်သာဖြစ်၏။ သူ့ပင်ကိုယ်လက္ခဏာကို ပြောင်းမပစ် နိုင်ပေ။ နောက်ဆုံးတွင် အရှိကိုအရှိအတိုင်း အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း မြင်လာကြမည်သာဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ် ၏။

‘ပတ္တမြားမှန်လျှင် နွံမှာမနစ်’ ဟူသော မြန်မာ စကားပုံနှင့် နီးစပ်သည်။

‘ငြင်း’ ဆရာတွေကြားမှာ အယောင်ဆောင်ရောပါ

ပြည်ထောင်ချင်းစစ်ခင်းကြသောခေတ် (ဘီစီ ၄၀၃-
ဘီစီ ၂၂၁) တွင် ‘ချီ’ နိုင်ငံ၌ ‘ချီရွှမ်ဝမ်’ ထီးနန်းစိုးစံလေသည်။
မင်းကြီးချီရွှမ်ဝမ်သည် တူရိယာကို အလွန်နှစ်သက်သဖြင့်
တစ်နှစ်သောအခါ ငြင်းဆရာသုံးရာ ပါဝင်သော တူရိယာ
အဖွဲ့ကြီးဖွဲ့ရန် မိန့်တော်မူ၏။

ဤသတင်းကိုကြားသောအခါ ‘နန်ကို’ အမည်ရှိ လူ
တစ်ယောက်သည် ငြင်းတစ်လက်ကိုသယ်ဆောင်ကာ နန်း
တော်သို့ ရောက်လာသည်။ သူက မိမိကိုယ်မိမိ ငြင်းဝိဇ္ဇာဟု
ဆို၏။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၅၁

မင်းကြီးသည် ငြင်းဆရာသုံးရာပြည့်အောင် လူစုမရ
၍ နှလုံးတော်မကြည်ဖြစ်နေခိုက် ငြင်းဝိဇ္ဇာနန်ကို ရောက်လာ
သဖြင့် အလွန်ဝမ်းသာသွား၏။ နန်ကိုအား အခြားငြင်းဆရာ
များနှင့်အတူ နန်းတွင်း၌ ကောင်းစွာပြုစု ကျွေးမွေးထား၏။
သို့ရာတွင် နန်ကိုသည် ငြင်းပညာကို အမှန်တကယ်တတ်
မြောက်သူမဟုတ်ချေ။ တတ်ယောင်ကားလုပ်၍ အချောင်ဝင်
လာခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ သူသည် ငြင်းတူရိယာ အဖွဲ့ကြီး
တီးမှုတ်သည့်အခါတိုင်း ငြင်းကို ပါးစပ်၌တော့၍ မှုတ်လေဟန်
ဆောင်ပြီး ရောနှောပါဝင်လာခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် နှစ်ပေါင်း
အတန်ပင်ကြာခဲ့သည်။

မင်းကြီးချီရွှမ်ဝမ် နတ်ရွာစံသည့် နောက်သားတော်
'မင်ဝမ်' နန်းတက်လေသည်။ မင်းကြီးမင်ဝမ်သည်လည်း ငြင်း
တူရိယာကို အလွန်နှစ်သက်သည်ဆို၏။ သို့သော် မင်းကြီး သည်
တပင်တိုင်တီးမှုတ်ခြင်းကို နှစ်လိုသော်မူ၍ တူရိယာအဖွဲ့
သားများကို တစ်ယောက်ချင်း တီးမှုတ်ဖျော်ဖြေစေသည်။
ထိုအခါ ငြင်းဆရာအယောင်ဆောင် နန်ကိုသည် ဗူးပေါ်သလို
ပေါ်တော့မည်ဖြစ်ရာ အဝတ်အစားများ ထုတ်ပိုးကာ လစ်ပြေး
ရလေတော့သတည်း။

ဤစကားပုံသည် **'ပေါ်ကြော့နှားမှာ စိုင်ရောပါ'**
'ဆွမ်းဆန်စိမ်းမှာ ကြွက်ချေးရောကာပါ' စသည့်
မြန်မာစကားပုံများနှင့် နီးစပ်ပေသည်။

ဤစကားပုံကို **'သစ်အစားပါးကဝင်၍ အသုံးတော်မံ
ရခြင်းဖြစ်ပါသည်'** ဟုအဓိပ္ပာယ်တစ်မျိုး ကောက်၍ မိမိကိုယ်
မိမိ နှိမ်ချသည့် သဘောဖြင့်လည်း သုံးနှုန်းတတ်ပေသည်။

အသထိုက်မြင်းကောင်း ဆားတင်မောင်း

အသာထိုရ်မြင်းကောင်း

ဆားတင်မောင်း

ချွန်းချူးခေတ် (ဘီစီ ၇၂၂- ဘီစီ ၄၈၁)က 'ချင်' နိုင်ငံတွင် မြင်းတို့၏ ကြန်အင်ကို သိကျွမ်းတတ်မြောက်သော 'စွန်ယန်' ဆိုသူရှိ၏။ မြင်းအကြောင်းတွင် တစ်ဘက်ကမ်းခပ် ကျွမ်းကျင်သဖြင့် သူ့အား 'ပိုလို့' ဟု ဘွဲ့မည်ပေးခဲ့ကြသည်။ 'ပိုလို့' ကား တရုတ်ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ထဲမှ မြင်းထိန်းကြယ်နက္ခတ်၏ အမည်ဖြစ်၏။

တစ်ခါက ‘ပိုလို့’ သည် လှည်းယာဉ်ဖြင့် ‘ထိုက်ဟန်’ တောင်ပေါ်မှ ဖြတ်သန်းသွားစဉ် ဆားအပြည့်တင်ထားသော လှည်းတစ်စီး တောင်ပေါ်သို့ တအိအိတက်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ လှည်း၌တပ်ထားသော မြင်းမှာကြုံလိုသော မြင်းအို တစ်ကောင်ဖြစ်၏။ ထိုမြင်းသည် နေပူစပ်ခါးတွင် တောင်ပေါ်ခရီးကြမ်းကို နှင်ရသဖြင့် ခွာပေါက်ကာ သွေးသံရဲရဲ ဖြစ်နေသည်။ ခွေးတလုံးလုံးကျလျက် ပါးစပ်ကလည်း အမြုပ်တစ်စီ ထွက်နေသည်။ တောင်ခါးပန်းသို့ရောက်သောအခါ အမောဆို့ကာ ခြေကုန်နေသောကြောင့် လှည်းသန်ကိုမို့၍ ရပ်နားနေလေသည်။

‘ပိုလို့’သည် ထိုမြင်း၏ ကြန်အင်ကို ကြည့်လိုက်သောအခါ အဿထိုရ်မြင်းကောင်းဖြစ်မှန်း ချက်ချင်းသိလိုက်သည်။ သူ့စိတ်ထဲတွင် သနားကရုဏာသက်ကာ ပါးစပ်က စုပ်တသပ်သပ် ဖြစ်နေ၏။ သူသည် လှည်းယာဉ်ပေါ်မှ ဆင်းကာ မြင်း၏ ကျောပြင်ကို ညင်သာစွာပွတ်သပ်ပေးရင်း မျက်ရည်ဖြိုင်ဖြိုင် ကျလေသည်။ သူ့ဝတ်လုံကိုချွတ်ပြီး မြင်းကိုတယုတယ ခြံပေးနေသည်။ ထိုမြင်းသည် ‘ပိုလို့’ကို မျက်ရည်စမ်းစမ်းဖြင့် ကြည့်နေရင်း ရုတ်တရက် ချေဆတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် လည်ကို ဆန့်၍ ဆွဲဆွဲငင်ငင်ဟိလိုက်သည်။ မြင်းဟိသံမှာ ရွှေ ခေါင်းလောင်းသံကဲ့သို့ ကြည်လွင်သာယာလှပြီး မိုးဖျားထိမှု ပဲ့တင်ရိုက်ခတ်နေသည်။ ထိုဟိသံသည် “မြင်းကောင်း၏ တန်ဖိုးကို သိရှိသူနှင့် တွေ့ရချေပြီတကား”ဟု ဥဒါန်းကျူးရင့်လိုက် သလို ရှိတော့သည်။

အဿထိုရ်မြင်းကောင်းတို့၏ ထူးခြားသော စွမ်းရည်မှာ လျှပ်ပြက်သကဲ့သို့ အထူးလျင်မြန်စွာ ပြေးလွှားနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းမြင်းမျိုးကို ဝန်ဆွဲခိုင်းလျှင် ကျွမ်းကျင်ချင်မှ ကျွမ်း

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၅၅

ကျင်ပေမည်။ ထို့အတူ လူတော်လူချွန်များကို တွေ့တတ် မြင်
တတ်ဖို့လိုသည်သာမက သူ့နေရာနှင့်သူ ထိုက်သင့်စွာ သုံးတတ်
ဖို့လည်းလိုပေသည်။

“အသာထိုရ်မြင်းကောင်း၊ ဆားတင်မောင်း”

ဟူသော စကားပုံသည် ဤသဘောကို ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

ရတနာမြတ် ပိုင်ရှင်ပြန်အပ်

‘ချို’ နိုင်ငံမှ ‘ဟိုစီ’ အမည်ရှိလူတစ်ယောက်သည် တောင်ပေါ်၌ ကျောက်မျက်ရတနာတစ်တုံးကို တူးဖော်ရရှိခဲ့သည်။ ရတနာကျောက်ကို ကျောက်သွေးသမားက သွေးလိုက်သောအခါ ပဒုမ္မာကြာပန်းတမျှ ရှန်းရွန်းလဲ့လဲ့ နုညက်ညက်နှင့် အလွန်လှပတင့်တယ်သော ကျောက်စိမ်းဖြူတစ်တုံး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ထိုကျောက်စိမ်းဖြူသည် ‘ဟိုစီကျောက်’ ဟုရာဇဝင်တွင်ခဲ့ပေသည်။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

အဘိုးအနုတ္တထိုက်တန်သော ကုန်ကျောက်ရွဲရတနာကို ထိုစဉ်က ထီးပြိုင်နန်းပြိုင်မင်းအားလုံးကပင် အလွန်တပ်မက်ကြသည် ဖြစ်၍ လက်ဝယ်ရောက်အောင် ကြံကြလေ၏။

တစ်နှစ်သောအခါ 'ဟိုစီကျောက်'သည် 'ကျောက်' နိုင်ငံဘုရင် 'ကျောက်ဟွေ့ဝင်'လက်ထဲသို့ ရောက်သွားလေသည်။ 'ချင်နိုင်ငံဘုရင် 'ချင်ကျောက်ဝမ်' သည် ဤသတင်းကို ကြားသောအခါ အလွန်အားကျ တပ်မက်သဖြင့် 'ဟိုစီကျောက်'ကို ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ရယူရန် 'ကျောက်နိုင်ငံ' သို့ သံတမန်တော် တစ်ဦးစေလွှတ်လိုက်လေသည်။

'ကျောက်' နိုင်ငံသို့ရောက်သောအခါ တမန်တော်သည် 'ချင်' မင်းကြီး၏ စာချွန်ကို 'ကျောက်'မင်းကြီးအား တင်ပြလေသည်။ ထိုစာချွန်တွင် 'ကျောက်' မင်းကြီးထံ၌ရှိသော ဟိုစီကျောက်ကို ချင်နိုင်ငံ၏ မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ စက်၍ လဲယူလိုပါကြောင်း ဆိုထား၏။ ထိုစာချွန်ကို ကြည့်ပြီးသော် မင်းကြီးသည် မျက်မှောင်ကုပ်ကာ ရင်လေးနေ၏။ များမတ်များကို ခေါ်၍ တိုင်ပင်ရလေသည်။

ထိုစဉ်က ကျောက်နိုင်ငံသည် အင်အားသေးငယ်သော နိုင်ငံဖြစ်သောကြောင့် အင်အားကြီးမားသော ချင်နိုင်ငံကို ကြောက်ရွံ့နေရသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ ချင်နိုင်ငံကို ဟိုစီကျောက် မပေးပါက ချင်မင်းကြီး အမျက်တော်ရှမည်စိုးရသည်။ ဟိုစီကျောက်ကိုပေးလိုက်ပါကလည်း ချင်နိုင်ငံက မိမိ၏ဂတိအတိုင်း မြို့ရွာ ၁၅ မြို့မပေးပဲ ညစ်ကန်နေလျှင် ဟိုစီကျောက်ကို သက်သက်မဲ့ဆုံးရှုံးရပေမည်။ ဤကိစ္စမှာ ရှေ့တိုးထမ်းပိုး နောက်ဆုတ်လှည်းထုတ်ဖြစ်နေသည်။ ထိုသို့အကြပ်တွေ့နေစဉ် အမတ်ကြီး တစ်ဦးက 'လင်ဝှမ်းရူ'အား ချင်နိုင်ငံသို့ တမန်တော်အဖြစ်

၁၅၈

ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

စေလွှတ်ရန် အကြံပေးလေသည်။ ‘လင်ဝှမ်းရှု’သည် ရာထူး အဆောင်ယောင်မရှိသော ဂုဏ်အင်ညှိုးငယ်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း အလွန်ဉာဏ်ပညာရှိပြီး စွမ်းရည်ရှိသော သူ တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း သူ့အားစေလွှတ်လျှင် ဤ ပြဿနာကို လျှော်ကန်သင့်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း အမတ်ကြီးက ဆိုလေသည်။

မင်းကြီးသည် ‘လင်ဝှမ်းရှု’ ကို ရှေ့တော်သို့ ချက်ချင်း ခေါ်တော်မူ၏။ ရှေ့တော်သို့ရောက်လျှင် မင်းကြီးက . . .

“ချင်မင်းကြီးသည် ဟိုစီကျောက်ကို မြို့ရွာ ၁၅မြို့ဖြင့် လဲယူလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းလာသည်၊ ပေးရကောင်း မကောင်း သံတော်ဦးတင်လေ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ လင်းရှမ်းရှုက . . .

“အရှင်မင်းကြီး ချင်နိုင်ငံသည် ကျောက်နိုင်ငံထက် အင်အားကြီးမားနေသောကြောင့် ဟိုစီကျောက်မပေး၍ မဖြစ် ကြောင်းပါဘုရား” ဟု ပြတ်သားစွာ လျှောက်တင်၏။

“ဟိုစီကျောက်ကို ပေးလိုက်သည့်နောက် ချင်မင်းကြီး က ငါတို့ကို မြို့ရွာ ၁၅ မြို့မပေးပဲ နေလျှင်မည်သို့ လုပ်အံ့ နည်း”

လင်ဝှမ်းရှုသည် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားပြီးလျှင် ဤသို့လျှောက်ထား၏။

“ချင်မင်းကြီးသည် ဟိုစီကျောက်ကို မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ ဖြင့် စက်၍တောင်းလာပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့က မပေးလျှင် နည်းလမ်းမကျရာ ရောက်ချေမည်။ အကယ်၍ သူတို့က ဟိုစီ ကျောက်ရသည့်နောက် အကျွန်ုပ်တို့ကို မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ မပေးဘဲ နေလျှင် သူတို့ဘက်က တရားနည်းလမ်းမကျဖြစ်ချေမည်။ ဤသို့နှိုင်းချင့် ကြည့်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ဘက်က ဟိုစီကျောက်ကို

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၅၉

ပေးလိုက်ရစေကာမူ တရားလက်ကိုင်ရှိပြီး ချင်နိုင်ငံသည် တရားလက်လွတ်ဖြစ်ရလိမ့်မည်” ဟု လျှောက်တင်လေသည်။

လင်ဝှမ်းရှု၏ လျှောက်ကြားချက်မှာ သင့်မြတ်သော ကြောင့် မင်းကြီးသည် လက်ခံတော်မူပြီး . . .

“ချင်နိုင်ငံသို့ မည်သူ့အား စေလွှတ်လျှင် သင့်မည် နည်း” ဟုမေး၏။

“ဤကိစ္စမှာ ထုံးစံအတိုင်း မင်းကြီးနှင့် အမတ်ကြီး ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့အားမေးတော် မူသနည်း။ ဤတာဝန် ထမ်းဆောင်စေလိုသည့် သဘောပင်ဖြစ် သည်” ဟုတွေးလေရာ လင်ဝှမ်းရှုက . . .

“ယခုလောလောလတ်လတ် သင့်လျော်သူ မတွေ့ပါ က အကျွန်ုပ်အား စေလွှတ်တော်မူပါဘုရား။ ချင်နိုင်ငံသည် သူတို့ပေးထားသော ကတိအတိုင်း အကျွန်ုပ်တို့အား မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ပေးအပ်လျှင် ဟိုစီကျောက်ကို ချင်နိုင်ငံ၌ ထားခဲ့ပါမည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပဲ ချင်မင်းကြီးက ကတိသစ္စာဖောက်ဖျက်ပါက အကျွန်ုပ်သည် ဟိုစီကျောက်ကို အကောင်းပကတိအတိုင်း ကျောက်နိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ဆောင်ယူလာပါမည်” ဟု လျှောက် တင်လေသည်။

ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် လင်ဝှမ်းရှုသည် အနောက်ဘက်တွင်ရှိသော ချင်နိုင်ငံသို့သွားလေ၏။

ချင်မင်းကြီးသည် လင်ဝှမ်းရှုကို ယာယီစံနန်းတော် တွင် လက်ခံတွေ့ဆုံတော်မူသည်။

လင်ဝှမ်းရှုက ချင်မင်းကြီးအား ဟိုစီကျောက်ကို ဆက်သလေသည်။ မင်းကြီးလည်း အလွန်ဘဝင်ကျသွားကာ ရယ်မောတော်မူလေသည်။ ဟိုစီကျောက်ကို အပျိုတော်များနှင့်

နောက်တော်ပါခြေရံသင်းပင်းများအား ကိုင်တွယ်ကြည့်ရှုစေသည်။ ခြေရံအပေါင်းက “အရှင်မင်းကြီး ဘုန်းတော်ကြီး၍ သက်တော်ရာကျော်ရှည်ပါစေ”ဟု ဥဒါန်းကျူးရင့်ကြလေ၏။

ထိုသို့ အုန်းအုန်းကျွက်ကျွက် ဖြစ်နေကြစဉ် လင်ဝှမ်းရူသည် ခေါင်းအေးအေးဖြင့် ချင်မင်းကြီးကို မျက်ခြည်မပြတ် အကဲခတ်ကြည့်ရှုနေသည်။ ချင်မင်းကြီးကို ကြည့်ရသည်မှာ ကျောက်နိုင်ငံအား မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ပေးလိုသည့် လက္ခဏာ အရှင်းမတွေ့ရပေ။ ထို့ကြောင့် လင်ဝှမ်းရူက ရှေ့တော်သို့သွားပြီး “အရှင်မင်းကြီး ဤကျောက်မျက်ရတနာတွင် အစွန်းအပြောက် ရှိနေပါသည်။ အကျွန်ုပ်ပြပါမည်”ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးက ဟိုစီကျောက်ကို ပေးလေသည်။

လင်ဝှမ်းရူသည် ဟိုစီကျောက်ကို ယူပြီးနောက်သို့ ၃ - ၄ လှမ်းဆုတ်လိုက်သည်။ သူသည် တိုင်တစ်တိုင်တွင်မီလျှက်မင်းကြီးအား ဒေါသချောင်းချောင်းဖြင့် ဤသို့ဆိုလေသည်။

“အရှင်မင်းကြီးက ဟိုစီကျောက်ကို လိုချင်တပ်မက်ကြောင်း စာချွန်လှမ်းလာသဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အရှင်သည် များတော်မတ်တော်များကို ခေါ်၍ တိုင်ပင်တော်မူသည်။ များမတ်များက ဟိုစီကျောက်ကို မပေးလိုကြချေ။ သူတို့က ချင်နိုင်ငံသည် လောဘဇောတိုက်နေကြောင်း အင်အားဂုဏ်မောက်ကာ ဟိုစီကျောက်ကို ဗလာကတိဖြင့် လိမ်ယူရန်ကြံနေကြောင်း ပြောကြသည်။ သို့ရာတွင် အကျွန်ုပ်၏ စိတ်ထင်မှာမူ အရပ်သားများ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ပင် ကတိသစ္စာစောင့်စည်းကြသည် ဖြစ်ရကား ချင်နိုင်ငံကဲ့သို့သော နိုင်ငံကြီးဆိုလျှင်သာ၍ပင် ကတိသစ္စာတည်လိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အကျွန်ုပ်တို့ ကျောက်မျက်ရတနာ တစ်ခုအတွက်ကြောင့် ချင်နိုင်ငံနှင့်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

မိတ်ယုက်မခံချင်ပါ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကျောက်မင်းကြီးသည် ဟိုစီကျောက်အား အကျွန်ုပ်ကို ပို့ဆောင်စေခဲ့သည်။ အကျွန်ုပ် တို့၏အရှင်သည် ဟိုစီကျောက်ကို ပို့ဆောင်ရာတွင် ဥပုသ် ၅ ရက် ဆောက်တည်ခဲ့ပါသေးသည်။ ဤသို့ အလေးအမြတ်ပြု ခြင်းမှာနိုင်ငံကြီးတို့၏ သြဇာတိက္ကမကို လေးစားသောကြောင့် လည်းဖြစ်ပါသည်။”

လင်ဝှမ်းရူသည် မင်းကြီးနှင့်တကွ အပါးတော်မြဲများ ကို မျက်လုံးတစ်ချက် ဝေကြည့်လိုက်သည်။ ထို့နောက် စကား ဆက်ပြန်သည်။

“အသင်တို့ ချင်နိုင်ငံကို အကျွန်ုပ်ရောက်လာသော အခါ မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်ကို ယာယီစံနန်း၌ ဝတ်ကျေတမ်း ကျေ လက်ခံတွေ့ဆုံခဲ့သည်။ အကျွန်ုပ်အား တမန်တော် အရာနှင့် ထိုက်သင့်စွာ ကြိုဆိုဧည့်ခံခြင်းမရှိသည်သာမက၊ မောက်မောက်မာမာပင် ဆက်ဆံခဲ့သည်။ ဟိုစီကျောက်ကို လည်း ကစားစရာအဖြစ် သဘောထားကာ အပျိုတော်များအား ကိုင်တွယ်စေခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ အကျွန်ုပ်အား သရော်စော် ကားပြုသည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့ ၏ အရှင်ရွှေနန်းသခင်ကို မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ပေးတော့မည် မဟုတ် ကြောင်း ထင်ရှားနေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ရတနာမြတ်ကို ပြန်လည် ရယူလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။”

လင်ဝှမ်းရူ၏ စကားဆုံးလျှင် ချင်မင်းကြီးသည် မျက်နှာထားတော် တင်းမာခက်ထန်လာသည်။ အပါးတော်မြဲ များကလည်း လင်ဝှမ်းရူကို ကျားကြည့်ကြည့်နေကြသည်။ ဟိုစီကျောက်ကို မိမိလက်ထဲမှ အတင်း အဓမ္မလုယူကြလိမ့်မည် ဟု တွက်မိသဖြင့် လင်ဝှမ်းရူက . . .

“ဟိုစီကျောက်ကို အကျွန်ုပ်လက်ထဲမှ မရအရ ယူမည်ကြံလျှင် အကျွန်ုပ်သည် ဤတိုင်တွင် ခေါင်းကိုဆောင့် ကာ အသေခံမည်။ ဟိုစီကျောက်ကိုလည်း မှုန်မှုန်ကြေအောင် ရိုက်ခွဲပစ်မည်” ဟုဆို၏။ ပြောပြောဆိုဆိုပင် တိုင်ကြီးကို စောင်းငဲ့ကြည့်လျှက် ဟိုစီကျောက်ကို ရိုက်ခွဲတော့မည့်အလား မြောက်ကိုင်လိုက်သည်။ ချင်မင်းကြီးသည် ပျာပျာသလဲ တောင်းပန်တားမြစ်ရလေသည်။ ဟိုစီကျောက်ကို ခွဲမပစ်ပါနှင့် ကျောက်မင်းကြီးကို မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ ပေးပါမည်ဟု ဆိုလေသည်။ မင်းကြီးသည် မင်းမှုထမ်းတစ်ဦးကို မြေပုံယူစေ၍ မြေပုံပေါ်မှ မြို့ရွာ ၁၅ မြို့ကို လင်ဝှမ်းရူအား ညွှန်ပြလေသည်။

လင်ဝှမ်းရူသည် ချင်မင်းကြီး၏ ပရိယာယ်ကို မသိ ကျိုးကျွန်ပြုလျှက် ရေလာမြောင်းပေး ပြောလေသည်။

“အရှင်မင်းကြီးက စေတနာ ရှိတော်မူသည်ဆိုလျှင် အကျွန်ုပ် စိတ်ချပါပြီ။ သို့သော်လည်း ဟိုစီကျောက်သည် ပြည် တန်ရတနာဖြစ်ကြောင်း တိုင်းသိပြည်သိဖြစ်ပါသည်။ ကျောက် မင်းကြီးသည် ချင်နိုင်ငံကို ကြောက်သောကြောင့်သာ ဆက်သရ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဆက်သခြင်းအတွက် ဥပုသ် ၅ ရက် ဆောက်တည်တော်မူခဲ့ပါသည်။ အရှင်မင်းကြီးလည်း ဥပုသ် ၅ ရက် ဆောက်တည်တော်မူပါ။ ၅ ရက်စေ့သည့်အခါ ရွှေနန်း တော်ကြီး၏ နန်းမဆောင်တော်တွင် ဟိုစီကျောက်ကို တခမ်း တနား ဆက်သပါမည်”

ချင်မင်းကြီးသည် ဟိုစီကျောက်ကို အတင်းအကြပ် လုမယူဝံ့သောကြောင့် လင်ဝှမ်းရူ၏ တောင်းဆိုချက်ကို မတတ် သာပဲ လက်ခံလိုက်ရလေသည်။

ထိုညတွင် လင်ဝှမ်းရူသည် သံတဲ၌ စတည်းချလေ

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၆၃

သည်။ လူခြေတိတ်သောအခါ လင်းရှမ်းရွာက ဟိုစီကျောက်ကို ကျောက်နိုင်ငံသို့ အမြန်ဆုံးပြန်ပို့ရန် နောက်လိုက်နောက် ပါများကို အရပ်သားကဲ့သို့ ရုပ်ဖျက်ပြီး ချင်နိုင်ငံမှ ထွက်ပြေး သွားစေလေသတည်း။

‘ရတနာမြတ်ပိုင်ရှင်ပြန်အပ်’ ဆိုသည့် စကားပုံသည် သူ့ပစ္စည်းကို သူ့သခင်တော်သို့ အကောင်းပကတိအတိုင်း ပြန်လည် ပေးအပ်ခြင်းဟူ၏။ ရှေးခေတ်က ကျောက်စိမ်းသည် အဘိုးတန်ရတနာဖြစ်သောကြောင့် ဤစကားပုံသည် တပ်မက် ဖွယ်ကောင်းသော အဖိုးတန်ပစ္စည်းများကို ပိုင်ရှင်အား ပြန် လည် ပေးအပ်သောအခါတွင် သုံးနှုန်းလေ့ရှိကြသည်။ မြန်မာ့ နိုးရာစကားတွင် **‘ဥစ္စာရင်းမှန်ပြန်ရ’** ဟူ၍ ရှိသည်။

အကောင်းအဆိုး ခွန်တွဲရှိ

တစ်နေ့တွင် 'ကွန်ဖြူးဇီး' ၏တပည့် 'ဇီးရှု'က ယင်
ဟွေ့၏ စိတ်သဘောထားသည် မည်သို့ရှိသနည်းဟု ကွန်ဖြူး
ဇီးကိုမေး၏။ ကွန်ဖြူးဇီးက ယင်ဟွေ့၏ ကြင်နာတရားနှင့်
သစ္စာတရားသည် ဆရာထက် သာသည်ဟု ပြော၏။

“ဇီးကုံ၏ စိတ်သဘောထားကကော”

“ဇီးကုံသည် ဆရာထက် အပြောကောင်း၏”

“ဇီးလု၏ စိတ်သဘောထားကကော”

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၆၅

‘ဇီးလုသည် ဆရာထက် သတ္တိရှိ၏’

‘ဇီးကျန်၏ စိတ်သဘောထားကကော’

‘ဇီးကျန်သည် ဆရာထက် တည်ကြည်ခန့်ညား၏’ ဟု ကွန်ဖြူးဇီးက ဆိုလေသည်။

ဇီးရုသည် နဝေတိမ်ကောင်ဖြစ်သွား၏။ သူက မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး “သူတို့အားလုံး ဆရာထက် သာသည်ဆိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် ဆရာထံတွင် တပည့်ခံနေကြသနည်း” ဟု မေးလေသည်။

ကွန်ဖြူးဇီးက တပည့် ‘ဇီးရု’ ကို ထိုင်စေပြီး ဤသို့ ဆိုလေသည်။ “ယင်ဟွေသည် ကြင်နာတရားနှင့် သစ္စာတရား ရှိသော်လည်း ရေလိုက်သင့်ငါးလိုက်သင့် မနေတတ်ချေ။ ဇီးကုံသည် အပြောအဆိုကောင်းသော်လည်း စိတ်ထားနိမ့်ချပြီး မနေတတ်ချေ။ ဇီးလုသည် အလွန်သတ္တိရှိသော်လည်း လိုက်လျောရမှန်းမသိချေ။ ဇီးကျန်သည် တည်ကြည်ခန့်ညားသော်လည်း အများနှင့်ဝင်ဆုံအောင် မနေတတ်ချေ။ သူတို့ (၄) ယောက် စလုံးသည် သူ့သာလွန်ချက်နှင့်သူ ရှိကြသလို သူ့ချီးယွင်းချက်နှင့်သူလည်း ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာထံတွင် တပည့်ခံကြခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ဆိုလေသတည်း။

နဂါးဂွမ်းဝယ်မျက်လုံးခြယ်

နဂါးရုပ်ဝယ် မျက်လုံးခြယ်

‘လျန်’ မင်းဆက်ခေတ် (အေဒီ ၅၀၂ - ၅၅၇) က ‘ကျန်စင်းယောင်’ ဟု ခေါ်သော ပန်းချီဆရာကြီးတစ်ဦးရှိ၏။ တစ်နေ့တွင် သူသည် ‘နန်ကင်း’ မြို့ရှိ ‘အန်းလော့စီ’ ဝတ်ကျောင်းတော်ကြီး၏ အုတ်နံရံတွင် နဂါးလေးကောင် ရေးဆွဲလေသည်။ နဂါးလေးကောင်မှာ အသက်ဝင် လှုပ်ရှားနေရော့သလားဟု ထင်မှားရလောက်အောင် သကန်ပေါ်လှသဖြင့် လူအမြောက်အများ လာရောက်ကြည့်ရှုကြ၏။ သို့ရာတွင်

ပရိသတ်များသည် နဂါးရုပ်များကို အနီးကပ်ကြည့်လိုက်ကြ သောအခါ “ဟင် - နဂါးရုပ်တွေမှာ မျက်လုံးလဲ မပါပါလား” ဟု တအံ့တဩ ပြောဆိုကြကုန်၏။

‘မျက်လုံးတစ်လုံးဆွဲရတာ ခက်တာမှတ်လို့ ပန်းချီ ဆရာကြီး ‘ကျန်း’ ကိုခေါ်ဆွဲခိုင်းရင်ပြီးတာပဲ’ ဟုလည်း ပရိသတ် အချို့က ပြောကြသည်။ ဆရာကျန်းကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သွားရောက်ပင့်ခေါ်ကြသူများမှာလည်း ပြတ်သည်ဟူ၍ မရှိ၊ သို့သော် ဆရာကျန်းက မလိုက်လိုပေ။ သူက . . .

“ဘယ်ဖြစ်မတုန်း။မျက်လုံးဆွဲပေးလိုက်ယင် နဂါးဟာ အုတ်နံရံထဲက ချက်ချင်းပျံထွက်သွားမှာပေါ့” ဟုဆို၏။

ဆရာကျန်းအကြောင်းပြချက်မှာ ယုတ္တိမတန်၍ လူ တွေကသူမုသားပြောသည်ဟုပင် မှတ်ယူကြသည်။ ဆရာကျန်း သည် ထိုသို့ အထင်မခံလိုသောကြောင့် တစ်နေ့တွင် နဂါးရုပ်ကို မျက်လုံးဆွဲပေးရလေတော့သည်။

ထိုနေ့က ဆရာကျန်းနောက်တွင် လူတစ်အုပ်ကြီး လိုက်ပါလာကြသည်။ အုတ်နံရံရှေ့သို့ရောက်လျှင် ဆရာကျန်း က စုတ်တံကိုင်းပြီး နဂါးတစ်ကောင်ကို မျက်လုံးဆွဲပေးနေသည်။ ဆေးစက်ကျသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရုတ်တရက် မိုးမှောင်ကျ ကာ လေအပြင်းအထန် တိုက်ခတ်လာသည်။ ကောင်းကင်တွင် လျှပ်ရောင် တစ်လက်လက်ဖြင့် မိုးခြိမ်းသံများ ခြိမ်းခြိမ်းညံ နေသည်။ မိုးခြိမ်းသံကြောင့် အုတ်နံရံကြီး အက်ကွဲသွားကာ မျက်လုံးခြယ်သောနဂါးရုပ်သည် အမြီးကို ဖျတ်ခနဲ ခတ်လိုက်ပြီး မိုးပေါ်သို့ ရှူးကနဲ ပျံတက်သွားလေတော့၏။

ပရိသတ်များသည် ထိုနဂါးကို မျက်စိတဆုံး ကြည့် ကြရင်း မှင်သက်မိနေကြလေသည်။ တအောင့်အကြာတွင်

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ

၁၆၉

ကောင်းကင်၌ မိုးသားကင်းစင်ကာ နေသာလာသည်။ အုတ်နံရံ ပေါ်ကို ကြည့်လိုက်သောအခါ မျက်လုံးမခြယ်ရသေးသော နဂါး သုံးကောင်သာ ကျန်တော့သည်ကို တွေ့ရလေသတည်း။

‘နဂါးရုပ်ဝယ် မျက်လုံးခြယ်’ ဟူသော စကားပုံသည် မူလက ဆရာကြီး ‘ကျန်စင်းယောင်’ ၏ ပန်းချီလက်ရာ ပြောင်မြောက်ပုံကို ဖော်ပြခြင်းသာဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အချက်အချာ အကျဆုံး၊ အထိမိဆုံးဖြစ်သော ရေးသားပြောဆို ပြုမူချက်ကို **‘နဂါးရုပ်ဝယ် မျက်လုံးခြယ်’** ဟူ၍ တင်စားသုံးနှုန်းကြလေသည်။

အခွန်အတုတ်သည် ကျားထက်ကြောက်ရ

အခွန်အတုတ်သည် ကျားထက်ကြောက်ရ

တစ်နေ့တွင် ကွန်ဖြူးဒီးသည် ထိုက်ရှမ်းတောင်ခြေ မှ မြင်းရထားဖြင့် ဖြတ်သန်းသွား၏။ ထိုအခါ မိန်းမတစ်ယောက်၏ ငိုသံကိုကြားရ၏။ အသံလာရာကို ကြည့်လိုက်သော အခါ အသုဘအင်္ကျီဝတ်ထားသော မိန်းမသားတစ်ယောက် သင်္ချိုင်းမြေပုံပေါ်မှောက်ပြီး ရှိုက်ကြီးတင် ငိုနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကွန်ဖြူးဒီးသည် ရထားကို ရပ်စေပြီး နားစွင့်နေ၏။ တပည့်ဖြစ်သူ 'ဒီးကဲ့'ကို အကျိုးအကြောင်း မေးရန် လွှတ်လိုက်၏။

ဇီးကုံသည် ထိုမိန်းမအနားသို့ရောက်လျှင် “အစ်မ ကြီးကြည့်ရတာ ပရိဒေဝ မီးတောက်လောင်နေပုံရတယ်။ ဘယ်လို ဖြစ်လို့တုန်း”ဟု မေး၏။ ထိုမိန်းမက . . .

“ဒီအရပ်မှာ ကျားတွေသောင်းကျန်းနေတယ်။ ကျားကိုက်လို့ ကျွန်မယောက္ခမလည်း သေပြီ။ ကျွန်မယောက်ျားလည်းသေပြီ။ ခုတစ်ခါ ကျွန်မသားလေးလည်း ကျားစာဖြစ်ရရှာပြီ။ ကျွန်မရင်ထဲမှာ ပရိဒေဝမီး မတောက်လောင်ဘဲ နေနိုင်ရောလား”ဟု ရှိုက်၍ ရှိုက်၍ ပြောလေသည်။

ကွန်ဖြူးဇီးက ရထားပေါ်မှ ဆင်းလာကာ “ကျားတွေ ဒီလောက်တောင် သောင်းကျန်းနေရက်နဲ့ ဘာပြုလို့ တခြားကို မပြောင်းကြသလဲ”ဟု မေး၏။

“ဒီမှာ လူသူအရောက်အပေါက်နည်းလို့ အခွန်အတုတ်တွေ မရှိဘူးဆရာရဲ့” ဟု ထိုမိန်းမက ပြန်ဖြေသည်။

ကွန်ဖြူးဇီးသည် အတန်ကြာတွေ့နေ၏။ ထို့နောက် သူတပည့်များဘက်လှည့်ပြီး . . .

“မင်းတို့မှတ်ထားကြ၊ အခွန်အတုတ်ဟာ ကျားထက် ပိုကြောက်စရာ ကောင်းတယ်” ဟု ဆိုလေသတည်း။

ကွန်ဖြူးဇီး (ဘီစီ ၅၅၂ - ၄၇၉) ကွန်ဖြူးရှပ် ဟုလည်းပြန်ဆို၏။ အမည်ရင်းကား ‘ကွန်ခြူး’၊ ‘လူ’နိုင်ငံ ချီဖူနယ်သား။ ချွန်းချူးခေတ်က အတွေးအခေါ်ရေးနှင့် နိုင်ငံရေးသုခမိန်ကြီးဖြစ်၏။ ကွန်ဖြူးရှပ်ဝါဒ၏ ဖခင်ကြီးဖြစ်၏။

‘ဇီး’ သည် တရုတ်လို ပညာရှိဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ‘ကွန်ဖြူးဇီး’ကို ပညာရှိကြီး ‘ကွန်’ သို့မဟုတ် ဆရာကြီး ‘ကွန်’ ဟု ခေါ်ဆို နိုင်သည်။

**ဥပဒေပညာရှိတိုင်း
ဥပဒေကို မလေးခား**

‘စိန်ပုဟိုက်’ ဆိုသူသည် ပြည်ထောင်ချင်း စစ်ခင်းကြ
သောခေတ်တွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ဂိုဏ်းတော်သားကြီး
တစ်ဦးဖြစ်၏။ သူသည် ‘ဟန်နိုင်ငံ’တွင် နန်းရင်းဝန် အဖြစ် ၁၅
နှစ်တိုင်တိုင်အမှုထမ်းခဲ့သည်။ တစ်နေ့သောအခါ ဟန်နိုင်ငံ
ဘုရင် ‘ဟန်ကျောင်ဟို’ က . . .

“တရားဥပဒေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရသည်မှာ တကယ်ပင်
မလွယ်ပါကလား” ဟု ညည်းညူပြောဆို၏။

“မလွယ်စရာ မရှိပါဘုရား။ တရားဥပဒေဖြင့် အုပ်
ချုပ်ရာတွင် ဦးစွာအားဖြင့် ဆုပေးဒဏ်ပေးစနစ် ရှိရမည်။
အဂတိ လိုက်စားခြင်းမရှိစေရ။ ကောင်းကျိုးပြုသူများကို ဆုပေး

ရမည်။ စွမ်းရည်ရှိသူများကို ရာထူးချီးမြှင့်ရမည်။ မင်းကြီးသည် ကား ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း မင်းဆွေမင်းမျိုးနှင့် အပါးတော်မြဲ များတော်မတ်တော်တို့၏ အလိုကို လိုက်လျောပြီး လက်သင့်ရာ စားတော်ခေါ်ပြုနေတော်မူသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့လည်း အဘယ်မှာလျှင် ဥပဒေ ကို လေးစားတော့မည်နည်း” ဟု စိန်ပုဟိုက်က ခိုးဒိုးဒေါက် ဒေါက် ပြောဆို၏။ မင်းကြီးလည်း ရှက်တော်မူကာ . . .

“ဝန်မင်း၏ လျှောက်ကြားချက်သည် နာယူဖွယ် ဖြစ် ၏။ တရားဥပဒေကို မည်သို့ကျင့်သုံးသင့်ကြောင်း ငါကိုယ် တော်သိရှိလေပြီ” ဟု ဆိုလေသည်။

ထို့နောက်များမကြာမီတွင် စိန်ပုဟိုက်၏ နောင်တော် ဝမ်းကွဲတစ်ယောက်သည် ရာထူးလေး ရလိုရငြား မျှော်လင့် တကြီးဖြင့် မင်းနေပြည်သို့ရောက်လာသည်။ စိန်ပုဟိုက်လည်း မင်းကြီးထံ အခစားဝင်၍ မိမိ၏ နောင်တော်အတွက် ရာထူး တောင်းခံလေသည်။ မင်းကြီးသည် အတန်ကြာ နှုတ်ဆိတ်နေ ၏။ ပြီးမှ “ ငါကိုယ်တော်အား ဝန်မင်းလျှောက်ကြားခဲ့ဖူးသော စကားများသည် ယခုကိစ္စနှင့် ဆန့်ကျင်နေပါကလား။ ငါကိုယ် တော်သည် ဝန်မင်း၏ လျှောက်ကြားချက်ကို ပစ်ပယ်ပြီး ဝန်မင်း ၏ လိုအင်ဆန္ဒကို လက်ခံလိုက်လျောရမည်လော၊ သို့တည်း မဟုတ် ဝန်မင်း၏ လျှောက်ကြားချက်ကို နာယူပြီး ဝန်မင်း၏ တောင်းခံချက်ကို ငြင်းပယ်ရမည်လော” ဟု မေးလေသည်။

နန်းရင်းဝန် စိန်ပုဟိုက်လည်း တစ်ကိုယ်လုံး ရှိန်းဖိန်း သွားကာ မင်းကြီးအား ဦးခိုက်၍ ဝန်ချတောင်းပန်လေသည်။

တရုတ်စကားပုံ ပုံပြင်များ ခေတ္တရာစိမ်းဝါ

တရုတ်လူ့ယောကျ်ားတစ်ယောက်
မှတ်သားဆင်ခြင်စွာ စကားပုံ ပုံပြင်များကို
ဘာသာပြန်တင်ပြထားပြီး
မြန်မာ့စကားစကားပုံ ပုံပြင်များနှင့်လည်း
ဆက်စပ်တင်ပြထားသဖြင့်
ပိုမိုရင်ဆိုင်ကျွမ်းကျင်စွာ လေ့လာနိုင်မည်မည်

